POSTA REDACȚIEI

Medalia „Ceres"

Marin Pietraru, Rîmnicu Vîlcea. 1. La 14 octombrie, Organizația Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură (F.A.O.) a pus în circulație o nouă medalie din seria „Ceres" **(în fotografie).** Ea are pe una din fețe chipul împărătesei Farah Pahlavi, în timp ce reversul înfățișează un trandafir, motiv inspirat dintr-un covor persan, cu următoarea inscripție : „Cine muncește pămîntul cîntă poemul naturii". Medaliile „Ceres" sînt un omagiu adus zeiței romane a agriculturii și, în același timp, o ilustrare a rolului femeii în viața economică și socială. Noua medalie a fost atribuită împărătesei Farah pentru meritele deosebite în activitatea consacrată dezvoltării țării și îmbunătățirii vieții poporului iranian.

2. Cel de-al șaselea cablu telefonic transatlantic — TAT 6 — a fost inaugurat la Dunkerque, la 1 septembrie. Instalarea sa va permite realizarea a patru mii de comunicații telefonice simultane. Se întinde între Green Hill (Rhode Island, S.U.A.) și Saint-Hilaire-de-Riez (Franța), avînd o lungime de 6 268 kilometri.

Mini-calculatoarele

Marin Florescu, Suceava. Potrivit opiniei specialiștilor de la M.I.T. (Massachusetts Institute of Technology, S.U.A.), folosirea calculatorului s-a extins în S.U.A. într-o mare proporție, inclusiv în domenii ale vieții profesionale și casnice. Mini-calculatoarele își găsesc cele mai diverse întrebuințări. Mai răspîndite sînt așa-numitele „calculatoare de buzunar", construite sub cele mai diverse forme. Există calculatoare implantate în pixuri sau în suporturile pentru carnetele de cecuri. „Biolatorul" este un mini-dispozitiv electronic care permite prevederea zilelor „bune sau rele" ale proprietarului său, în funcție de ritmul biologic al acestuia, deși fundamentul lui științific este discutabil. Există mini-calculatoare pentru elevi. Elevul trebuie să efectueze toate operațiunile, iar calculatorul îi atrage atenția cînd a greșit. Cu întrebuințări mai complicate, și-a făcut apariția în viața cotidiană și ordinatorul. De pildă, el indică șahiștilor mutările cele mai bune. Compania „Mits", care s-a specializat în acest tip de aparate, a reunit anul acesta primul congres al informaticienilor amatori. Sînt larg întrebuințate așa-numitele „Citizens Band Radios" — aparate de emisie-recepție cu mai multe canale — care permit comunicații între persoane pe o rază de 60 km. Mai nou este „Beeper"-ul — de mărimea unui pachet de țigări — care emite semnale sonore atunci cînd cineva dorește să intre în contact cu o altă persoană care are un asemenea aparat. În fine, în aceeași categorie se află și telefonul de memorie, care înregistrează pînă la zece numere și le formează singur atunci cînd proprietarul declanșează sistemul.

Comunitățile libaneze

Gh. Popescu, Ploiești. În Liban există 17 comunități cu caracter social-confesional. Principalele comunități creștine sînt : maronită (catolică autohtonă), greco-ortodoxă, greco-catolică, romano-catolică, armeană (ortodoxă și catolică). Principalele comunități musulmane : sunită și șiită. Druzii, locuitori din munții Liban de la sud de Beirut, formează o comunitate aparte, desprinsă din confesiunea islamică, cu o filozofie religioasă deosebită. Ultimul recensămînt efectuat în Liban, în anul 1932, indica, la o populație totală de 785 000 locuitori, 51,2 la sută — creștini și 48,8 la sută — musulmani. Estimările neoficiale din 1943 — anul proclamării independenței — notau, la o populație de 1 046 000 locuitori, un procentaj de 52,7 la sută creștini și 47,3 la sută musulmani. „Fișele Lumii Arabe", editate la Beirut, indicau că, în 1975, la o populație de 2 486 000 locuitori, procentul era de 40 la sută creștini și 60 la sută musulmani, luîndu-se în considerare, se înțelege, numai cetățenii libanezi. (În Liban, la o populație de 3,5 milioane locuitori, trăiau și un milion de străini, arabi sau europeni). Conform Pactului Național încheiat în 1943, la proclamarea independenței Libanului, între forțele politice reprezentînd diverse comunități se stabilea repartiția funcțiilor în stat, în raportul de 6 la 5, între comunitățile creștine și musulmane. Președintele republicii este întotdeauna un creștin maronit ; președintele Camerei deputaților — un musulman șiit ; primul ministru — un musulman sunit. Din cei 99 de deputați în parlament, în mod obligatoriu 54 aparțin comunităților creștine și 45 — comunităților musulmane. În cursul actualului război civil, coaliția dreptei creștine, „Frontul libanez", cuprinde, în general, membri ai comunității maronite. „Mișcarea Națională Libaneză", a partidelor și grupărilor progresiste, este formată, în majoritate, din membri ai comunităților musulmane, dar înglobează și un număr important de persoane din rîndul comunităților creștine. Comunitatea greco-ortodoxă a fost, în majoritatea ei, neutră, ca, de altfel, și comunitatea armeană (circa 200 000 de persoane).

Antonio Maidana

N. Toma, Tg. Mureș. În legătură cu știrea privind eliberarea, după 18 ani, din închisoare a președintelui Partidului Comunist Paraguayan, Antonio Maidana, și a altor membri ai conducerii acestui partid, care a apărut, la 20 octombrie, în „El Radical" — organul de presă al Partidului Liberal Radical din Paraguay — agențiile de presă Inter Press Service și Prensa Latina informează că ea a fost infirmată printr-o declarație oficială a șefului poliției din Asunción, generalul Francisco Alcibiades Britez. Acesta a arătat că deținuții se află, în prezent, la sediul Comisariatului 3 al poliției din Asunción, în aceleași celule în care au fost reținuți, sub stare de arest, în ultimii 18 ani. Antonio Maidana a fost arestat de poliția paraguayană la 12 august 1958. Recent, el a împlinit vîrsta de 60 de ani. Julio Rojas și Alfredo Alcorta, de 64 și, respectiv, 62 de ani, au fost arestați în același an. Ananias Maidana Palacios a fost arestat cu un an mai tîrziu. Știrea eliberării deținuților politici comuniști avea ca sursă de informare declarațiile unor persoane apropiate celor arestați, precum și ale unor observatori din capitala Paraguayului, care au opinat că transferul lui Antonio Maidana, Julio Rojas, Alfredo Alcorta și Ananias Maidana Palacios dintr-un loc de detenție în altul ar răspunde intenției autorităților de a-i pune în libertate. Ulterior, în cercurile oficiale s-a afirmat că transferul s-a datorat necesității reamenajării celulelor Comisariatului, în conformitate cu cererile formulate de Comitetul internațional al Crucii Roșii.

Hillery

Ionel Dumitriu, Iași. 1. În nr. 45 al revistei, am publicat, în cadrul rubricii „Puncte de vedere", un articol din „Le Monde", în care sînt explicate implicațiile demisiei președintelui irlandez Cearbhail O'Dalaigh. În lipsa unui contracandidat, în funcția de președinte al Republicii Irlanda a fost desemnat (deci fără a se recurge la alegeri) Patrick Hillery, membru irlandez al Comisiei C.E.E., care a acceptat, săptămîna trecută, candidatura. Hillery, în vîrstă de 53 de ani, aparține partidului de opoziție Fianna Fail, iar partidele de guvernămînt au anunțat că nu vor desemna nici un contracandidat. Patrick Hillery este doctor în medicină, și-a început cariera politică în 1951, a fost ministru al educației, al industriei și comerțului, al muncii și, între 1969 și 1972, ministru de externe. Pînă la numirea (sau alegerea) unui nou președinte, funcția a fost asumată de un triumvirat format din judecători ai Curții supreme. Potrivit Constituției din 1937, președintele Irlandei nu dispune decît de două puteri efective: să refuze dizolvarea parlamentului și să înainteze legi Curții supreme pentru a li se constata constituționalitatea.

2. Alegerile generale din Japonia vor avea loc la 5 decembrie.

POSTA REDACȚIEI

R. S. Vietnam: măsuri privind sectorul particular

Ion Dumitrescu, Cluj-Napoca. La 2 noiembrie, într-o conferință de presă ținută la Hanoi, Vo Van Kiet, membru al C.C. al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam, vicepreședinte al comisiei de transformare a industriei și comerțului privat, de pe lîngă C.C. al partidului și guvern, a făcut publică „Declarația guvernului R.S. Vietnam privind politica sa față de sectorul particular și capitalist din industrie și comerț în sudul Vietnamului în momentul de față". În document se arată, în esență, că, pe baza Declarației din iunie 1976, adoptată la Adunarea Națională Comună a întregii țări, cu prilejul primei sale sesiuni, guvernul R. S. Vietnam „preconizează edificarea și organizarea în mod unitar a unei economii socialiste în întreaga țară, ștergerea treptată a deosebirilor dintre zone, crearea bazelor unei economii independente, care să nu fie subordonată altor țări, reorganizarea activității și instituirea unui nou sistem de repartiție echitabil, creșterea nivelului de trai al poporului, mai ales al maselor muncitoare, lichidarea oricărei nedreptăți sociale și a oricărui mijloc necinstit și ilicit de cîștigare a existenței". Vo Van Kiet a relevat că, în sudul țării, trebuie lichidate capitalismul comprador și vestigiile exploatării feudale, trebuie să se lupte împotriva oricărei forme de speculă și pentru dezvoltarea agriculturii, industriei, artizanatului, pentru a se da de lucru la milioane de oameni. De asemenea, trebuie reorganizat radical sistemul de repartiție pentru a se asigura condiții mai bune de viață poporului muncitor. „Pentru a îndeplini această mare operă — se subliniază în document — statul trebuie să facă eforturi de investiții și organizare în întreprinderile economice de stat și colective și, în același timp, să ia măsuri în scopul utilizării forței economice particulare, a burgheziei avînd capitaluri și tehnică, a celor care s-au consacrat unor activități economice particulare și, de asemenea, a micilor comercianți, care vor fi reorganizați și puși în serviciul societății". În ce privește întreprinderile mixte — de stat și particulare —, se preconizează că statul și vechii proprietari (sau reprezentanții acestora) vor gira în comun întreprinderea, unde rolul conducător revine statului, care garantează drepturile legale ale acționarilor statul garantînd, totodată, și interesele fundamentale ale muncitorilor și ale altor angajați ai întreprinderii. Declarația enumeră ramurile și profesiunile pe care burghezia și particularii vor putea să le practice în cursul unei perioade determinate, astfel încît toate capacitățile în materie de capital, experiență și gestiune a producției să poată fi puse în beneficiul impulsionării producției și construcției. Burghezia și particularii sînt încurajați să investească propriile capitaluri în exploatarea și transformarea produselor agricole, forestiere, maritime și, pe plan local, în diverse ramuri ale industriei. În domeniul agriculturii, ei vor fi autorizați să-și continue activitățile lor — exploatarea plantațiilor de plante industriale și arbori fructiferi, menținerea și lărgirea fermelor de creștere a animalelor, a întreprinderilor avicole, piscicole, să continue comerțul cu mașini agricole, executarea de proiecte agricole și hidraulice. Capitaliștii particulari vor fi orientați spre exploatarea și producția de materiale de construcții. Regimul antreprenorilor particulari va fi menținut sub gestiunea statului. Cei care au făcut comerț particular și au cunoscut o mare dezvoltare sub vechiul regim vor fi subordonați și, parțial, angajați în comerțul de stat. Ceilalți vor fi ajutați de stat pentru a se angaja în sectorul productiv; în așteptare, micii comercianți vor fi reorganizați în diferite ramuri în fiecare localitate, pentru a continua să-și aducă contribuția la rețeaua de distribuire a mărfurilor. În ce privește relațiile între economia de stat și sectorul particular din industrie și comerț, în Declarație se arată că acestea vor fi stabilite urmînd principiile asigurării intereselor statului și ale poporului. În încheiere, Declarația cheamă „capitaliștii particulari să țină seama de sarcina istorică a momentului actual, de calea necesară a dezvoltării națiunii — cale care duce la socialism — și să contribuie cu devotament alături de popor la transformarea Vietnamului într-o țară socialistă, prosperă, astfel încît ea să poată ocupa un loc demn în lume".

Ion Huțu, Bacău; Aurel Niță, Arad. Am publicat un răspuns amplu despre frontul Fukien în cadrul acestei rubrici din nr. 25/1973.

Radu Tabarcea, Craiova. Ne pare rău, dar nu dispunem de adresele solicitate.

Sandu Stan, Suceava. Vizita premierului canadian Pierre Elliott Trudeau la Tokio, din ultima săptămînă a lunii octombrie, a avut caracter oficial. **În fotografie:** aspect de la convorbirile dintre Pierre Elliott Trudeau și premierul japonez Takeo Miki.

Cinci milioane de șomeri

Ioan Gabor, Oradea. Cele mai recente statistici publicate de Piața comună relevă existența a aproape cinci milioane de șomeri în cele nouă țări ale C.E.E. În general, cu puține excepții, se constată că șomajul se menține la același nivel sau chiar crește, în raport cu lunile din toamna anului trecut. Situația pe țări se prezintă astfel: Belgia — 222 985 șomeri (înregistrați în septembrie, reprezentînd cu 20 la sută mai mult decît în anul precedent), Danemarca — 108 400 (cu 5 la sută mai puțin), R.F.G. — 898 701 (cu 11 la sută mai puțin), Franța — 841 488 (cu 6 la sută mai mult), Irlanda — 109 790 (cu 10 la sută mai mult), Italia — 1 145 565 (cu 7 la sută mai mult), Luxemburg — 427 șomeri (în august 1975: 145 șomeri), Olanda — 206 945 (cu 6 la sută mai mult), Marea Britanie — 1 395 770 (cu 27 la sută mai mult), Irlanda de Nord — 60 593 (cu 25 la sută mai mult). Foarte mulți din acești șomeri sînt tineri. În Marea Britanie se apreciază că o treime din șomeri au sub 25 de ani. Numeroase manifestații împotriva șomajului juvenil s-au desfășurat în ultima vreme în Franța, Anglia etc.

Ilaș Petru, Iași; Ștefan Bădescu, Siria. Adresați-vă revistei „Magazin istoric".

Alexandru Zudar, Romeo Cozac, Oradea. Vă sugerăm să vă adresați unei reviste științifice.

Magaș Timotei, str. Nițu Vasile 35, sector 5, București, vinde colecția revistei „Lumea", precum și numere disparate, din perioada 1967—1976, **Mironescu Dumitru, str. Dobrogeanu Gherea 16, orașul Siret, cod 5850,** colecția din 1968—1976, iar **Stănescu Nicolae, Calea Cimpulung, bloc 36 A, ap. 32, Tîrgoviște,** colecția din 1966—1976.

Daniel Calotă, Oradea. Din noul guvern canadian fac parte, pentru prima oară în istoria acestei țări, trei femei: Monique Bégin — ministru pentru venitul național, Jeanne Sauvé — ministru al comunicațiilor, Iona Campaquolo — ministru de stat la Ministerul sănătății naționale. Date biografice ale noului ministru de externe, Donald C. Jamieson, veți găsi consultînd rubrica „Profil", din nr. 45, a.c.

LUMEA

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

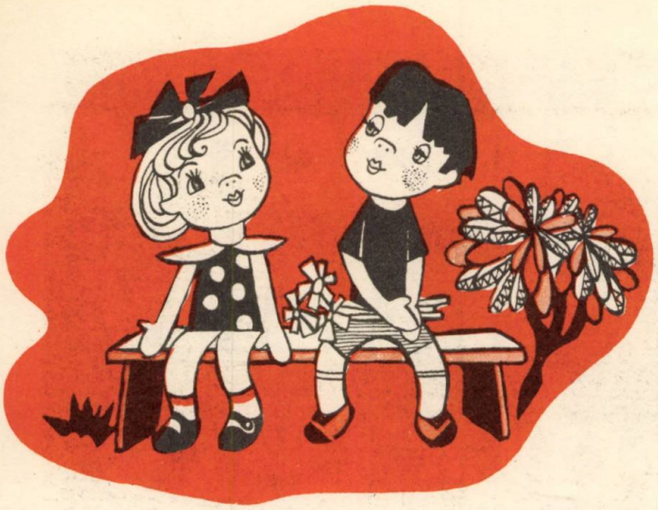

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

ASIGURAREA COMPLEXĂ A GOSPODĂRIEI DUMNEAVOASTRĂ

Pentru a inlesni inlăturarea urmărilor financiare ale unor evenimente neprevăzute care se pot intimpla intr-o gospodărie (un incendiu, o inundație, o ploaie torențială, o furtună, o alunecare de teren și multe altele), care pot provoca pagube materiale importante, accidentarea unor persoane etc., A.D.A.S. a pus la dispoziția cetățenilor o formă de asigurare convenabilă și eficientă. Este vorba de „ASIGURAREA FACULTATIVĂ COMPLEXĂ A GOSPODĂRIILOR".

Aceasta este de fapt o asigurare combinată, intrucit în unul și același contract se cuprind :

— asigurarea bunurilor din gospodărie ;
— asigurarea de accidente produse la domiciliul asiguratului ;
— asigurarea de răspundere civilă legală.

1. ASIGURAREA BUNURILOR DIN GOSPODĂRIE

În această asigurare sînt cuprinse aproape toate bunurile existente intr-o gospodărie : mobilier, obiecte casnice, imbrăcăminte, covoare, aparate de radio, televizoare, mașini de cusut, frigidere, sobe de orice fel, produse agricole, viticole, pomicole, produse animaliere și alimente, combustibil, materiale de construcții și multe altele. Sînt cuprinse în asigurare atît bunurile asigurabile existente în gospodăria de la domiciliul asiguratului, cît și cele care se află la locul unde asiguratul deține, în aceeași sau în altă localitate, gospodării anexe ori casă de odihnă.

De asemenea, sînt cuprinse în asigurare — pentru 20% din suma asigurată specificată în contract — și bunurile asigurabile luate oriunde în afara domiciliului ori a locului unde asiguratul deține gospodării anexe ori casă de odihnă, în aceeași sau altă localitate.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri în cazurile de deteriorare sau distrugere a bunurilor asigurate, provocate de o multitudine de riscuri, ca de exemplu : incendiu, trăsnet, explozie, ploaie torențială, inundație, grindină, furtună, prăbușire sau alunecare de teren, greutatea stratului de zăpadă sau de gheață ; avarii accidentale produse la instalațiile de gaze, apă, canal sau încălzire ; pierdere sau dispariție cauzate de riscurile asigurate ; furt prin efracție și altele.

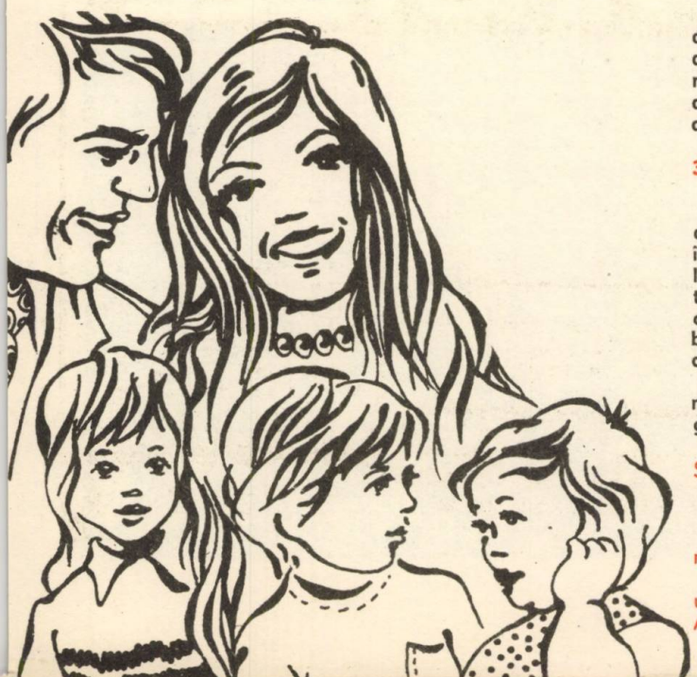

2. ASIGURAREA DE ACCIDENTE

Aria de protecție a acestei asigurări este largă. Sînt asigurate pentru urmările accidentelor intîmplate la domiciliul asiguratului următoarele persoane : asiguratul, soția acestuia, precum și părinții și copiii acestora dacă în mod statornic locuiesc și gospodăresc impreună cu asiguratul. Sînt cuprinse în această asigurare majoritatea situațiilor de accidente cauzate de o serie de evenimente : incendiu, trăsnet, lovire, cădere, alunecare, acțiunea curentului electric, arsură, intoxicare subită și altele.

3. ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ LEGALĂ

În această asigurare sînt cuprinse cazurile de răspundere civilă, pentru despăgubiri datorate de asigurat și de soția (soțul) acestuia sau pentru persoane care se află în întreținerea asiguratului, în calitate de locatar, față de proprietar pentru pagube produse la imobil de incendiu sau explozie, pentru despăgubiri datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor lor la domiciliul asiguratului, precum și pentru cele datorate locatarilor apartamentelor învecinate, pentru pagube la bunurile asigurabile ori la pereții, planșeele, tavanele și pardoselile apartamentelor respective, cauzate de o inundație produsă în apartamentul asiguratului.

PRIMA DE ASIGURARE care se achită de persoana ce incheie asigurarea este de numai 2 lei pe an pentru fiecare 1 000 de lei din suma asigurată stabilită la cererea asiguratului pentru bunurile din gospodărie.

STIMAȚI CITITORI !

Încheiați la A.D.A.S. asigurarea complexă a bunurilor din gospodăria dv.

Pentru a beneficia de despăgubiri pînă la valoarea pagubelor la bunuri, la stabilirea sumei asigurate apreciați cît mai exact valoarea bunurilor existente în gospodăria dv.

Pentru incheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu munca A.D.A.S. din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități A.D.A.S.

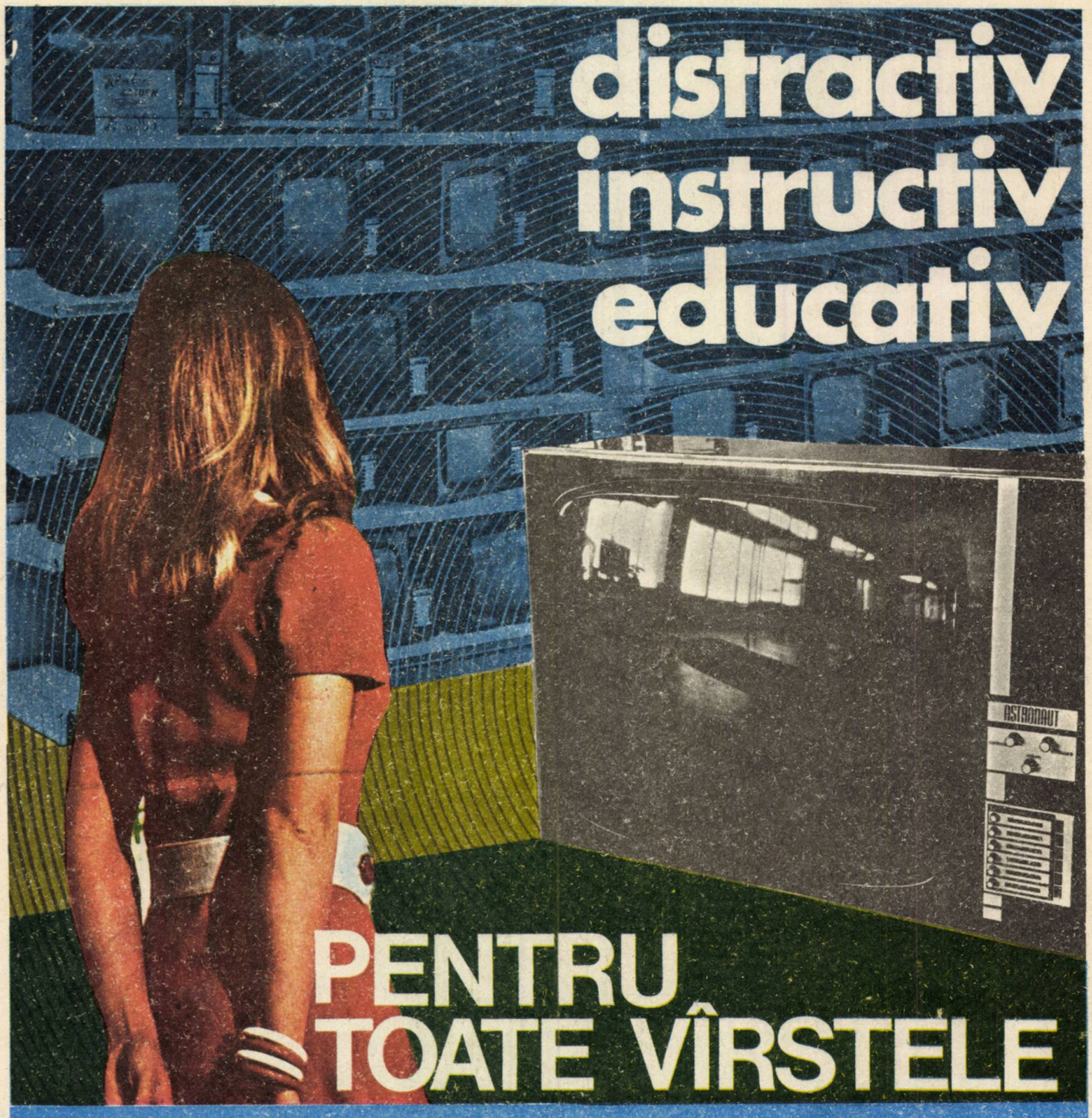

Cel mai modern mijloc de informare în toate domeniile, televizorul poate fi — în același timp — și „sală de spectacol" sau „teren de sport".

În toate magazinele și raioanele de specialitate ale comerțului de stat există un bogat sortiment de televizoare, printre care se află și viitorul dv. televizor.

	Sport	Venus	Venus și Compliment	Opera	Clasic	Diamant și Opera	Lux
Prețul	2 870	2 870	3 060	3 500	3 530	3 550	3 960
Avansul minim	431	431	458	525	530	533	594
Rată lunară	105	105	110	125	125	126	140
Diagonala	31 cm	47 cm	50 cm	59 cm	59 cm	61 cm	65 cm

Receptoare multicanal, toate aceste televizoare pot reda o imagine clară, fidelă și un sunet de calitate, fiind realizate în baza celor mai moderne scheme tehnice. Sînt prezentate în casete furniruite, cu o linie modernă asimetrică.

recom

Lei 2

anchetă internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 50 9 decembrie 1976

Din actualitatea săptămînii

HAVANA. Lucrările Adunării Naționale

PARIS. Regruparea gaullișilor

TOKIO. După alegerile legislative

ALGER. Procesul de instituționalizare

SPANIA

Înainte de referendum

GENEVA

Conferința rhodesiană

MEXIC

Instalarea noului președinte

REPORTAJ PE GLOB

De la Arkona la Stralsund

Un imperativ actual: destindere politică — destindere militară

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au primit pe tovarășul Ivan Ivanovici Bodiul, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, împreună cu soția, Claudia Bodiul

Tovarășului Nicolae Ceaușescu, altor conducători de partid și de stat le-a fost conferită Medalia jubiliară cubaneză „A XX-a aniversare a asaltului asupra cazărmii Moncada"

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a tovarășului Bettino Craxi, secretar general al Partidului Socialist Italian

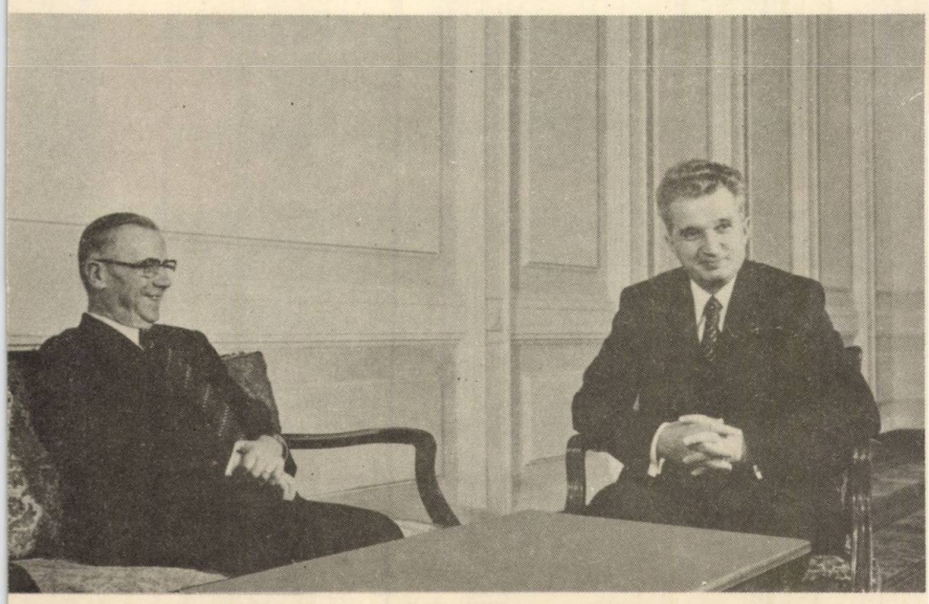

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit pe tovarășul Gaston Plissonnier, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al Partidului Comunist Francez

LUMEA

Săptămînal de politică externă

50 (685)

9 decembrie 1976

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ „ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII" 2

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

O nouă manifestare a colaborării trainice româno-palestiniene. Crăciun Ionescu 4

Ciudad de Mexico. Lopez Portillo — început de drum. Anca Voican 4

Tokio. După alegeri — noi raporturi între forțele politice. Paul Diaconu 6

Madrid. Congresul P.S.M.S. 7

Washington. Viitoarea Administrație : primele numiri. Marcel Negreanu 7

Roma. „Triunghiul" negocierilor 9

Paris. Operațiunea „rassemblement". Eugeniu Obrea 10

Orientul Mijlociu. Convocarea Conferinței de la Geneva — problemă la ordinea zilei. Crăciun Ionescu 11

Imperativul completării destinderii politice cu destinderea militară. Radu Pascal 12

Europa. Insecuritatea armelor. Lt. colonel Emil Georgescu 13

Exigența reunificării pașnice a Coreei 15

Alger. Continuitatea procesului instituțional. Ion Madoșa 20

Geneva. Stadiul negocierilor în problema rhodesiană. Dumitru Constantin 21

REPORTAJ PE GLOB

R.D. Germană. De la Arkona la Stralsund. Ștefan Zaides 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Cuba. Noua structură a puterii de stat. Mihai Fabian 18

R.D. Vietnam. În preajma Congresului. Ilie Olteanu 19

DOCUMENTAR

Kenya. Sensul profund al consolidării. Vasile Crișu 24

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

„Vînătoarea" de aisberguri 25

Spiru Haret — omagiu UNESCO. Dr. ing. prof. Radu Sp. Haret 26

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Afrique-Asie, International Herald Tribune, Relazioni Internazionali, Le Monde 27—29

PROFIL

Ibrahim M. Kaduma, ministrul afacerilor externe al Tanzaniei 29

În acest număr:

O NOUĂ MANIFESTARE A COLABORĂRII TRAINICE ROMÂNO-PALESTINIENE

WASHINGTON

Viitoarea Administrație: primele numiri

ROMA

„Triunghiul" negocierilor

R. S. VIETNAM

În preajma Congresului

EUROPA

INSECURITATEA ARMELOR

DOCUMENTAR

KENYA: sensul profund al consolidării

VOLTA SUPERIOARĂ

Bilanțul planului-cadru

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

„Vînătoarea" de aisberguri

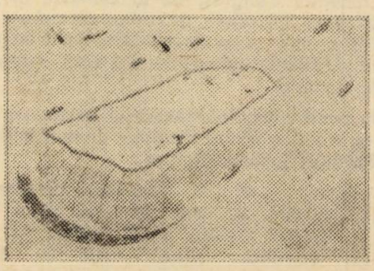

„M-au impresionat precizia și vigoarea gîndirii politice a președintelui Nicolae Ceaușescu, larga sa viziune asupra problemelor vieții internaționale"

Bettino Craxi

secretar general al Partidului Socialist Italian

Săptămina trecută, o delegație a Partidului Socialist Italian, condusă de secretarul său general, Bettino Craxi, a făcut o vizită de prietenie în țara noastră. Primirea la secretarul general al P.C.R., tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, desfășurată într-o atmosferă cordială, prietenească, a prilejuit un larg schimb de păreri privind relațiile dintre P.C.R. și P.S.I., precum și o serie de probleme actuale ale vieții internaționale.

— Întîlnirea cu tovarășul Nicolae Ceaușescu — **ne-a declarat, pentru început, Bettino Craxi** — o consider fructuoasă. S-a desfășurat într-un climat de deosebită prietenie și de mare sinceritate. Președintele Nicolae Ceaușescu mi-a făcut o impresie puternică. M-au impresionat precizia și vigoarea gîndirii sale politice, precum și larga sa viziune asupra problemelor vieții internaționale, care și-au pus amprenta pe întreaga politică externă a României, politică întemeiată pe o acțiune fermă și nedezmințită în favoarea întronării în viața internațională a principiilor de independență și suveranitate națională, neamestec în treburile interne, egalitate în drepturi. În cadrul convorbirii, s-a reafirmat necesitatea unui amplu dialog și a colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială sau potențial economic — țări socialiste, țări capitaliste, țări în curs de dezvoltare, țări nealiniate.

Întîlnirea cu secretarul general al P.C.R. a fost utilă, așa cum sînt întotdeauna utile întîlnirile între două experiențe specifice. Trăim în două țări diferite — prin istorie, structură economico-socială și sistem politic. Dar Italia și România au vechi afinități. De aceea, dialogul deschis, eliberat de prejudecăți și dogme, între două experiențe deosebite, precum cele ale noastre, este întotdeauna folositor.

Un alt element pe care îl consider important este faptul că am avut prilejul să ilustrez, la București, unele din orientările exprimate la recentul Congres, de la Geneva, al Internaționalei Socialiste, în cadrul căruia s-a semnalat o mai mare deschidere decît în trecut spre probleme stringente ale vieții internaționale actuale.

În continuare, interlocutorul nostru s-a referit la relațiile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Italian :

— Relațiile dintre partidele noastre nu sînt de ieri, de azi. Sînt raporturi care, de-a lungul anilor, s-au întărit și dezvoltat continuu. Vizita mea în România, invitația pe care am adresat-o aici pentru ca o delegație a P.C.R. să facă o vizită în Italia stau mărturie a dorinței comune de a dezvolta și extinde aceste raporturi, pe care le apreciez utile ; ele deschid căi de comunicare și aprofundare ale unor idei și experiențe și pot contribui la cursul ascendent al legăturilor dintre România și Italia —, relații ample în multe domenii și care se pot dezvolta în continuare. Între două partide diferite sînt întotdeauna multe lucruri de spus. Sînt convins că trebuie să privim departe, spre o lume viitoare care ne va pune probleme complet noi, probleme ce nu vor putea fi rezolvate cu măsurile de judecată ale trecutului. Dezvoltarea rapidă a realității științifice, tehnologice va pune în fața umanității probleme uriașe a căror soluționare necesită aportul hotărîtor al forțelor progresiste.

Este clar că problemele economiei mondiale, de pildă, trebuie înfruntate chiar de astăzi. Ele pot fi abordate sub mai multe aspecte : decalajele dintre țările avansate industrial și țările în curs de dezvoltare, necesitățile crescînde de surse de energie, datoriile externe și inflația din lumea capitalistă, dezordinea sistemului monetar occidental, diferențele sociale, încă prea mari, existente, de pildă, în Italia, necesitatea de a găsi noi surse de materii prime pentru a evita paralizia și „dezvoltarea zero". Noua „dezordine economică" occidentală — care, în anume sens, amintește tendințele de destabilizare, ce au avut ca punct culminant criza din 1929 — se manifestă prin violente fluctuații ale prețurilor pe piețele materiilor prime și, mai ales, pe piețele monetare.

— Care sînt soluțiile pe care le avansează azi partidul socialist pentru ieșirea din criză și pentru înnoirea politică și socială a societății italiene ?

— Italia este o țară care trece printr-un moment deosebit de dificil. Ea a avut o perioadă de rapidă dezvoltare industrială, dar a fost o dezvoltare dezordonată. În acest moment, economia italiană este caracterizată de un preocupant fenomen inflaționist. Nu va fi ușor să depășim inflația fără a merge la rădăcinile „răului", fapt ce comportă o reorganizare a structurilor productive, atît în domeniul industriei, cît și în cel al agriculturii, o reorganizare a administrației publice a cărei ineficiență, în multe domenii, face tot mai dificilă activitatea economică, precum și necesitatea realizării unei foarte largi colaborări în țară a tuturor forțelor sociale productive.

O politică de acest tip nu se poate realiza acum, dacă nu se soluționează problema guvernării printr-o participare mai directă a tuturor forțelor stîngii politice și sindicale.

Dar să vă explic această idee. Nu se poate concepe guvernarea unei țări în criză, prin intermediul unor măsuri de reorganizare, unei noi discipline, fără o politică adecvată. Tocmai pentru că, în actuala situație de criză, sînt necesare și unele măsuri mai puțin populare, trebuie realizat consensul tuturor forțelor democratice. Nu poți avea pretenția să ai consens popular cu guverne care nu se bazează tocmai pe acest consens popular. În acest moment, guvernul Andreotti dispune de o anume formă de consens din partea forțelor politice — abținerea în Parlament a partidelor democratice. Dar este o formă limitată și insuficientă. Guvernul actual este, de fapt, un guvern inadaptat la realitatea crizei italiene. Socialiștii au propus „un guvern de urgență", deoarece consideră situația italiană o situație de urgență și insistă să se ajungă la un acord foarte larg între toate marile forțe politice ale țării. În opinia noastră, pentru Italia, ca de altfel pentru țările din Europa occidentală, problema viitorului este aceea a unei alternative socialiste la sistemul capitalist care se află în criză.

Interviu realizat de Rodica Dumitrescu

„România și India sînt solidare în lupta pentru edificarea noii ordini economice"

Dev Kanta Barooah

președintele Partidului Congresul Național Indian

La invitația C.C. al P.C.R. și a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, ne-a vizitat țara dl Dev Kanta Barooah, președintele Partidului Congresul Național Indian, însoțit de V. B. Raju, secretar general al partidului. Oaspetele a fost primit de secretarul general al P.C.R., tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, a avut întrevederi cu primul ministru al guvernului, tovarășul Manea Mănescu, și cu alte personalități, a vizitat unele obiective

economice. La încheierea vizitei, oaspetele a avut amabilitatea să împărtășească revistei „Lumea" unele impresii cu privire la convorbirile avute la București.

— Mai întîi, despre importanța vizitei și semnificația contactelor și convorbirilor avute, în contextul general al relațiilor româno-indiene...

— Vizita noastră s-a desfășurat în climatul de bună înțelegere, prietenie și prețuire reciprocă ce caracterizează raporturile dintre India și România. S-ar putea adăuga, totodată, că ea a beneficiat nemijlocit de dorința reciproc împărtășită ca legăturile dintre cele două țări și popoare să cunoască o continuă și largă diversificare, în domenii multiple.

În acest spirit, a avut loc întrevederea cu președintele României, domnul Nicolae Ceaușescu, care a avut amabilitatea să ne primească și să discute cu noi probleme de interes comun ca, de pildă, pe plan bilateral, cele privind dezvoltarea industrială a celor două țări și modalitățile cele mai fericite de colaborare în acest domeniu, ca și perspectiva extinderii legăturilor noastre în planul activității științifice și culturale. Convorbirea cu președintele țării dumneavoastră a confirmat bunele raporturi prietenești, de colaborare dintre India și România, dintre Partidul Congresul Național Indian și Partidul Comunist Român, a pus încă o dată în valoare însemnătatea contactelor între conducătorii politici ai celor două țări și contribuția directă pe care convorbirile dintre ei le aduc la promovarea pe mai departe și în noi dimensiuni a relațiilor româno-indiene.

În cadrul primirii acordate de președintele Nicolae Ceaușescu, și al discuțiilor fructuoase, avute cu acest prilej, a fost abordată o substanțială tematică internațională, un loc important revenind activității țărilor în curs de dezvoltare și rolului lor în lumea de astăzi, ca și semnificației de prim ordin pe care o are, pentru pacea și progresul lumii, independența și libera afirmare a popoarelor aflate încă sub dominația imperialistă și colonialistă.

Convergența de opinii în aceste probleme ca și, în general, cu privire la creșterea rolului și influenței pe care le au astăzi forțele progresului, democrației și păcii ne întăresc și mai mult convingerea în posibilitatea dezvoltării cu succes a colaborării noastre pe plan internațional.

— Vizita jalonează un moment deosebit și în planul colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Congresul Național Indian...

— Se poate spune, practic, că prezența noastră aici marchează prima vizită oficială în țara dv. a unei delegații a partidului de guvernămînt din India. Aceasta înseamnă un plus calitativ adus în evoluția relațiilor noastre bilaterale, cele două partide avînd, fiecare în țara sa, rolul principal în asigurarea progresului și bunăstării popoarelor indian și, respectiv, român. Totodată, amintim, în context, că vizita și contactele noastre la București au loc într-o perioadă ce a urmat îndeaproape începutului participării oficiale a României la activitatea mișcării nealiniaților. Ceea ce, împreună cu activitatea comună în cadrul „Grupului celor 77", la O.N.U. și în alte organizații și conferințe, lărgește sfera colaborării și conlucrării noastre pe plan internațional, îmbină cu mai multă eficiență eforturile pe care le dedicăm, și unii și alții, promovării cauzelor pentru a căror izbîndă luptă astăzi popoarele lumii.

Este o realitate tot mai puternic atestată de viață că solidaritatea țărilor în curs de dezvoltare — și ambele noastre țări fac parte din această categorie — are de jucat un rol de primă însemnătate în lupta împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de discriminare rasială și apartheid, pentru lichidarea stadiului de subdezvoltare în care se află atît de numeroase țări, pentru edificarea noii ordini economice mondiale. În această luptă, India și România sînt solidare.

— Impresii, acum, după cea de-a doua revedere cu România...

— Mă aflu, într-adevăr, pentru a doua oară în țara dumneavoastră, dar pentru prima oară în calitate de președinte al P.C.N.I. Ne-am simțit extrem de bine, ne-a bucurat nespus ospitalitatea cu care am fost înconjurați, sîntem satisfăcuți de rezultatele întrevederilor avute. În plus, am avut confirmarea dezvoltării continue a țării dv., dezvoltare ce acoperă un cîmp vast de activități, de la cea industrial-economică, la cea cultural-artistică și de învățămînt. Iar faptul că dorinței noastre comune de a dezvolta colaborarea bilaterală i se adaugă voința reciprocă de conlucrare și în planul vieții internaționale nu face decît să sublinieze însemnătatea profundă pe care o are pentru India și România, pentru cauza cooperării și păcii în lume, extinderea bunelor raporturi existente între țările și popoarele noastre.

Interviu realizat de George Serafin

„România este o țară ale cărei principii de acțiune sînt larg recunoscute în lume"

Bruno Rakotomavo

ministrul afacerilor externe al Republicii Democratice Madagascar

Zilele trecute s-a aflat în vizită oficială în țara noastră Bruno Rakotomavo, **ministrul afacerilor externe al Republicii Democratice Madagascar. În timpul prezenței sale în România, oaspetele malgaș a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU. De asemenea, el a condus delegația țării sale care a participat la lucrările celei de a III-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică și tehnică româno-malgașă.**

În cadrul convorbirii, interlocutorul nostru s-a referit, pentru început, la primirea sa de către președintele Nicolae Ceaușescu.

În legătură cu acest moment, **a spus oaspetele,** aș dori să adresez, și pe această cale, mulțumirile noastre sincere președintelui Nicolae Ceaușescu. Am avut plăcuta misiune de a transmite președintelui Nicolae Ceaușescu un sincer mesaj de prietenie din partea șefului statului malgaș, Didier Ratsiraka, care s-a întîlnit în două rînduri cu domnia-sa și păstrează cele mai plăcute amintiri din timpul acestor importante întrevederi, care au contribuit, într-o măsură substanțială, la dezvoltarea raporturilor româno-malgașe. Deși, ca de obicei, domnia-sa a avut un program foarte încărcat, a găsit timpul necesar pentru a ne primi. Acestor sentimente de sinceră recunoștință le adăugăm impresiile deosebite prilejuite de puternica sa personalitate, de dinamismul său și de impresionanta sa capacitate de gîndire politică. Convorbirea purtată ne-a prilejuit o reconfirmare a ceea ce știam de mai mult timp : că România este o țară de avangardă în cel mai bun sens al cuvîntului, o țară ale cărei principii de acțiune sînt larg recunoscute în lume, și pe care președintele Nicolae Ceaușescu le aplică într-un mod exemplar ; în sfîrșit, o țară angajată într-un profund proces de edificare socialistă, o țară care a străbătut un important drum pe calea progresului social și economic și care dă dovada unui autentic spirit revoluționar.

Aș sublinia și cu acest prilej că, între altele, poziția României față de apartheid și colonialism — pe care ne-a expus-o foarte limpede președintele Nicolae Ceaușescu — este asemănătoare cu a noastră, care, ca și dv., ne pronunțăm cu fermitate pentru lichidarea acestor anacronice stări de lucruri din Africa australă și, implicit, pentru formarea unor guverne reprezentînd populația majoritară. În problemele Orientului Apropiat, șeful statului român ne-a subliniat de o manieră foarte clară exigențele reglementării acestei crize, exigențe pe care noi le împărtășim pe deplin. Dintre problemele internaționale cruciale abordate, s-a detașat dezarmarea, proces care dorim, și noi, să devină efectiv.

Acest scurt bilanț al convorbirii pe care am avut prilejul s-o avem cu președintele Nicolae Ceaușescu ne permite să relevăm, încă o dată, că apreciem profund inițiativele și poziția României în problemele internaționale. Totodată, ne-a prilejuit să constatăm din nou că există o prietenie reală și sinceră între poporul român și cel malgaș.

Referindu-se la rezultatele celei de a treia sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de colaborare economică și tehnică româno-malgașă, oaspetele a evidențiat existența unei voințe comune de a realiza, în cel mai scurt timp posibil, cele convenite cu acest prilej și de a găsi noi forme pentru extinderea și aprofundarea acestei cooperări.

Discuțiile, desfășurate într-o atmosferă cordială, au permis degajarea rapidă a unor rezultate concrete, de mare importanță în evoluția ascendentă a relațiilor dintre România și Madagascar. Acestea privesc domeniile agricol, minier, tehnic, comercial și se pot extinde și asupra celor științific și cultural.

Pe scurt, există numeroase și îmbucurătoare perspective pentru ca raporturile dintre țările și popoarele noastre să se dezvolte pe multiple planuri, în beneficiul reciproc, al cauzei nobile și înțelepte care este pacea și cooperarea între popoare.

Interviu realizat de Dumitru Constantin

O nouă manifestare a colaborării trainice româno-palestiniene

Partidul Comunist Român, Republica Socialistă România au manifestat, cu consecventă principialitate, deplină solidaritate cu cauza dreaptă a poporului palestinian, sprijinind, în mod hotărît, pe plan politic și diplomatic, în toate ocaziile, interesele și aspirațiile legitime ale poporului palestinian.

Întîlnirile frecvente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu tovarășul Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, desfășurate la București sau în capitalele unor țări arabe, au evidențiat, de fiecare dată, preocupările comune de a se ajunge la rezolvarea problemelor din Orientul Mijlociu, la realizarea unei păci trainice și juste, pe baza retragerii Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, a soluționării problemei palestiniene — inclusiv formarea unui stat palestinian independent — și a asigurării independenței și suveranității tuturor statelor din zonă.

În această lumină, s-a desfășurat și ultima întîlnire a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu tovarășul Yasser Arafat, care, la invitația secretarului general al partidului și președintelui statului român, a făcut, în fruntea unei delegații a O.E.P., o vizită de prietenie în țara noastră, între 5—7 decembrie a.c., evidențiindu-se, și cu acest prilej, relațiile de strînsă prietenie și simpatie reciprocă dintre poporul român și poporul palestinian.

România a manifestat întotdeauna o preocupare deosebită în privința evoluției situației din Orientul Mijlociu, pornind de la faptul că perpetuarea stării de tensiune din această zonă poate avea cele mai nefaste consecințe, nu numai în regiunea respectivă, ci și pentru pacea și securitatea mondială.

Realitățile internaționale contemporane dovedesc că, pentru instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Mijlociu, o condiție **sine qua non** o constituie reglementarea situației poporului palestinian, în conformitate cu interesele sale naționale. Afirmarea elementului palestinian, în calitate de parte esențială a conflictului din Orientul Mijlociu, înseamnă o schimbare fundamentală a situației din această regiune, de care trebuie să se țină seama, în mod corespunzător, în toate eforturile menite să conducă la o soluționare justă, trainică, realistă, acceptabilă în general.

România se numără printre primele țări care au recunoscut Organizația pentru Eliberarea Palestinei, ca unic reprezentant al poporului palestinian, O.E.P. deschizînd, de mai mulți ani, o reprezentanță permanentă la București. Țara noastră a acordat un susținut sprijin politic Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în diverse manifestări internaționale și, îndeosebi, la Națiunile Unite, printre ultimele acțiuni numărîndu-se și poziția sa în „comitetul celor 20" din cadrul O.N.U., în vederea adoptării unanime a ideii necesității creării unui stat palestinian independent. În concepția României, soluționarea problemei palestiniene — inclusiv a constituirii unui stat palestinian independent — trebuie să se facă în cadrul O.N.U., cu garanția acestui for internațional care oferă cel mai bun cadru pentru soluționarea problemelor păcii și securității tuturor națiunilor.

După cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în toastul rostit la dejunul oferit la 6 decembrie a.c., în onoarea președintelui Comitetului Executiv al O.E.P.: **„Poporul nostru, Partidul Comunist Român, România vor acorda întregul sprijin eforturilor pentru soluționarea pașnică a problemei din Orientul Mijlociu, luptei poporului palestinian pentru a-și asigura rezolvarea problemelor sale corespunzător năzuințelor proprii, pentru autodeterminare, pentru constituirea unui stat independent, cu care dorim să dezvoltăm în viitor relații prietenești".**

În răspunsul său, din cadrul toastului rostit cu același prilej, președintele Comitetului Executiv al O.E.P., **Yasser Arafat,** dînd o înaltă apreciere sprijinului acordat cauzei palestiniene de România și personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, declara : **„Întotdeauna urmărim cu interes rolul constructiv al celui mai drag prieten al nostru, președintele Ceaușescu, pentru stabilirea unei păci trainice pe acest pămînt, în special în zona Orientului Mijlociu. Sîntem convinși că relațiile dintre noi, dintre poporul nostru și dintre poporul român, condus cu înțelepciune de președintele Nicolae Ceaușescu, se vor dezvolta în mod continuu". „Fără îndoială** — arăta mai departe președintele Comitetului Executiv al O.E.P. — **că vom dezvolta cu președintele României, cu poporul român, relații după ce vom avea un stat propriu".**

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu Yasser Arafat, convorbirile desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie și deplină înțelegere reciprocă, ce caracterizează relațiile dintre Partidul Comunist Român și Organizația pentru Eliberarea Palestinei, dintre poporul român și poporul palestinian, au coincis cu o perioadă în care, pe plan internațional, se poate observa tendința spre o relansare diplomatică privind soluționarea situației conflictuale din Orientul Mijlociu, căreia i-ar putea oferi o bază bună reluarea Conferinței de pace de la Geneva, cu participarea tuturor statelor interesate, inclusiv a O.E.P. Încetarea luptelor din Liban constituie, desigur, un element favorizant; o evoluție pozitivă, în continuare, în această țară nu poate decît să ajute la îmbunătățirea climatului politic în întreaga zonă. Soluționarea de către libanezii înșiși a problemelor lor, fără nici un amestec din afară, și un stat libanez independent, puternic și democratic corespund nu numai intereselor poporului libanez, ci și ale tuturor țărilor arabe, ale statelor din întreaga lume, ale cauzei păcii în general.

În Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei, a fost relevată cu deosebită satisfacție dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie și colaborare, a solidarității dintre P.C.R. și O.E.P. și s-a exprimat hotărîrea fermă a celor două părți de a întări și extinde în continuare aceste raporturi, ceea ce corespunde intereselor poporului român și poporului palestinian, cauzei păcii și înțelegerii în Orientul Mijlociu și în întreaga lume, afirmării dreptului popoarelor de a-și hotărî singure soarta în deplină libertate și independență.

Noua manifestare a prieteniei trainice și a colaborării strînse româno-palestiniene își aduce o prețioasă contribuție la dezvoltarea relațiilor dintre popoarele noastre, avînd, în același timp, o reală importanță în context mai larg, pe plan internațional.

Crăciun Ionescu

CIUDAD DE MEXICO

Lopez Portillo — început de drum

Un nou președinte și-a început, la 1 decembrie, înaltul său mandat : José Lopez Portillo, avocat și economist, în vîrstă de 56 de ani. Va deține funcția pînă în 1982.

Discursul de învestitură al noului președinte a fost așteptat cu mult interes. El urma să clarifice viziunea prezidențială asupra politicii țării în anii următori, pornind de la moștenirea lăsată de predecesor, atît pe plan politic intern, cît și extern. Atmosfera dinaintea instalării noii conduceri dovedise deja că Lopez Portillo preia, cum se exprima un editorialist local, „o țară, din punct de vedere politic, mult mai deschisă". Noul președinte, candidat al unui partid care se află constant la putere de aproape o jumătate de secol — Partidul Revoluționar Instituțional — beneficiase de o mare participare la vot, într-un cadru de calm și stabilitate. P.R.I. s-a prezentat nedivizat în fața alegătorilor, unitate absentă în cazul opoziției, pe care scrutinul a găsit-o dezarticulată. (Singurul partid care a prezentat un candidat în alegeri a fost cel comunist, chiar dacă el nu a fost înscris oficial pe listele electorale). Lunile interpuse între momentul alegerilor (iulie) și cel al instalării propriu-zise au marcat bilanțul unei administrații active pînă în momentul încheierii mandatului ei, administrație care a dorit să faciliteze debutul celei următoare, îndeplinindu-și cîteva ultime îndatoriri. Una considerată „de mare curaj" : devalorizarea monedei naționale, măsură avînd ca rațiune redresarea economiei. Cealaltă, apreciată ca o expresie a fermității cu care guvernul dorește continuarea reformei agrare : exproprierea unor mari latifundii.

Noua administrație și-a precizat orientările în momentul instalării. Cunoscut specialist în probleme monetare și de administrație publică — a deținut, în fostul guvern, portofoliul finanțelor —, José Lopez Portillo a acordat întîietate capitolului economic. Ascultînd discursul președintelui, majoritatea participanților la ceremonia instalării au înțeles că, în viitorii ani, politica dezvoltării se va afla în centrul atenției. Se va merge pe această cale ținînd seama că principala modificare pe care a adus-o Luis Echeverria pe plan economic a constat în creșterea fundamentală a rolului statului : anul 1970 înregistra, în sectorul public, un număr de 86 de întreprinderi ; 1976 ridica această cifră la 740. În acest timp, investitorii străini, mai ales nord-americani, continuau să-și plaseze în număr mare capitalurile pe piața mexicană. Cei particulari naționali au stopat, în schimb, fluxul de resurse monetare către economie. Statul a

Lopez Portillo (stînga) și Luis Echeverria în timpul mitingului prilejuit de transmiterea însemnelor puterii

fost, în consecință, cel care a suplinit aceste fonduri, astfel încît, în timpul mandatului Echeverria, investițiile publice au ajuns să reprezinte jumătate din totalul capitalurilor îndreptate spre economie, mai mult ca în oricare altă perioadă istorică a Mexicului. Au beneficiat industriile de bază : energetică, petrochimică, siderurgică. Cea din urmă — cu ajutorul unor mari complexe, ca „Lazaro Cardenas" și „Altos Hornos de Mexico" — și-a propus să atingă, în 1978, cifra anuală de 10 milioane tone de oțel. Președintele Echeverria a îndreptat, de asemenea, o parte importantă a cheltuielilor publice către agricultură. În șase ani, aceste fonduri au crescut de zece ori, pornindu-se de la realitatea de necontestat că pămîntul rămîne cea mai grea problemă a economiei mexicane. Mare exportator de alimente în deceniile patru și cinci, în special pe vremea președinților Cardenas și Camacho, Mexicul a devenit, cu timpul, importator al acestor foarte scump plătite produse. La sfîrșitul mandatului lui Echeverria s-a ajuns, însă, la acoperirea acestei cereri cu ajutorul pieței interne. Importanța acestui aspect al economiei trebuie raportată la una din caracteristicile țării : rata mare de creștere a natalității (3,7 la sută, una din cele mai înalte din lume). Se spune că, la fiecare 13 secunde, se naște un copil, adică 300 000 pe lună. Populația Mexicului, care se dublează la fiecare 20 de ani, se ridică deja la 63 de milioane de locuitori, repartizați pe o suprafață — nu întotdeauna fertilă — de 2 700 000 kmp.

Imperioasă devine, în aceste condiții, continuarea aplicării reformei agrare, motiv care a determinat unul din ultimele acte de decizie ale președintelui Echeverria: exproprierea a 100 000 de hectare din statul Sonora, grînarul Mexicului. Problema țăranilor fără pămînt, care ocupă periodic terenuri aparținînd unor mari familii din nordul țării, a figurat permanent printre situațiile cărora guvernul a încercat să le dea o soluționare tentată, mărind numărul împroprietăririlor. Orientarea etatizantă, din industrie și reforma din agricultură au acumulat, în timp, evidente tensiuni între putere și marii proprietari. Orașul Monterrey, de pildă, principala cetate industrială a țării, a devenit cunoscut pentru spiritul său conservator și antiguvernamental, întreținut de cele mai bogate familii, criticat adesea deschis de președintele Echeverria. Recentele exproprieri au fost, la rîndu-le, însoțite de presiunile celor în cauză, dînd posibilitate fostului președinte să-și manifeste fermitatea în luarea unor decizii pe care dreapta conservatoare le apreciază drept „etatism excesiv".

Un succes economic și politic al guvernului ce și-a încheiat mandatul l-a reprezentat funcționarea plină de roade a societății de stat a petrolului, Pemex. Bogate zăcăminte au fost descoperite, în 1973, în statele Chiapas și Tabasco, producția de hidrocarburi crescînd de la 500 de mii la peste un milion de barili pe zi. Dacă se are în vedere că, în 1974, țara cheltuia aproape un miliard de dolari pe an pentru a importa produse petroliere, este de la sine înțeleasă importanța acestei schimbări. Deși rezervele sînt mari, guvernul, din prevedere și din dorința de a-și asigura o anumită independență față de piața externă a „aurului negru", a evitat sistematic exploatarea petrolului în scopuri comerciale. Astfel, numai o zecime din producția sa zilnică este destinată exportului. A fost, în schimb, mărită capacitatea de rafinare (cu 62 la sută față de 1970) și de prelucrare (în statul Veracruz se construiește cel mai mare complex petrochimic din America Latină).

Așadar, lărgirea sectorului public al economiei, introducerea, în 1973, a unor restricții privind investițiile străine, dublarea, în cei șase ani de guvernare, a producției industriale, transformarea Mexicului în exportator de petrol — sînt numai cîteva date ale soldului pozitiv al administrației care a predat ștafeta la 1 decembrie.

Urmează, acum, un nou mandat, al aceluiași partid de guvernămînt, condus de o personalitate care, conform tradiției, a fost recomandată de fostul președinte. Ideea unei continuități a liniei politice pare firească. După cum, la fel de firesc este faptul că ea va purta însemnele propriei personalități, ce va decurge din optica președintelui și a guvernului său, precum și din necesitățile Mexicului anilor 1976—1982, pentru a nu enumera decît aceste elemente determinante.

În primul său mesaj către națiune, Lopez Portillo a lansat, în primul rînd, un apel la realizarea „alianței populare naționale și democratice în sprijinul producției". Noul președinte a propus adoptarea unor măsuri raționale, cu o largă participare socială. Nu va fi vorba de un „proiect miraculos, ci de realism", a afirmat el, punînd accentul pe verbul „a produce". De altfel, deviza națională a ultimilor ani a fost „dezvoltare, stabilitate monetară și stabilitate politică", ultimul element fiind, se pare, cel mai bine realizat. Susținînd în continuare aceste idei, președintele a făcut, în discursul său, cîteva propuneri concrete : vor fi micșorate importurile ; nivelul salariilor va ține seama de costul real al vieții; se va continua reforma agrară și va fi încurajat, pe diferite căi, sectorul agricol ; se va crea un minister aparte pentru promovarea dezvoltării industriale; va fi oprită creșterea abuzivă a prețurilor, pentru a apăra venitul real al maselor populare. Programul economic tinde, astfel, să ducă la un control al datoriei externe, la scăderea deficitului anual — circa trei miliarde dolari — din comerțul cu Statele Unite (principalul partener, care cumpără 75 la sută produsele mexicane de export) și la încurajarea sprijinului pe care cercurile financiare internaționale l-ar putea acorda menținerii cursului monedei naționale (peso).

Acest program determină și o corelație între obiectivele interne și principiile generale de poltică internațională : pe baza respectării independenței și suveranității naționale, Mexicul va desfășura o politică de solidaritate cu țările în curs de dezvoltare, propunîndu-și sprijinirea activă a instaurării unei noi ordini internaționale juste, a dreptului apărării resurselor naționale. Întărirea rolului O.N.U., a prieteniei între state, precum și respectarea dreptului internațional sînt idei pe care guvernul le promovează în cadrul unei concepții de politică externă foarte activă. Mexicul a dobîndit reputația de a fi unul din apărătorii drepturilor suverane ale țărilor lumii a treia și de promotor al unor relații de echitate în viața internațională. Din acest punct de vedere — al unei acțiuni mai largi a Mexicului pe arena internațională —, președintele Echeverria este considerat drept cel mai activ conducător din istoria țării.

Lopez Portillo preia o agendă bogată în realizări : Mexicul a fost inițiatorul creării unei zone denuclearizate în America Latină, precum și al „Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor", adoptată la O.N.U. Prestigiul internațional al țării a crescut considerabil. Pe continentul latino-american, Mexicul a sprijinit activ crearea S.E.L.A., a contribuit la ruperea izolării diplomatice a Cubei, cu care a păstrat tot timpul relații, a oferit găzduire pentru numeroși exilați politici din unele state din zonă. Cu Statele Unite a păstrat o politică echilibrată, încheind în ultimul timp cîteva acorduri importante, printre care unul privind controlul traficului de stupefiante, problemă de mare interes pentru S.U.A. În cadrul primului său turneu ca președinte ales, Lopez Portillo a făcut o vizită la Washington (după Caracas, ceea ce s-a considerat o ieșire din tradiție), unde a discutat numeroase din aspectele complexe ale relațiilor bilaterale, între care, pe primele locuri, se află relansarea turismului nord-american — importantă sursă de devize pentru Mexic, precum și reglementarea situației celor cinci milioane de mexicani care, anual, trec ilegal granița, pentru a lucra în S.U.A.

Pentru abordarea acestei palete foarte largi de probleme, o nouă echipă ministerială a fost anunțată în ziua instalării președintelui Portillo. Numele celor incluși aparțin unor cunoscute personalități care s-au remarcat prin pregătirea lor într-un domeniu sau altul de activitate. Conform tradiției, președintele este învestit cu puteri depline, avînd întotdeauna, asupra tuturor problemelor, ultimul cuvînt de spus. Lopez Portillo s-a pregătit intens pentru mandatul său.

Anca Voican

TOKIO

După alegeri — noi raporturi între forțele politice

Corespondență de la Paul Diaconu

Tendințele cele mai semnificative pe care le indică rezultatele alegerilor generale, de la 5 decembrie, din Japonia, constau, după aprecierea unanimă de aici, în pierderea majorității simple de către Partidul Liberal Democrat, de guvernămînt, și afirmarea tot mai puternică a tendinței spre formule guvernamentale de coaliție. Pentru prima dată, în cei 21 de ani de existență a sa, P.L.D. a pierdut majoritatea în Camera Reprezentanților, obținînd 249 din totalul de 511 mandate, față de 265 cîte avea înainte de scrutin.

Premierul Takeo Miki aprecia, într-o conferință de presă, că rezultatele alegerilor generale reprezintă pentru P.L.D. cea mai gravă criză de la înființarea acestui partid. În opinia sa, scandalul Lockheed a afectat puternic P.L.D., prin implicarea unor liberal-democrați, inclusiv a fostului președinte al partidului, Kakuei Tanaka. Partidul de guvernămînt nu a reușit să atragă, în special, sufragiile celor șapte milioane de tineri care s-au prezentat pentru prima dată la vot. În același timp, P.L.D. a fost afectat de imaginea publică, nefavorabilă, creată de luptele pentru putere din culise. Criza din P.L.D. a avut drept fundal deosebirile de opinii dintre fracțiunile liberal-democrate asupra restructurării partidului și abordării noilor exigențe care confruntă viața politică, economică și socială niponă. P.L.D. s-a prezentat la alegeri divizat, forțele liberal-democrate favorabile premierului Takeo Miki și cele care au sprijinit candidatura la conducerea partidului a fostului vicepremier Takeo Fukuda desfășurînd, în fapt, campanii electorale proprii.

Totodată, dificultățile economice și sociale, generate de inflație și recesiune, au creat o situație nouă, afectînd audiența politicii P.L.D. „Înfrîngerea P.L.D. — scrie «The Japan Times» — este privită ca un reflex al nemulțumirii populare față de disputele din cadrul partidului, care păreau fără sfîrșit și care au dezbinat partidul, slăbindu-i serios capacitatea de a guverna. Ca partid de guvernămînt, P.L.D. s-a aflat sub focul criticii unei largi categorii a electoratului, pentru faptul de a nu fi avut capacitatea sau voința de a da atenție serioasă inflației, șomajului și poluării".

Guvernul liberal-democrat se află într-o situație dificilă, cu atît mai mult cu cît trei dintre membrii cabinetului nu au fost reînvestiți. Pentru a se menține la putere, deci pentru a dispune de majoritatea parlamentară necesară în probleme dificile pentru ei, liberal-democrații vor trebui să apeleze la conservatorii independenți și la Noul Club Liberal, desprins din P.L.D., în iunie a.c. — care a obținut 17 mandate —, precum și la concursul altor partide din opoziție. Imediat după anunțarea rezultatelor scrutinului, secretarul general al P.L.D., Tsuneo Uchida, a anunțat că 8 dintre noii deputați conservatori independenți s-au alăturat grupului parlamentar liberal-democrat, asigurînd partidului de guvernămînt 257 de locuri în Camera Reprezentanților, cu unul mai mult decît majoritatea simplă de 256. Uchida menționa că se așteaptă ca și alți deputați conservatori independenți să se alăture P.L.D. Cu toate acestea, liberal-democrații se vor afla încă departe de cele 271 mandate necesare pentru asigurarea majorității P.L.D. în comitetele permanente ale Dietei.

Premierul Takeo Miki consideră că P.L.D. înfruntă acum o situație fără precedent, care nu poate fi depășită cu metodele din trecut. Subliniind necesitatea unei reforme complete a partidului și precizînd că intenționează să rămînă la conducerea P.L.D., pentru a realiza o astfel de reformă, el s-a declarat dispus să aibă convorbiri, atît cu lideri din propriul partid, în vederea depășirii disensiunilor dintre fracțiuni, cît și cu conducătorii partidelor din opoziție.

Partidul Socialist din Japonia a obținut 123 de mandate, cu 11 mai mult decît cele cu care se prezentase la alegeri, întrunind 20,69 la sută din totalul voturilor exprimate. Declarația P.S.J., dată publicității la anunțarea rezultatelor scrutinului, subliniază că înfrîngerea P.L.D. în alegerile generale deschide calea unui guvern de coaliție. Se precizează că P.S.J. va iniția consultări cu alte partide din opoziție asupra posibilității de a se constitui un cabinet de coaliție, incluzînd și conservatori desprinși din P.L.D., propunere ce a fost prezentată de socialiști în cursul campaniei electorale. P.S.J. s-a declarat de acord ca, în noua Cameră a Reprezentanților, să coopereze cu celelalte partide din opoziție pentru investigarea completă a scandalului Lockheed și în vederea realizării unor angajamente electorale. Secretarul general al P.S.J., Masashi Ishibashi, preciza că socialiștii vor cere celorlalte partide din opoziție să sprijine în Dietă candidatura președintelui P.S.J., Tomomi Narita, la mandatul de prim-ministru. Tot în ceea ce privește P.S.J., se așteaptă ca rezultatele alegerilor generale să ducă la o schimbare a raporturilor de forțe dintre diversele tendințe din partid, în sensul sporirii influenței cadrelor tinere afiliate „Asociației pentru studierea socialismului", cu orientare de stînga.

Partidul Liberal Democrat a înregistrat un recul electoral; în imagine — premierul Takeo Miki

Partidul Comunist din Japonia, care a întrunit aproape 6 milioane de voturi, respectiv 10,54 la sută din totalul voturilor exprimate, a obținut 17 mandate. De asemenea, doi dintre candidații independenți au fost aleși cu sprijinul P.C.J. și al altor organizații democratice, urmînd să se alăture, în Dietă, grupului parlamentar comunist. Deși P.C.J. a pierdut o serie de mandate, candidații săi au întrunit un mare număr de voturi, la diferență minimă în fața unor candidați aleși cu sprijinul mai multor partide. (De menționat că, deși Partidul Socialist Democratic a reușit să obțină 29 mandate, numărul voturilor primite de acest partid este de numai circa 3,6 milioane, iar în cazul Komeito, deși a obținut 55 mandate, numărul voturilor primite este de aproximativ 6 milioane).

Referindu-se la rezultatele electorale, președintele Prezidiului C.C. al Partidului Comunist din Japonia, Kenji Miyamoto, sublinia că P.C.J. a adus critici juste P.L.D., inclusiv pentru scandalul Lockheed, lipsindu-i astfel pe liberal-democrați de voturi, care au fost luate de Noul Club Liberal și de partidele Komeito și Socialist-Democratic.

Aprecierile postelectorale converg spre ideea că raportul de forțe între liberal-democrați și partidele din opoziție a devenit mai strîns, în sensul apropierii numărului de mandate deținute de P.L.D. și de partidele din opoziție. Situația de după alegeri are toate șansele de a fi fluidă.

Dublin, 3 decembrie. Dr. Patrick Hillery (dreapta), a depus jurămîntul ca președinte al Republicii Irlanda. În stînga, premierul Liam Cosgrave, iar în planul secund, Declan Costello, procurorul general (al doilea din stînga)

MADRID

Congresul P.S.M.S.

Două sînt evenimentele ce au polarizat, săptămîna trecută, atenţia observatorilor scenei politice spaniole : lucrările celui de al XXVII-lea Congres al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, desfăşurat între 5 şi 8 decembrie la Madrid, şi pregătirea negocierilor guvern-opoziţia democratică, privind democratizarea vieţii politice din ţară.

După patruzeci şi patru de ani, Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol şi-a putut ţine, pentru prima oară, lucrările congresuale pe teritoriul Spaniei. Ultimul congres legal al partidului a avut loc în februarie 1932, pe vremea cînd socialiştii participau la conducerea treburilor politice ale ţării.

Faptul că acest forum a fost, în cele din urmă, autorizat de guvern (data iniţială fusese fixată în noiembrie, dar autorităţile au interzis ţinerea la Madrid a lucrărilor congresuale) demonstrează — a declarat Felipe Gonzales, secretarul general al P.S.M.S., într-o conferinţă de presă — că „schimbări în profunzime au survenit în ţară, pe plan social şi economic".

Timp de patru zile, la lucrările congresuale, din sala hotelului madrilen „Melia Castilla", au participat 1 500 de delegaţi reprezentînd cele 17 organizaţii din întreaga ţară ale partidului, precum şi numeroşi invitaţi din partea unor partide de peste hotare. Partidul Comunist Român a fost reprezentat de tovarăşul Mihnea Gheorghiu, membru al C.C. al P.C.R., preşedintele Academiei de Ştiinţe Sociale şi Politice.

Pe ordinea de zi a congresului au fost înscrise probleme precum situaţia politică din ţară, poziţia P.S.M.S. în legătură cu referendumul de la 15 decembrie, unitatea forţelor socialiste din Spania, politica internaţională a partidului, mişcarea sindicală etc.

Luînd cuvîntul, Felipe Gonzales a declarat : „Am putea fi tentaţi să denunţăm întreaga nedreptate, represiune şi umilinţă pe care le-a suportat poporul nostru, sub un regim de teroare şi corupţie, timp de aproape jumătate de secol. Dar conjunctura actuală ne cere să ne îndreptăm privirile spre viitor, cu o dorinţă de dreptate şi nu de răzbunare". Felipe Gonzales a reafirmat, în continuare, atitudinea opoziţiei democratice, exprimată public, la 27 noiembrie, în comunicatul „în şapte puncte", semnat la Madrid de 50 de reprezentanţi ai formaţiunilor politice de stînga, care precizează condiţiile indispensabile ca atît referendumul, cît şi alegerile legislative să aibă legitimitate democratică. Felipe Gonzales a subliniat actualitatea programului forţelor de stînga unite : recunoaşterea libertăţilor individuale şi generale fără excepţie, recunoaşterea aspiraţiilor şi drepturilor naţionalităţilor din Spania, iniţierea unei perioade politice de tranziţie. În context, secretarul general al P.S.M.S. a insistat asupra importanţei propunerii opoziţiei de stînga privind iniţierea de negocieri cu guvernul Suarez.

După ce a prezentat un tablou al situaţiei economice şi sociale a Spaniei, secretarul general al P.S.M.S. a expus un „program de urgenţă" reclamînd măsuri în apărarea forţei de muncă, reforma securităţii sociale, reorganizarea sistemului fiscal şi al impozitelor etc.

În ce priveşte eventualitatea unei participări a partidului la un viitor guvern, ridicată de ziarişti în cadrul conferinţei de presă, Felipe Gonzales a arătat că, pentru o asemenea participare, sînt necesare garanţii precise în legătură cu democratizarea campaniei electorale pentru viitoarele alegeri generale. El a afirmat, totodată, necesitatea prezenţei, în cadrul cabinetului, şi a „reprezentanţilor altor partide democratice".

Referindu-se la activitatea din ultimii doi ani a partidului, Felipe Gonzales a arătat că numărul membrilor P.S.M.S. a sporit de două ori în această perioadă : „Baza mişcării noastre — a spus el — este, în mod esenţial, de origine muncitorească, deoarece 78,28 la sută dintre militanţii P.S.M.S. aparţin clasei muncitoare sau sînt mici funcţionari".

Pe plan extern, dezbaterile congresuale au afirmat poziţia cunoscută a P.S.M.S., îndreptată spre revizuirea acordurilor hispano-americane privind bazele militare ale S.U.A. din Spania şi refuzul intrării ţării în Piaţa comună, „atît timp cît o adevărată democraţie" nu va fi instaurată în Spania. P.S.M.S. îşi manifestă, totodată, solidaritatea cu popoarele care luptă „împotriva imperialismului şi existenţei blocurilor militare" şi se declară favorabil stabilirii de relaţii cu ţările socialiste.

■

Duminică au fost date publicităţii, la Madrid, de agenţia „Europa Press", numele unor personalităţi ale opoziţiei democratice care fac parte din comisia de negocieri cu guvernul în problema democratizării vieţii politice spaniole. În comisie, comuniştii vor fi reprezentaţi de Santiago Carrillo ; socialiştii — de Felipe Gonzales, secretar general al P.S.M.S., şi Tierno Galván, preşedintele Partidului Socialist Popular ; social-democraţii — de Francisco Fernandez Ordoñez. Comisia, formată din nouă persoane, urmează să se întîlnească cu premierul Adolfo Suarez.

R. D.

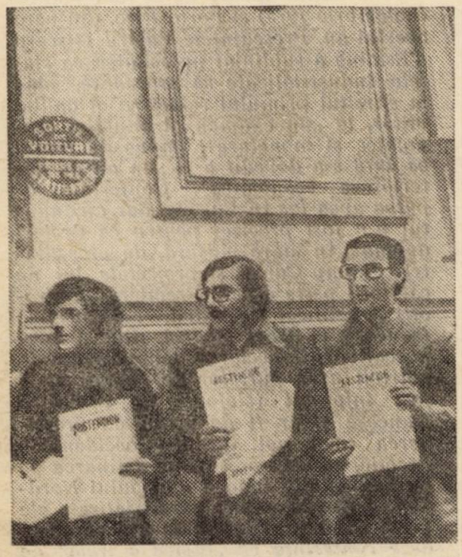

„Abstención" — abţinere de la votul pentru referendum cer cetăţeni spanioli în faţa Consulatului Spaniei de la Paris. Pentru cetăţenii spanioli aflaţi în străinătate operaţiunile de votare au început

WASHINGTON

Viitoarea Administraţie: primele numiri

Cea de-a treia şi, de fapt, cea mai importantă conferinţă de presă pe care Jimmy Carter a ţinut-o, săptămîna trecută, la Plains a sugerat primele contururi ale viitoarei Administraţii democrate, prilejuind observatorilor unele idei despre ce va fi aceasta. Doi dintre titularii principali din cabinetul preşedintelui sînt, de pe acum, cunoscuţi. Cyrus Vance îi va succeda lui Henry Kissinger în fruntea Departamentului de stat, preluînd, astfel, conducerea diplomaţiei americane, iar Thomas Bertram Lance va fi directorul Biroului gestiunii şi bugetului, unul din organismele-cheie în coordonarea politicii economice guvernamentale. Celelalte posturi ministeriale vor fi atribuite pînă la sfîrşitul acestei luni — s-a anunţat în cercul preşedintelui ales. Aceştia vor fi — potrivit declaraţiei lui Jimmy Carter — personalităţi relativ mai puţin cunoscute, cel puţin la nivel naţional.

Alegerea primilor doi membri ai cabinetului său a fost îndelung pregătită de Jimmy Carter. Numele lor au fost frecvent vehiculate în paginile presei americane încă din săptămînile precedente. Cyrus Vance, consilier apropiat al candidatului Jimmy Carter, participase în ultimele zile la o serie din cele mai importante reuniuni ale preşedintelui ales. Diplomat cu îndelungă experienţă, noul secretar de stat a făcut parte din două administraţii anterioare (Kennedy şi Johnson), îndeplinind în ultimul deceniu o serie de misiuni în străinătate (în Panama, Republica Dominicană, Cipru şi la Conferinţa de la Paris asupra Vietnamului, prilej cu care a colaborat, un timp, cu Henry Kissinger). Între 1964 şi 1967, el a fost adjunctul lui McNamara la Departamentul apărării. Jimmy Carter a declarat că s-a oprit asupra lui Cyrus Vance în urma unor numeroase consultări — îndeosebi în cercurile congresionale —, primind în unanimitate recomandări pozitive. Senatorul republican Jacob Javits, unul din cei mai influenţi membri ai comitetului senatorial pentru relaţii internaţionale, care se află la Paris, a elogiat, într-o convor-

bire telefonică cu președintele ales, „priceperea și experiența" lui Cyrus Vance, iar senatorul republican Clifford Case s-a declarat „foarte mulțumit" de numire. Henry Kissinger afirma, la cîteva minute după oficializarea numirii succesorului său, că Jimmy Carter a făcut o „excepțională alegere".

Sînt, desigur, premature orice comentarii asupra semnificației venirii lui Cyrus Vance în fruntea Departamentului de Stat și asupra orientărilor pe care acesta le va aduce diplomației americane. „New York Times" consideră, totuși, în editorialul său de sîmbătă, că Jimmy Carter intenționează, prin alegerea lui Cyrus Vance, să „restaureze relațiile Washingtonului cu aliații săi vest-europeni", ca o „prioritate" a politicii externe americane. „În mare măsură — adaugă cotidianul newyorkez — continuitatea în politica externă este inevitabilă, dar, avînd în vedere activitatea sa trecută, Cyrus Vance ar putea fi mai sensibil decît Henry Kissinger în ceea ce privește înțelegerea aspirațiilor lumii a treia". Agenția „France Presse" crede a vedea indicii în legătură cu activitatea viitorului secretar de stat în bunele relații pe care el le are cu Congresul și sindicatele, în „reputația sa de bun organizator, de negociator abil și comprehensiv, în cunoașterea aprofundată a problemelor juridice, economice și militare". Ceea ce ar ilustra, de asemenea, importanța pe care Jimmy Carter o acordă situației economice nu numai în Statele Unite, ci și în lume. Cyrus Vance însuși a oferit cîteva sugestii asupra intențiilor sale, afirmînd că va adopta un „stil mai tradițional de diplomație" decît cel al lui Henry Kissinger și că va conferi responsabilități majore colaboratorilor săi. În rest, el a ocolit ceea ce agenția U.P.I. numea „răspunsuri substanțiale".

Cealaltă numire pe care Jimmy Carter a făcut-o săptămîna trecută, previzibilă la rîndul ei, se înscrie oarecum în preocupările ce par să precumpănească în activitatea președintelui ales, în aceste zile. Thomas Bertram Lance, legat prin vechi legături de prietenie de Jimmy Carter, este cunoscut îndeosebi prin vederile sale conservatoare în materie de politică financiară. Președinte al lui National Bank din Georgia, el a condus Departamentul transporturilor din statul Georgia pe vremea cînd Jimmy Carter era guvernator. Se așteaptă ca el să joace un rol important în viitoarea strategie economică a președintelui Jimmy Carter. În privința acesteia, observatorii au remarcat, în ultimele zile, o serie de accente semnificative în declarațiile președintelui ales. „Jimmy Carter — scrie săptămînalul «U.S. News and World Report» — pare că va desfășura o politică economică și fiscală mai conservatoare decît a sugerat în timpul campaniei". În nici un caz, nimeni nu se mai așteaptă ca el să repete, după instalarea sa la Casa Albă, la 20 ianuarie, legendarele „100 de zile" ale lui Franklin D. Roosevelt, caracterizate printr-o avalanșă de reforme și restructurări. „Spațiul de mișcare al lui Jimmy Carter — observă «Christian Science Monitor» —, în ceea ce privește inițierea unor noi programe, este foarte mic". Situația economică a Statelor Unite, la acest sfîrșit de an, este destul de delicată — ea este „mai rea decît în timpul alegerilor prezidențiale" pentru a permite decizii prea bruște — constata Jimmy Carter la o recentă reuniune cu consilierii săi economici. De aceea, el este obligat să adopte o serie de obiective pe care cotidianul „Washington Post" le caracteriza drept „moderate și realiste". Opțiunile care i se oferă — fie că este vorba de reducerea impozitelor sau de mărirea cheltuielilor guvernamentale — pot implica, fiecare, consecințe directe asupra economiei țării. „Washington Post" notează că — urmărind evoluția ciclică între redresare și recesiune a economiei americane în ultimele decade — este foarte posibil ca în 1979 — deci chiar la mijlocul viitorului mandat al Administrației americane — să se producă o nouă și gravă recesiune. De aceea, numeroși economiști i-au recomandat lui Jimmy Carter o politică economică și fiscală prudentă. Sfat de care, se pare, el este dispus să țină seama. El insistă doar asupra dorinței sale de a avea un buget echilibrat, adoptînd o atitudine de expectativă față de măsurile guvernamentale de stimulare a economiei. Avînd în vedere apelurile care îi sînt făcute din partea a numeroase cercuri care l-au susținut în timpul campaniei electorale (primarii a 100 din cele mai mari orașe americane i-au cerut, recent, investiții suplimentare pentru finanțarea a 1 800 de programe federale de dezvoltare urbană, o serie de sectoare economice și comerciale reclamă acțiuni pentru reducerea inflației, Congresul va propune mai multe cheltuieli pentru refacerea economiei), Jimmy Carter va trebui — afirmă observatorii — să inițieze o serie de măsuri. În orice caz, el a promis că va ridica rata creșterii economice la cel puțin 6 la sută, în special în scopul de a micșora șomajul, acum în proporție de 7,9 la sută. Promisiune pe care mulți o consideră destul de optimistă (statisticile O.C.D.E. nu prevăd, pentru țările vest-europene, o rată a creșterii mai mare de 3,5 la sută).

Primele opțiuni ale lui Jimmy Carter vor fi cunoscute, desigur, după 20 ianuarie, odată cu amendamentele pe care le va aduce bugetului ce urmează să-l prezinte președintele Gerald Ford în Congres, cu trei zile înainte ca acesta să fi părăsit Casa Albă. Pînă atunci, ele rămîn în stadiul de studiu.

Marcel Negreanu

Jimmy Carter i-a ales pe Bertram Lance (stînga) în funcția de director al gestiunii și bugetului, și pe Cyrus Vance (dreapta) în funcția de secretar de stat, în viitorul guvern

PISA

Post-scriptum la întîlnirea de la Haga: dialogul franco-italian

Președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, nu a venit la Pisa, în Italia, decît pentru cîteva ore. Vizita sa a început dimineața, la 11,30 ; și s-a încheiat seara, la ora 22,10, cînd avionul la bordul căruia a călătorit a decolat cu destinația Paris.

Convorbirile politice au durat, firește, mai puțin : o oră și jumătate cu președintele Italiei, Giovanni Leone, și trei ore cu premierul Giulio Andreotti. La puține zile după ce Giscard d'Estaing și Giulio Andreotti s-au aflat, la Haga, în jurul aceleiași mese a tratativelor, dialogul franco-italian părea sortit să reglementeze diferendele bilaterale (printre care spinoasa problemă a vinului italian care concurează pe cel al producătorilor francezi). Dar la „San Rossore" și la „Villa Salviati", în vecinătatea celebrului oraș toscan, s-a vorbit mai puțin despre asemenea subiecte controversate și mai mult despre criza economică pe care trebuie să o înfrunte Franța și Italia.

Cele două „surori latine" din Piața comună cunosc dificultăți generate de o prelungită recesiune. Convorbirile s-au axat, de aceea, pe aceste probleme, cu toate că numai două zile au despărțit întîlnirea de lîngă Pisa de cea de la Haga. Paradoxal, o inițiativă care ar fi putut fi lansată în cadrul Consiliului vest-european al „celor nouă" a văzut lumina zilei în împrejurările unor deliberări la nivel bilateral.

Parisul și Roma au decis să propună, „în următoarele săptămîni", organizarea, în viitoarele șase luni, a unei conferințe la nivel înalt a țărilor industrializate, pentru a examina situația economică și monetară internațională, reuniune ce ar trebui precedată de o întrunire preliminară a Consiliului vest-european. În fond, se propune reeditarea întîlnirilor de la Rambouillet (noiembrie 1975) și Porto Rico, din vara acestui an. Președintele Valéry Giscard d'Estaing a subliniat necesitatea ca statele industrializate să procedeze, pînă la sfîrșitul primului semestru al anului viitor, la „un examen al situației economice și monetare", impus de faptul că 1976 s-a dovedit a fi „un an de deteriorare economică". Conferința ar putea avea loc în Europa, dar amănuntul n-a fost precizat pentru că decizia depinde, în mare măsură, de președintele Jimmy Carter și proiectele lui de călătorii peste ocean. Premierul Andreotti a calificat inițiativa — de origine franceză — drept „foarte utilă și semnificativă". Cancelarul Helmut Schmidt, potrivit unui purtător de cuvînt, ar fi fost informat telefonic de inițiativa franceză și ar fi de acord cu propunerea unei noi întîlniri occidentale. Practic, aceasta presupune amînarea pe termen relativ lung a dialogului Nord-Sud, deoarece statele industrializate ale lumii capitaliste intenționează să abordeze conferința cu „lumea a treia" de pe pozițiile unei strategii concertate. Consecința imediată ar fi transferarea dialogului Nord—Sud pe o linie moartă.

ROMA

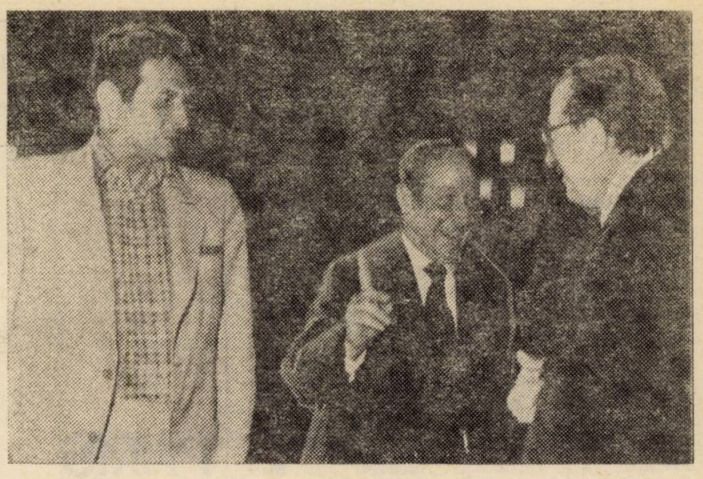

Liderii sindicali Luciano Lama (C.G.I.L.) (stînga) și Bruno Storti (C.I.S.L.), împreună cu premierul Giulio Andreotti. Următoarea întîlnire guvern-sindicate: 15 decembrie

„Triunghiul" negocierilor

Greva națională de patru ore, desfășurată la 30 noiembrie (au participat peste 7 milioane de muncitori din cele 17 milioane ciți numără industria italiană), a fost interpretată de observatori drept un avertisment al oamenilor muncii, în contextul înrăutățirii situației sociale și economice. Obiectivul mărturisit al acestei greve, organizată de Federația sindicală unitară, ce cuprinde cele trei mari centrale — C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L. — a fost acela de „a stimula" partidele democratice pentru „a impune noi orientări politicii economice și a scoate Italia din criză", teme abordate, de altfel, la 2 și 4 decembrie, de sindicate, în cadrul întîlnirilor avute cu Confindustria (organizația patronatului) și, respectiv, cu guvernul Andreotti. În afara acestui „triunghi al negocierilor", reține atenția observatorilor și votul din parlament privind „planul Andreotti" de revizuire a Concordatului, încheiat în 1929, între Italia și Vatican.

Manifestările revendicative se exprimă azi pe fundalul deteriorării situației economice a Italiei. Astfel, prima lună (octombrie) a aplicării parțiale a planului de redresare economică, elaborat de premierul Andreotti, s-a transformat, pentru muncitori, într-o „lună a creșterii costului vieții" (3,4 la sută). Pe ansamblul economiei, Banca Italiei anunță că, în octombrie, deficitul balanței de plăți atinsese 76 miliarde de lire, ceea ce lasă să se prevadă un deficit global superior celui record, înregistrat în 1974. Iar peste toate plutește amenințarea creșterii previzibile a prețului petrolului : 10 la sută în plus la petrol ar însemna, pentru Italia, 5 000 miliarde de lire suplimentare, fapt ce ar anula, dintr-o lovitură, efectele recuperării celor 5 000 miliarde operate de guvern pentru a stimula relansarea economică.

Ideea că, fără concursul mișcării sindicale, ieșirea din criză este imposibilă, iar perspectivele incerte, instabile și periculoase, și-a făcut tot mai mult loc în gîndirea societății italiene.

La 15 noiembrie, premierul Andreotti a dat sindicatelor și patronatului un răgaz de o lună pentru a realiza un „acord social" necesar stimulării de noi investiții, dezvoltării producției și creșterii productivității muncii. Scadența se apropie fără ca vreun acord sau măcar un simplu compromis să se arate la orizont. Contradicția patronat-sindicate pare, cel puțin pînă în prezent, ireductibilă. Într-o primă fază, Confindustria prezentase un document prin care, practic, se solicita renunțarea la cuceririle sindicale ale ultimilor zece ani. Federația C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L. avea să răspundă printr-o platformă proprie, exprimînd, în substanță, ideea că orice măsură trebuie luată numai din perspectiva unei relansări a investițiilor. Or, replica patronatului a fost clară : în 1977, investițiile vor scădea.

De la acest punct au pornit, la 4 decembrie, negocierile guvern-sindicate. Federația sindicală s-a prezentat la negocieri din dorința mărturisită de a obține, din partea guvernului, o informare exactă asupra „dimensiunii" și „modalităților de folosire" a resurselor necesare pentru relansarea investițiilor. „Putem ieși din criză — se arată într-un recent document al Federației C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L. — numai luptînd împotriva inflației și printr-o riguroasă politică de austeritate care să aibă drept fundament, pe de o parte, echitatea socială, pe de altă parte, finalizarea certă a soluțiilor găsite pentru însănătoșirea economiei și demararea unei noi politici economice".

„Căi de ieșire din actuala criză există — subliniază, într-un editorial, organul P.C. Italian, «L'Unità». Dar ele pot fi găsite numai dacă se analizează în profunzime criza țării, mai exact criza unei țări care s-a dezvoltat pe fundalul unor contradicții profunde. Aceste contradicții sînt reflectate de scăderea activității, de dezechilibrul dintre sectoarele productive și dintre regiuni, de extrema rigiditate — și, în același timp, fragilitate — a structurilor economice, care au susținut modele de consum necorespunzătoare producției reale de bogății și bunuri. Contradicțiilor trebuie să li se dea azi un răspuns, delimitîndu-se,

---

Londra a aprobat, la rîndul ei, ideea franceză. Primul ministru olandez, Joop den Uyl, s-a arătat surprins și nu și-a ascuns nemulțumirea. O nemulțumire care nici ea nu a surprins, deoarece statele mici din C.E.E. refuză formulele unui „directorat" al partenerilor mai mari din Piața comună, chiar dacă „directoratul" poartă o denumire mai abilă.

După cum semnala „France Presse", „scurta întîlnire la nivel înalt franco-italiană, care a debutat într-o relativă indiferență, a căpătat, astfel, — estimează observatorii, — o amploare neașteptată, datorită propunerilor lui Giscard d'Estaing, propuneri care, în mare parte, n-au fost previzibile în acest context". Lansarea acestor propuneri tocmai la Pisa îngăduie să se aprecieze mai exact dezacordurile care au dominat reuniunea de la Haga. „Cei nouă" n-au izbutit să găsească un limbaj comun în problemele discutate, iar, în fața perspectivelor destul de sumbre, au preferat să angajeze o acțiune ghidată de interesele specifice.

După o oră și jumătate de convorbiri între președinții Franței și Italiei

„France Presse" constata că, în ansamblul ei, presa occidentală consideră colocviul vest-european din capitala olandeză drept „decepționant". „Le Figaro" scria despre „un bilanț modest", dar „Daily Telegraph" afirma că reuniunea a fost „una dintre cele mai lugubre", marcată prin „confuzie și pesimism". Ziarul olandez „Telegraaf" ajungea la concluzia unui „eșec", în timp ce „Frankfurter Rundschau" exprima părerea că „C.E.E. se îndreaptă cu viteză mărită spre o nouă criză". Scepticismul pe care îl cultivă lipsa de rezultate a întîlnirii de la Haga este grefat pe gravitatea recesiunii și absența unor măsuri cu eficiență reală (sustragerea de la un dialog constructiv cu „lumea a treia", încercările de a exercita presiuni spre a izola statele din O.P.E.C. de țările în curs de dezvoltare nu pot decît să complice problemele).

Întîlnirea franco-italiană, care urmează reuniunii tradiționale Giscard-Schmidt și convorbirilor dintre președintele Franței și premierul britanic, Callaghan, dezvăluie dorința Parisului de a completa „rețeaua" legăturilor bilaterale, de a echilibra relațiile cu „cei mari" din C.E.E. „Dimensiunea vest-europeană" — pusă în legătură cu nevoia de a evita blocarea mecanismului comunitar — a devenit, astfel, precumpănitoare în dialogul purtat în ambianța unei rezervații de vînătoare, cu un imens parc în care mișună căprioarele. O grindină violentă s-a abătut asupra Toscanei în ceasurile întîlnirii. Vreme proastă, observau reporterii. Dar fenomenul, se știe, nu este doar meteorologic...

E. O.

în chiar inima crizei, măsurile cele mai adecvate, fără a se cădea în vechile iluzii. Alternativa pentru redresare nu poate fi alta decît o politică economică care să aibă drept punct de referință însănătoșirea țării, creșterea utilizării forței de muncă, satisfacerea nevoilor sociale, recuperarea și folosirea resurselor pînă acum irosite (agricultura și Mezzogiorno). În această nouă politică economică — se subliniază, în continuare, în articol — chiar și prezența Italiei pe piața internațională capătă o semnificație nouă : se va putea, în sfîrșit, aspira la un rol mai puțin marginal și mai puțin lipsit de pondere decît cel actual".

Partid de guvernămînt, democrația creștină a inițiat o serie de dezbateri la care participă majoritatea factorilor ei de conducere (Andreotti, Zaccagnini, Fanfani și Forlani ; s-a remarcat „tăcerea" lui Moro) privind două aspecte distincte : scadențele economice ale guvernului Andreotti și evoluția dialogului cu principalele partide care-l susțin (prin abținere). Acest din urmă aspect a căpătat accente noi, mai ales după ultima reuniune a Comitetului Central al Partidului Socialist Italian, care a respins orice tentativă de „recuperare" a socialiștilor spre o formulă revizuită și corijată a vechiului centru-stînga (inclusiv a formulei bicolore : democrația creștină — socialiști) și a reafirmat propunerea unui guvern de salvare națională, un guvern de unitate democratică. **(Vezi interviul acordat revistei noastre de Bettino Craxi, secretar general al P.S.I.).**

Un consens aproape unanim s-a înregistrat, în schimb, în parlament, odată cu votarea proiectului prezentat, la 25 noiembrie, de premierul Andreotti privind revizuirea Concordatului dintre statul italian și Vatican. Tema s-a aflat înscrisă pe ordinea de zi a dezbaterilor din Camera deputaților de acum cinci ani și jumătate, în aprilie 1971. Se dăduse, atunci, mandat guvernului (la vremea aceea, condus de Emilio Colombo) să inițieze „negocieri cu Sfîntul Scaun pentru modificarea Concordatului, dictate de cerințele de armonizare constituțională, de evoluția istorică și de dezvoltarea vieții democratice".

Schița de proiect prezentată de Giulio Andreotti este considerată drept „o platformă utilă pentru ca parlamentul să poată continua examinarea problemei, în mod clar și constructiv, pentru soluționarea ei pozitivă" («L'Unità»). Așa cum se recunoaște în preambulul documentului discutat de parlament, astăzi sînt necesare raporturi noi între Stat și Biserică, raporturi ce nu mai pot fi aceleași ca în 1929, cînd părțile își ofereau „favoruri" și „privilegii" reciproce. Noile raporturi trebuie să se bazeze „pe principiile libertății, egalității și pluralismului", care stau la baza „concepțiilor ce se manifestă azi atît în cadrul societății italiene și instituțiilor publice, cît și în cadrul Bisericii catolice". Este prevăzută nu numai reducerea la 14, a celor 45 de articole ale „Pactului de la Latran", ci și abolirea articolului unu al acestuia, prin care statul italian recunoștea religia catolică drept singura religie de stat, articol din care derivă o multitudine de alte norme concordatare și de organizare juridică a statului.

Importantă, pentru că atinge structurile juridice ale statului, revizuirea Concordatului nu reprezintă, firește, problema fundamentală a actualului moment italian. Ieșirea din criza economică și socială este cea care angajează, aproape cu prioritate, eforturile tuturor formațiunilor democratice.

Rodica Dumitrescu

Jacques Chirac la tribuna adunării gaulliste. Fostul premier — candidat potențial pentru Elysée ?

PARIS

Operațiunea „rassemblement"

Formațiunea gaullistă U.D.R. (Uniunea Democraților pentru Republică) a decis să dispară pentru a îngădui intrarea pe scena politică franceză a noii „Adunări pentru Republică" („Rassemblement pour la Republique"). Metamorfoza s-a produs, duminică, în cadrul unei reuniuni extraordinare care a depășit limitele obișnuite ale unui congres (prin maniera de desfășurare și număr de participanți). Operațiunea „rassemblement", dirijată de fostul premier Jacques Chirac, obligat să părăsească biroul său de la Matignon din cauza dezacordurilor cu președintele Giscard d'Estaing, a scos la iveală, încă o dată, absența coeziunii în rîndurile „majorității".

Trenuri și avioane speciale, convoaie de autocare, 50 000 de participanți (estimează organizatorii), atmosferă de chermeză. Punerea în scenă a fost, s-ar părea, perfectă, iar autorul ei privea, de la tribună, satisfăcut. Asistența i-a acordat cota prevăzută de aplauze. Le-a primit cu recunoștință. În apropiere, două portrete uriașe — de Gaulle și Pompidou — aminteau sursa de inspirație a grupării în fruntea căreia Jacques Chirac, 42 ani, s-a prezentat ca lider incontestabil (a fost ales președinte al noii „Adunări pentru Republică", cu 96,56 la sută din voturile delegaților).

Fostul prim-ministru Chirac, pe care Pompidou îl denumea un „buldozer politic", a expus timp de o oră programul său politic. S-a declarat hotărît să ducă la victorie electorală „majoritatea", dar a evitat să pomenească măcar o singură dată numele președintelui Giscard d'Estaing (nume ce nu a fost amintit pe parcursul întregii reuniuni de nici un orator, nici chiar de către cei ce fac parte din actualul guvern), s-a proclamat adversar ireductibil al stîngii, dar a căutat cu prudență să împiedice clasarea sa la dreapta. În fond, Chirac n-a dezvoltat teze noi, în raport cu pozițiile tradiționale ale gaullișților. El a vorbit de independența națională, fondată pe o economie stabilă, de reforme, de justiție fiscală, de consolidarea instituțiilor celei de a V-a Republici și de abolirea privilegiilor. Chirac a denunțat „neliniștea confuză" care se răspîndește. Tirurile îndreptate contra stîngii n-au putut, însă, ascunde natura reală a inițiativei sale. Yves Guéna, secretarul general al U.D.R., în cuvîntul de deschidere, n-a lăsat loc echivocului, precizînd că originea „operațiunii rassemblement" trebuie căutată în demisia lui Jacques Chirac din funcția de prim-ministru, la 25 august („primul ministru s-a găsit împiedicat să guverneze...").

Apariția noii „Adunări" a fost explicată prin necesitatea de a se ieși dintr-un „angrenaj mortal", pentru a împiedica stînga să ajungă la putere și pentru a șterge „umilința" la care gaullismul a fost supus de către partenerii săi din „majoritate". Chiar dacă atacurile împotriva Elysée-ului au fost ținute în frîu, pentru observatorii parizieni este limpede că „succesul «chiraquismului» se alimentează, în bună parte, din «antigiscardism»", cum scria „Le Monde". Evident, Chirac a încercat să evite transformarea „Adunării" în ceea ce gazetele de pe malurile Senei denumeau „o mașină de război" contra președintelui, deoarece, remarca un ziarist parizian, o zdruncinătură prea puternică ar fi putut produce „o comoție violentă", profitabilă stîngii. Raporturile dintre gaulliști și partenerii lor sînt ipotecate de amărăciunea partizanilor lui Chirac înlăturați de la Elysée și Matignon. După ce au pierdut șefia statului și a guvernului, gaullișților li se refuză pînă și... primăria Parisului. Desigur, gaullișții au încercat să apară drept o familie unită, dar absențe (Jacques Chaban-Delmas, fost premier și candidat gaullist în alegerile prezidențiale din 1974, în primul rînd) s-au produs, iar tratamentul aplicat unor lideri n-a trecut neobservat (Debré puternic aclamat, Guichard primit cu cîteva fluierături). Ales președinte al noii grupări gaulliste, Chirac vizează, probabil, mai departe de un succes electoral (păstrarea alegătorilor tradiționali, atragerea nemulțumiților, a celor dispuși la absenteism) și de revigorarea unei formațiuni eterogene. Unii văd în fostul premier un candidat potențial pentru Elysée.

Exact la orele în care gaullișții se adunau la „Porte de Versailles", poliția acționa cu o grabă suspectă pe Rue d'Enghien. Duminică în zori, pe baza unei decizii ministeriale, polițiștii au invadat imprimeria ziarului „Le Parisien libéré", evacuînd pe muncitorii greviști care ocupau localul de 21 de luni. Conflictul s-a declanșat la 3 martie 1975, cînd proprietarul gazetei (900 000 exemplare tiraj zilnic) a decis să concedieze 52 ziariști și 233 muncitori. A început, atunci, o bătălie de durată. De ce a fost aleasă această duminică de decembrie pentru intervenția poliției ? Calcul simplu : s-a scontat pe riposta sindicală imediată — o grevă generală în domeniul tipografic care ar antrena neapariția, timp de o zi sau de mai multe zile, a ziarelor, ceea ce ar împiedica relatarea manifestării gaulliste și ar împinge în umbră acțiunea lui Chirac. Greva s-a produs, ziarele n-au mai ieșit din ro-

tativă, iar iritarea gaullîştilor a atins cote fără precedent. „France Presse“ scria că participanţii la reuniunea gaullistă au resimţit actul guvernamental drept o „manevră“ unanim considerată ca avînd „un caracter politic“. Climatul din „majoritate“ s-a deteriorat, încît agenţia pariziană semnala că deputaţii gaullişti — care dispun de un veritabil control parlamentar al guvernului (174 mandate din cele 288 ale „majorităţii“) — nu exclud posibilitatea de a pune în dificultate echipa ministerială.

Buletinul gaullist „La Nation“ îşi punea întrebări asupra „neaşteptatei viteze“ cu care a acţionat poliţia, afirmînd că manevra se va putea întoarce împotriva autorilor ei. Guichard, ministrul justiţiei, a precizat că n-a fost informat de hotărîrea luată de colegul său de la interne, Poniatowski. Primul ministru a socotit necesar să apară luni seara pe micul ecran pentru a oferi explicaţii.

Intervenţia poliţiei în tipografia de la „Le Parisien libéré“ ar putea conduce la „o criză gravă“ — crede „France Presse“, o criză atît pe plan social, cît şi politic. Noua confruntare pare să reducă şansele „decrispării“, pentru care preşedintele a pledat viguros, „decrispare“ socotită vitală pentru reuşita programelor de redresare economică.

Eugeniu Obreo

ORIENTUL MIJLOCIU

Convocarea Conferinţei de la Geneva — problemă la ordinea zilei

Problema soluţionării conflictului din Orientul Mijlociu a avansat substanţial pe agenda internaţională, marcînd, în ultima săptămînă, o creştere evidentă a interesului declarat pe planul opiniei publice şi al diverselor cercuri politice cu responsabilitate, din zonă şi din afara acesteia.

O vădită ofensivă diplomatică, vizînd declanşarea unui proces mai larg şi mai eficient care să conducă spre reglementarea conflictului perpetuat pe parcursul a aproape trei decenii, s-a făcut remarcată, în ultimele zile, în marea sală de şedinţe din New York a Organizaţiei Naţiunilor Unite, obiectivul imediat fiind convocarea Conferinţei de pace de la Geneva privind Orientul Mijlociu.

La 2 decembrie, Egiptul, Siria, Iordania şi Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.) au anunţat un plan detaliat şi concertat — după cum îl definea agenţia „France Presse“ —, avînd ca obiectiv reluarea procesului de reglementare politică, plan evidenţiat prin două proiecte de rezoluţie. La 6 decembrie, 18 ţări nealiniate au prezentat Adunării Generale a O.N.U. cele două proiecte de rezoluţie în legătură cu soluţionarea crizei din Orientul Mijlociu, anunţate săptămîna anterioară, în numele grupului arab, de către reprezentantul permanent al Egiptului, Abdel Neguid.

Prima rezoluţie, cu caracter general, afirmă necesitatea reconvocării Conferinţei de la Geneva, condamnînd continuarea ocupării de către Israel a teritoriilor arabe şi subliniază că o pace justă şi durabilă nu poate fi realizată atîta timp cît Israelul nu evacuează toate teritoriile arabe ocupate după 1967, iar poporul palestinian nu obţine recunoaşterea drepturilor sale inalienabile. Ea condamnă, în acelaşi timp, toate măsurile luate de Israel în teritoriile ocupate în scopul de a modifica caracterul demografic şi geografic, structura instituţională a acestor teritorii. Rezoluţia cere tuturor statelor să nu furnizeze Israelului un ajutor care i-ar permite „să consolideze ocupaţia şi exploatarea resurselor naturale ale teritoriilor ocupate“.

A doua rezoluţie, prezentată luni seara, roagă secretarul general al O.N.U. să ia legătură cu toate părţile în conflict şi să prezinte un raport Consiliului de Securitate asupra demersurilor făcute şi situaţiei din Orientul Mijlociu pînă cel mai tîrziu la 1 martie 1977. În această rezoluţie se cere convocarea Conferinţei de pace pentru Orientul Mijlociu, sub auspiciile Organizaţiei Naţiunilor Unite, tot pînă la 1 martie anul viitor. Ea propune Consiliului de Securitate să se reunească, după ce secretarul general al O.N.U. va prezenta raportul său asupra situaţiei din Orientul Mijlociu.

Tot în cursul zilei de luni, Israelul a prezentat la O.N.U. — pentru prima oară de la intrarea sa în Organizaţie — proiectul unei rezoluţii propunînd reluarea neîntîrziată a Conferinţei de la Geneva asupra Orientului Mijlociu. Conform proiectului israelian, Conferinţa de la Geneva ar urma să se reunească în componenţa participanţilor iniţiali : Israel, Egipt, Siria, Iordania, precum şi a celor doi copreşedinţi — Uniunea Sovietică şi Statele Unite. Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei este, prin urmare, exclusă, conform textului respectivului proiect de rezoluţie. Pentru a atenua impresia negativă produsă de precizarea privind componenţa conferinţei, reprezentantul Israelului la O.N.U. a declarat că delegaţia israeliană la Geneva nu va examina scrisorile de acreditare ale delegaţilor arabi — ceea ce ar însemna, după cum remarcă observatorii, că Israelul ar fi dispus să accepte pe reprezentanţii O.E.P. într-una sau alta din delegaţiile arabe. După cum se ştie, o astfel de idee a mai fost vehiculată şi în trecut de diverşi purtători de cuvînt israelieni, fără însă a găsi aprobare în rîndul statelor arabe care cer ca Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei să fie prezentă, la Conferinţa de pace de la Geneva, ca parte cu drepturi egale.

Desprinzîndu-ne din contextul activităţii diplomatice privind Orientul Mijlociu, desfăşurate la Organizaţia Naţiunilor Unite, putem să înregistrăm şi alte acţiuni ce au avut loc în ultimele zile, confirmînd interesul acordat problemelor acestei regiuni. Astfel, sînt de semnalat turneul şi convorbirile la nivel înalt ale preşedintelui sirian, Hafez El Assad, în Iordania şi Egipt, numeroase contacte diplomatice între ţările din zonă şi o serie de interviuri, declaraţii, edificatoare pentru determinarea orientărilor, toate subliniind efervescenţa politică în jurul situaţiei actuale din Orientul Mijlociu, a eforturilor pentru stabilirea căilor soluţionării crizei.

C. I.

Întîlnire între Helmut Kohl (stînga), preşedintele U.C.D., şi Franz-Josef Strauss, preşedintele U.C.S., privind modalităţile de continuare a colaborării în parlamentul vest-german

Imperativul completării destinderii politice cu destinderea militară

Un examen aprofundat al cursului destinderii — pe continentul nostru și la scară globală — impune, cu prioritate, o constatare. Astăzi, mai mult ca oricînd, o cerință esențială a edificării securității constă în completarea **destinderii politice prin măsuri de dezarmare și dezangajare militară.** Evidențiat cu vigoare de România, raportul **destindere politică — destindere militară** constituie, în fapt, nodul vital al unei noi structuri de pace, o exigență și, deopotrivă, un suport al securității. Așa cum principiile de relații între state, incluse în Actul final al Conferinței general-europene, trebuie concepute ca un **tot unitar,** lezarea unuia afectînd întregul, la fel și dimensiunile fundamentale ale securității — politice, juridice, militare, economice, culturale — nu pot fi concepute izolat, ci în strînsă complementaritate. În consecință, măsurile concrete de edificare a securității se impun a fi luate în același spirit al interdependenței. Orice realizare într-o sferă de acțiune a securității și destinderii reclamă un progres în celelalte. Și, invers : orice decalaj între acestea afectează negativ ansamblul.

Realitatea europeană și mondială vădește, însă, o dureroasă dualitate între dinamica politică nouă a evoluției contemporane și inerția de veche obîrșie a componentei militare *(vezi articolul alăturat).* Expresie a unui paradox politic, competiția militară, cursa înarmărilor, menținute la un ritm constant — dacă nu, în unele domenii, chiar mai accelerat — este în izbitoare contradicție cu eforturile generale pentru introducerea unui autentic sistem de securitate în Europa, pentru abolirea forței și amenințării cu forța din relațiile internaționale. Alocarea de sume uriașe pentru înarmare este, cu atît mai mult, distonantă în actuala atmosferă politică, favorabilă unor mari și reale progrese pe calea destinderii. Este un fapt de necontestat că spirala accelerată a înarmărilor nu poate decît să prejudicieze strădania diplomatică și politică, îndreptată spre consolidarea cursului destinderii. Acumularea de arme — cu prioritate în domeniul nuclear — sporește pericolul abordării problemelor litigioase prin forță, exacerbează încordările internaționale. Este flagrantă contradicția dintre conștiința că procesul înarmării poate să atingă pragul catastrofei de unde nu mai există întoarcere și realitatea concretă a curbei exponențiale a cursei înarmărilor. Aceasta, fără a mai zăbovi asupra lungii liste a „posibilităților pierdute" de omenire în domenii vitale, o omenire nevoită să-și sacrifice propășirea pe altarul neistovitei goane a înarmărilor.

În această optică, apare evident de ce starea prezentă a destinderii este de-abia incipientă și destul de fragilă ; și mai ales, de ce se impune o acțiune hotărîtă, responsabilă și eficace pentru a se depăși necesarul prag de neîntoarcere — calitativ nou și superior — în care nu armele să dicteze devenirea lumii, ci instrumentele destinderii, purtătoare ale noului în viața internațională.

Actul final al Conferinței de la Helsinki plasează dezarmarea ca un obiectiv central al securității europene. „Statele participante — se prevede în document — declară că sînt hotărîte să ia măsuri efective care, prin întinderea și prin natura lor, constituie etape spre obiectivul final al dezarmării generale și totale, sub un control internațional eficient". Considerînd Actul final în esența sa unitară, este, deci, firesc să apreciem că progresele în domeniul dezarmării ar reprezenta o confirmare, în fapt, a voinței declarate a statelor participante la Conferință de a traduce în viață principiile, normele și angajamentele asumate în mod solemn.

„Consolidarea destinderii, realizarea unei reale securități și păci pe continentul european — arăta președintele **Nicolae Ceaușescu** la tribuna Conferinței — **nu pot fi concepute fără adoptarea unor măsuri hotărîte de dezarmare și, în primul rînd, de dezarmare nucleară".** Pronunțîndu-se și acționînd cu consecvență în favoarea abordării unitare, inseparabile a dimensiunilor politice și militare ale securității și destinderii internaționale, România — alături de celelalte țări socialiste, de toate popoarele iubitoare de pace — consideră necesară trecerea la măsuri practice și eficiente de dezarmare și dezangajare militară, măsuri care să concorde cu evoluțiile pozitive din sfera politică, să le sprijine și stimuleze. Sînt, de altfel, cunoscute propunerile constructive ale țării noastre — propuneri care se constituie într-un program închegat și concret de acțiune. Reamintim, în context, apelul stăruitor în direcția încetării cursei înarmărilor și hotărîrea fermă, conținute în recenta Declarație a statelor participante la Tratatul de la Varșovia, de a-și aduce contribuția activă, alături de toate celelalte țări europene, la efortul general de înfăptuire a dezarmării și, prin aceasta, să completeze destinderea politică în Europa.

Premisele depășirii decalajului dintre destinderea politică și cea militară există, după cum există și premisele obiective de a face ireversibil procesul global al destinderii. Este vorba de factori revoluționari, istorice noi : afirmarea crescîndă a influenței țărilor socialiste în viața internațională ; rolul sporit al țărilor în curs de dezvoltare, nealiniate, a forțelor democratice, progresiste și antiimperialiste ; reducerea continuă a ariei de manifestare a politicii imperialiste de forță și dictat ; progresele înregistrate pe calea întronării principiilor noi de relații între state ; afirmarea pregnantă a metodei negocierilor și contactelor ca unică modalitate rațională de rezolvare a problemelor ; recunoașterea tot mai largă a principiului participării active, cu drepturi egale, la soluționarea marilor probleme internaționale, a tuturor statelor, fără deosebire de mărimea lor, de regimul lor social-politic, de forța lor militară sau economică, de gradul lor de dezvoltare. Experiența de pînă acum a demonstrat, cu prisosință, că interacțiunea acestor factori a impus destinderea — inițial — ca alternativă politică la starea de „război rece" și apoi ca instrument primordial de realizare a păcii și colaborării. Prin acțiunea conjugată a acestor factori, s-au înregistrat notabile progrese în planul raporturilor politice, economice și de altă natură. Acest proces s-a dezvoltat, însă, independent de acțiunea factorilor militari, ei înșiși creații ale erei „războiului rece" (nivelul forțelor armate, prezența trupelor și bazelor străine, ritmul înarmărilor).

Dinamica destinderii nu înseamnă, însă, numai negarea încordării și nici chiar — ceea ce este mai mult — „profilaxie" în fața pericolului de război ; căci, acesta s-ar reduce la statu quo-ul fragil de „nici pace, nici război". Pentru a deveni ireversibilă, destinderea implică, deci, lichidarea elementelor potențiale ale războiului. Așadar, o reală destindere și securitate înseamnă nu absența războiului, ci și a tuturor factorilor care-l pot genera. Atît în concepție, cît și în practică.

Paralelismul între planul politic al destinderii și persistența argumentului militar — coercitiv și rigid — nu poate fi menținut la infinit. Dacă destinderea s-a născut pe tărîmul politic, iar factorul politic este cel care dictează modificările de structură în favoarea unui nou sistem de securitate, continuitatea destinderii implică, în condițiile actuale, extinderea ei și în sfera militară. Este unica alternativă la perspectiva nedorită a blocării cursului nou al vieții internaționale. Concepînd destinderea ca proces revoluționar de întronare a păcii, a unor raporturi noi, de încredere, stimă, respect reciproc, prietenie și colaborare, pe baza principiilor noi de relații între state, este evident că ea nu poate — și nu trebuie — să rămînă cantonată într-o sferă strict politică. Ea presupune un proces de dezamorsare și eliminare a tuturor factorilor militari de forță, cu putere de influențare și presiune asupra vieții internaționale ; ea reclamă renunțarea la vechea politică imperialistă de forță și dictat, la vechiul concept de securitate, întemeiat pe echilibrul strategic nuclear care a afectat — și mai afectează încă — raporturile internaționale. Eliminarea disparității între dimensiunea politică și cea militară a destinderii se impune — în lumina tuturor acestor considerente — cu firescul pe care-l reclamă depășirea decalajului dintre vorbe și fapte.

Cadrul organizatoric al negocierilor de dezarmare nu lipsește, deși el este susceptibil de substanțiale îmbunătățiri, în special în direcția adîncirii democratizării sale, pornindu-se de la postulatul că dezarmarea — și, în primul rînd, dezarmarea nucleară — este o chestiune care interesează, în egală măsură, toate statele. Sistemul Națiunilor Unite reprezintă, în acest sens, instrumentul cel mai adecvat, creșterea rolului O.N.U. în domeniul dezarmării impunîndu-se cu deosebire. Perfecționarea activității Comitetului de dezarmare de la Geneva, finalizarea pozitivă a negocierilor de la Viena privind reducerea trupelor și armamentelor în Europa centrală, realizarea unor noi acorduri S.A.L.T., în paralel cu înfăptuirea unor măsuri destinate să promoveze încrederea și să reducă tensiunea militară dintre state — conform prevederilor Actului final al Conferinței general-europene — constituie, toate acestea, cîteva direcții de acțiune care, prin însăși natura lor, pot favoriza noi inițiative concrete în direcția dezarmării. De asemenea, organizarea unei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. și a unei Conferințe mondiale de dezarmare ar putea marca un nou punct de pornire în abordarea și soluționarea acestor complexe probleme de care depinde însuși viitorul omenirii.

Relansarea eforturilor pe planul dezarmării obligă la o aprofundată analiză a stării de fapt în acest domeniu, la o largă mobilizare a opiniei publice internaționale, a tuturor factorilor politici responsabili pentru realizarea unor măsuri eficace și energice de dezarmare.

Radu Pascal

„Nu putem uita nici un moment că pe continentul nostru este concentrat cel mai puternic arsenal de forțe militare și de arme moderne, inclusiv nucleare, cunoscut vreodată în istorie, că bugetele militare ale statelor participante la Conferința general-europeană însumează peste 80 la sută din totalul cheltuielilor militare de pe glob, ceea ce reprezintă o uriașă povară pe umerii popoarelor, un grav pericol pentru pacea, independența și viața întregii omeniri".

NICOLAE CEAUȘESCU

EUROPA

Insecuritatea armelor

lt.-colonel Emil Georgescu

La mai bine de un an de la încheierea cu succes a Conferinței general-europene, în contacte bi sau multilaterale ale șefilor de stat sau de guvern, în negocieri internaționale de o mai largă ori mai restrînsă reprezentare, în studii ale institutelor specializate, ca și în numeroase comentarii de presă, se abordează cu justificată îndreptățire modul în care s-a acționat în vederea transpunerii în practică a prevederilor Actului final, conceput ca un tot unitar — deci, inclusiv, în sfera dezarmării, ca parte componentă a edificării securității europene. Dacă nu s-au înregistrat rezultate spectaculoase, dacă, dimpotrivă, se poate constata o întîrziere în ceea ce privește trecerea la înfăptuirea prevederilor Actului final, o viziune pesimistă asupra perspectivelor securității europene și dezarmării pe continent este, totuși, inacceptabilă.

În același timp, însă, în lumina unei viziuni realiste, obiective, trebuie spus că tocmai aspirațiile firești de pace ale popoarelor din Europa — de unde s-au aprins vîlvătăile celor două conflagrații mondiale — impun a se releva permanent starea de lucruri reală, factorii care grevează încă procesul de edificare a securității și cooperării pe continent. Chiar și la o examinare generală a situației, se poate constata că dinamica exponențială a cursei înarmărilor — îndeosebi a celor nucleare —, menținerea de trupe și baze străine pe teritoriul statelor europene, creșterea vertiginoasă a alocațiilor bugetare pentru apărare și desfășurarea — cu ritmicitate sporită și participare multinațională — a unor manevre, aplicații și a altor preparative militare de amploare continuă, din păcate, să fie dominante ale configurației politico-militare a continentului.

Efectele politicii războiului rece se mai resimt încă în climatul european actual și ar fi greșit să nu se sublinieze că, pe fondul divizării Europei în alianțe militare opuse, himera „echilibrului puterii", preocuparea de a stabili și menține potențiale militare egale s-au dovedit, în practică, un nefericit stimulent al competiției cantitative și calitative a armamentelor, competiție a cărei răspundere revine cercurilor agresive imperialiste. Această situație — după cum se știe — nu putea să nu ducă la contramăsuri corespunzătoare din partea țărilor socialiste, nevoite să ia măsuri de întărire a forțelor lor armate, în interesul exclusiv al apărării muncii pașnice de edificare a noii orînduiri.

Realitatea împînzirii Europei cu baze militare și a acumulării, în acest spațiu geografic, a unor forțe armate și armamente, fără egal în lume și în istorie, implică și legitimează urgența abordării frontale, de fond, a problemelor dezarmării și, în primul rînd, ale dezarmării nucleare, deziderat promovat, cu constanță și recunoscută vigoare, de către România socialistă. Totodată, o abordare realistă — deplin responsabilă și vizînd finalități tangibile ale problematicii militare a securității europene — relevă, între altele, imperativul ca, în fiecare țară — cum aprecia președintele **Nicolae Ceaușescu — „să se asigure o largă informare a opiniei publice asupra situației actuale în domeniul înarmărilor, a consecințelor înarmării, asupra măsurilor ce trebuie luate pentru dezarmare".**

Unei asemenea importante cerințe încearcă să răspundă și rîndurile de față.

■

Evident, orice analiză a stadiului înarmărilor nu poate ocoli realitatea secretului ce înconjoară, de regulă și pretutindeni, domeniul militar. Ea trebuie, de asemenea, să ia în calcul și consecințele, cel mai frecvent determinante, ale revoluției tehnico-științifice asupra potențialului operativ al armatelor și forței distructive a armamentelor. Sînt două dintre considerentele care, și în cazul Europei, fac extrem de dificilă evaluarea absolut exactă a forțelor și mijloacelor de luptă masate pe continent. Cu această rezervă, să încercăm să pătrundem, totuși, în universul armelor europene. Drept instrumentar, investigația noastră va folosi fie studii întocmite sub egida O.N.U., fie calcule ale experților unor institute specializate, literatură și surse de presă de largă accesibilitate.

Montaj reprezentînd forța aeriană a N.A.T.O. în Europa centrală

Dimensiunile cursei înarmărilor pe bătrînul continent sînt date, în primul rînd, de indicatorii tradiționali care definesc, în general, potențialul distructiv al oricărui arsenal de război. Astfel, potrivit celor mai recente studii ale Institutului internațional de cercetări pentru pace din Stockholm (SIPRI) și unor aproximări ale Institutului internațional de studii strategice din Londra (IISS), în Europa se află permanent sub arme 11 600 000 de oameni care dispun, în momentul de față, de 72 286 tancuri grele și mijlocii, de 23 289 avioane de luptă, 4 504 nave de război și peste 14 000 guri de foc (obuziere și tunuri) de mare calibru [1]).

Cifrele citate configurează, însă, numai tabloul înarmărilor convenționale sau cvasiconvenționale, deoarece armatele statelor participante la Conferința general-europeană mai dețin și aproximativ 90 la sută din stocurile mondiale de armament racheto-nuclear, din care partea cea mai mare se află dispusă pe continent. Din analiza comparată a datelor anuarelor SIPRI și IISS, rezultă că este vorba de peste 10 000 de încărcături nucleare tactice și mijloacele lor purtătoare (avioane, rachete, tunuri, obuziere), precum și de 3 442 de vectori intercontinentali — rachete balistice cu rază maximă de acțiune (14 000 de km) și rază medie (3 000—7 500 de km) — pentru transportul la țintă a încă 12 500 de lovituri nucleare cu destinație strategică.

Însumarea acestor capacități distructive dezvăluie imaginea hiperbolică a suprasaturării continentului nostru cu cea mai cumplită forță de nimicire cunoscută pînă în prezent. Intrată în terminologia militară nord-atlantică — deși, cu un deceniu în urmă, chiar și strategii occidentali o considerau drept înfricoșătoare —, expresia **overkill** (distrugere reciprocă totală) apare, acum, palidă pentru a mai sugera potențialul de suprauciderе la care au ajuns arsenalele europene. Analiști militari ai unor institute și organisme de specialitate [2]) apreciază că Europa s-ar afla pe un „butoi" cu „pulbere nucleară" avînd o forță de aproape 54 000 de megatone, deci de 2,7 milioane de ori mai mare decît cea a bombei de la Hiroșima.

Magnitudinea potențialelor clasic și nuclear, acumulate în Europa, se desprinde cu relativă ușurință și din date parțiale, raportate la diverse zone ale continentului, ori din exemple pe unitate luate din diferite categorii sau sisteme de armamente. Bunăoară, numai pe teatrul de acțiuni militare din centrul Europei

---

[1]) **„The European Military Balance"**, în **Strategic Survey** 1975, pag. 62—67 (London : The International Institute for Strategic Studies, 1976) ; **The Military Balance 1975—1976**, pag. 76—78 (London : IISS, 1975) ; **SIPRI Yearbook 1975** (Stockholm, New York, London : Stockholm International Peace Research Institute, 1976).

2) În afară de specialiștii SIPRI și IISS, referiri la megatonajul nuclear european fac și experții de la **Institut Français d'Etudes Stratégiques** (Institutul francez de studii strategice) și **United States Strategic Institute** (Institutul strategic al Statelor Unite), precum și ultimele rapoarte întocmite de **U.S. Arms Control and Disarmament Agency** (Agenția pentru dezarmare și controlul armamentelor din Statele Unite).

se află efective armate totalizînd aproape 1 800 000 de oameni, constituiți în 85 de divizii și care dispun, între altele, de 26 610 tancuri și 12 500 avioane de luptă. Pentru teatrul de operațiuni din sudul și sud-vestul continentului, datele sînt, corespunzător, următoarele : 1 134 000 de oameni permanent sub arme (77 de divizii) ; 9 060 de tancuri și 1 303 avioane de luptă. Iar în ambele zone — aflăm din raportul prezentat Congresului american de către Comitetul unic pentru energia atomică — sînt dispuse în jur de 7 000 de arme nucleare americane[3]).

În privința exemplelor unitare din categoriile sau sistemele de armamente, spre ilustrare pot fi menționate submarinele cu propulsie nucleară lansatoare de rachete balistice cu încărcături nucleare simple sau multiple, denumite și arme nucleare din cea de-a treia generație. Apreciate drept cel mai complex și perfecționat sistem de arme strategice ofensive, aceste submarine constituie și sectorul cel mai dinamic și, în consecință, cel mai periculos al competiției armelor nucleare. Colosala lor forță de distrugere este dată de efectele încărcăturilor termonucleare de mare megatonaj combinate cu deosebita capacitate de manevră a submersibilelor și precizia mijloacelor de transport la țintă. Judecînd după performanțele cunoscute pînă acum — scrie ziarul american „The New York Times" — rachetele lansate de pe submarinele nucleare „pot atinge un obiectiv situat la mii de km, cu o marjă de eroare de sub 400 m" ; iar săptămînalul francez „Le Nouvel Observateur" adaugă că „se poate crede că această precizie este de fapt mult mai mare".

Preciziei evocate i se subsumează extrem de întinsa zonă de distrugere a exploziei nucleare, mai ales că tendința în acest domeniu este de a spori megatonajul sau de a multiplica numărul încărcăturilor din rachete purtătoare. În context, se impune sublinierea că unele state iau în calcul includerea în arsenalul armelor din dotarea submarinelor de acest tip a bombelor nucleare „standard", de fapt superbombe de 10—20 de megatone aflate, pînă acum, numai în înzestrarea unităților de rachete cu baze de lansare la sol, în silozuri. Michael Hatley, specialist britanic în apărarea civilă, descrie, în „The Guardian", efectele unei explozii nucleare de 20 de megatone, după cum urmează: „Globul de foc, degajînd o temperatură de 8 000 de grade Celsius și avînd un diametru de 7 kilometri, va vaporiza tot ce întîlnește. Căldura atît de intensă, generată de reacția în lanț, va da naștere la numeroase incendii ce se vor transforma într-un pîrjol devastator. Năvala uraganului de oxigen care alimentează flăcările va genera o presiune extrem de violentă, capabilă să devoreze orice material sau formă de viață pe o întindere de multe sute de km pătrați". Potrivit calculelor unor savanți atomiști[4]), energia dezlănțuită de explozia unei astfel de bombe (cum este cea descrisă de Hatley) este de trei ori mai distructivă decît toate bombele, proiectilele și obuzele utilizate pe întreaga durată a celui de-al doilea război mondial.

Cea de-a doua tendință, manifestă în competiția submarinelor nucleare lansatoare de rachete, constă în accelerarea construcției submersibilelor, deci sporirea lor numerică, și în supradimensionarea acestora. Este ceea ce demonstrează evoluția celor trei programe americane „Polaris", „Poseidon" și „Trident". Într-un comentariu intitulat **„Escalada atomică : Gigantul"**, Phil Stanford examinează în „New York Times" cele trei programe precizînd că flota americană este formată, în prezent, din 10 submarine „Polaris" și 31 „Poseidon", intrate în înzestrare în numai 14 ani, începînd din 1960, și că, în 1979, U. S. Navy va lansa la apă primul submarin nuclear gigant „Trident", în cadrul programului de înarmare racheto-nucleară purtînd același nume. Aceasta va însemna — în eventualitatea neadoptării unor măsuri efective de dezarmare și presupunînd că celelalte state europene posesoare de submarine nucleare își vor păstra ritmul actual de dotare — concentrarea, în spațiile submarine din jurul continentului nostru, a aproximativ 120—125 de giganți racheto-nucleari.

Imagine ilustrînd realimentarea, în zbor, a avioanelor tactice, procedeu experimentat, anul acesta, în cadrul manevrelor „Reforger '76". Un avion tanc-cargo „Boeing-747" asigură realimentarea în zbor a trei avioane tactice de luptă și, simultan, transportul materialului de război pentru un divizion (batalion)

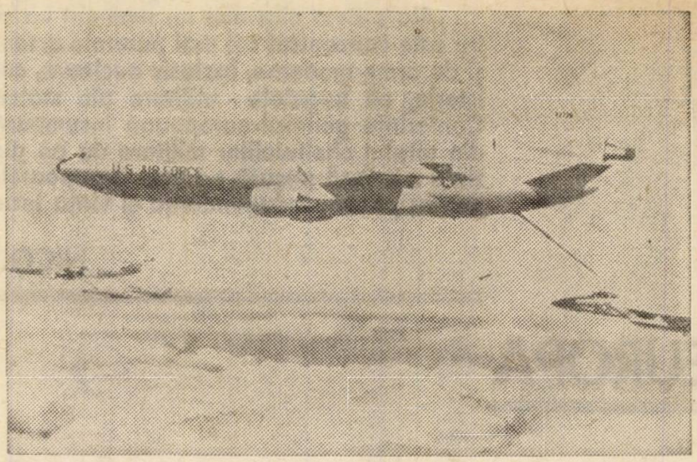

Dincolo de o atare perspectivă, evident nedorită de popoarele europene, se impune constatarea că nici situația din momentul de față nu este deloc liniștitoare, de vreme ce forțele maritime militare ale statelor semnatare ale Actului final de la Helsinki totalizează deja 94 submarine cu propulsie nucleară. Experții în materie — pornind de la faptul că, în mod obișnuit, un asemenea submarin are 16 rachete, că fiecare rachetă poartă o încărcătură multiplă, formată, la rîndul ei, din 14 lovituri termonucleare de cîte 50 de kilotone fiecare — apreciază că doar o singură lansare a rachetelor de pe submarinele actuale echivalează, în planul distrugerilor, cu 52 640 de bombe de 20 kilotone. Deci, 52 640 de orașe de mărimea Hiroșimei ar fi șterse de pe harta lumii ! Un singur submarin nuclear este de ajuns — potrivit literaturii de specialitate — pentru a transforma orice țară de pe glob într-un deșert radioactiv. Extinzînd aprecierea, se poate constata că numai o singură „salvă" a rachetelor de pe cele 94 de submarine cu propulsie nucleară ar putea arunca înapoi, în epoca de piatră, trei continente de mărimea Europei. Să mai reamintim că submarinele de acest tip nu constituie unicul sistem de arme racheto-nucleare din dotarea armatelor statelor europene; că, de fapt, partea cea mai mare din „pulberea" termonucleară de 54 000 de megatone, ce „dinamitează" continentul, se află în uriașe rachete balistice intercontinentale amplasate în silozuri subterane; că, în depozitele forțelor aeriene cu destinație strategică și tactică, sînt, de asemenea, pregătite cantități foarte mari de bombe atomice și nucleare întrecînd cu mult megatonajul total deținut de flotele de submarine cu propulsie nucleară... Oprim, totuși, aici șirul datelor și cifrelor privind dimensiunile cursei europene a înarmărilor, deoarece credem că cele relevate ilustrează, cu forța evidenței, situația de neinvidiat în care se află, din păcate, Europa — aceea a celui mai înarmat continent de pe glob, fapt ce pune în grav pericol securitatea, pacea și liniștea popoarelor de aici și din întreaga lume.

Insecuritatea provocată de existența colosalului arsenal de arme concentrat pe teritoriul european apare și mai evidentă cînd acest potențial distructiv este pus în legătură cu tot mai frecventele și intensele manevre și aplicații militare desfășurate de către armatele statelor continentului nostru.

Caracterul, misiunile, obiectivele și, în particular, amploarea actualelor manevre militare ale pactului nord-atlantic reprezintă, credem, un exemplu tipic în ilustrarea adevărului tocmai enunțat. Operațiunea „Autumn Forge '76" — cunoscuta suită de manevre, exerciții și aplicații cu trupe efectuate de N.A.T.O., în fiecare toamnă, pe teatrele de acțiuni militare din centrul și din sudul Europei — s-a desfășurat, mai bine de două luni, cu participarea a peste 250 000 de soldați și ofițeri, precum și cu o largă utilizare și desfășurare de armament și tehnică de luptă : aproximativ 1 500 de avioane, 3 500—4 000 de tancuri, 40 de nave de război, elicoptere și aviație de transport. Apreciată de organizatori și observatori drept „cele mai mari manevre din istoria N.A.T.O." („France Presse"), ediția „Autumn Forge '76" urmărește sporirea mobilității, a rapidității completării și fortificării potențialului trupelor **din** sau **staționate în** Europa occidentală.

Dar armele sînt o sursă de insecuritate și pe plan economic. Relația înarmare-insecuritate economică prezintă multiple aspecte și are implicații directe asupra altor domenii — politic, social, științific, cultural etc. Am aminti aici doar o latură a efectului perturbator provocat de competiția înarmărilor, anume deturnarea unor importante resurse financiare de la utilizări pașnice, constructive, menite să propulseze progresul material și spiritual al popoarelor. Potrivit aceluiași document întocmit de Agenția pentru controlul armamentelor și dezarmării din S.U.A. („Cheltuielile militare mondiale și tranzacțiile cu arme în perioada 1965—1974"), precum și datelor statistice ale anuarelor SIPRI, statele europene, împreună cu S.U.A. și Canada, au consumat pentru înarmare, numai în perioada 1974—1976, fabuloasa sumă de 840,163 miliarde dolari (repartizată pe ani, 261,089 miliarde dolari — în 1974 ; 279,922 miliarde — în 1975 și, după calcule anticipative, 299,152 miliarde — în 1976). Aceasta în vreme ce un număr de 25 de țări în curs de dezvoltare au un venit mediu anual mai mic de 70 de dolari pe cap de locuitor și 10 000 de oameni mor zilnic în lume din cauza subnutriției, spre a cita numai două exemple ale consecințelor subdezvoltării, întreținute, între altele, de cursa exponențială a înarmărilor.

Pentru a ne imagina ce copleșitoare povară așază competiția înarmărilor și a cheltuielilor militare pe umerii popoarelor europene, ca și de pe alte continente, vom mai menționa cîteva date : construcția celor 94 de submarine nucleare de care

3) **First Anual Report to the United States Congress by the Joint Committee on Atomic Energy** ; U.S. Government Printing Office, Washington, 1975, pag. 20.

4) David Inglis : **„L'Avenir des explosifs nucléaires"**, în culegerea **Les armements modernes**, Flammarion, Paris.

ne-am ocupat aici a costat 141 de miliarde dolari ; cele 10 000 de tancuri — „Leopard 2-AV" (vest-german) sau „XM-1" (american) — cu care urmează să-și înnoiască armatele N.A.T.O. tehnica din dotare — sînt estimate la peste 20 miliarde de mărci ; începînd din 1966 — cum relevă „Strategic Review", publicație a Institutului strategic al Statelor Unite —, numai dezvoltarea armelor strategice ofensive reprezintă anual în bugetul militar american un capitol de 6,77 miliarde dolari [5]). Prețul întreținerii armatelor și a bazelor militare se vădește a fi, de asemenea, extrem de ridicat. Complexul aero-naval strategic de la Rota (Spania) scoate anual din trezoreria americană 19,4 milioane dolari — pentru întreținerea și funcționarea instalațiilor și a tehnicii de luptă, și 38,1 milioane dolari — pentru soldele personalului și 278 milioane de dolari pentru uzura tehnicii și înnoirea instalațiilor. Dacă includem și prețul tehnicii de luptă și al instalațiilor, această bază costă în jur de 3,525 miliarde dolari [6]). În aceeași ordine de idei, s-a calculat că întreținerea, înzestrarea și instruirea unei divizii mecanizate în timp de pace se ridică, anual, la 152,314 milioane dolari, iar, în cazul unei divizii de tancuri, la 168,177 milioane dolari.

Continuarea accelerată a competiției armamentelor provoacă via îngrijorare a popoarelor, care simt povara înarmărilor și care ar avea de plătit un tribut uman și material de neestimat în cazul că s-ar ajunge vreodată la punerea în mișcare a uriașului arsenal militar din Europa. Într-o Europă aflată în cumpăna armelor, o Europă în care demersurile oficiale, acordurile bilaterale și tratatele internaționale încheiate pînă acum n-au putut frîna cursa vertiginoasă a înarmărilor, deci într-o ambianță în care bazele înarmărilor n-au fost, în vreun fel, atinse și nici pericolul războiului diminuat, se ilustrează cu deosebită vigoare realismul apelului și îndemnurilor repetate, adresate de România socialistă statelor semnatare ale documentului de la Helsinki, de a se trece, în modul cel mai ferm și mai urgent, la măsuri practice de dezarmare — componentă esențială a edificării securității europene.

Cauza edificării securității europene și consolidării păcii impune adoptarea neîntîrziată de măsuri practice, substanțiale și ireversibile de dezangajare militară și de dezarmare generală și, în primul rînd, nucleară. **„În acest scop** — sublinia președintele **Nicolae Ceaușescu — apare imperios necesar să se treacă la acțiuni și măsuri practice, concrete, de reducere a bugetelor de război, a trupelor și armamentelor, de lichidare a bazelor militare străine și desființarea concomitentă a blocului N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia — așa cum s-au pronunțat nu o dată statele socialiste. În procesul realizării acestor obiective fundamentale, ar fi deosebit de utilă adoptarea unui șir de măsuri cu caracter parțial, care ar contribui la sporirea încrederii între state".**

În spiritul poziției sale de principiu în domeniul dezarmării, România a formulat și propus o serie de măsuri constructive, menite să contribuie la declanșarea unui autentic proces de dezangajare militară, de dezarmare în Europa și în întreaga lume.

[5]) Albert Wohlstetter : **„Legends of the Strategic Arms Race"**, în **Strategic Review, Winter 1975**, pag. 71—86 (United States Strategic Institute, Washington, D.C.)

[6]) **Jane's**, 1975/1976 ; **Navy Times**, 1970 ; **Raportul Uniunii Europei Occidentale (U.E.O.), 1974.**

Exigența reunificării pașnice a Coreei

Divizarea artificială a Coreei continuă să rămînă un anacronism în viața internațională contemporană. Urgența soluționării acestei probleme, a cărei importanță depășește cadrul strict național, își găsește o tot mai largă recunoaștere pe plan mondial.

Modalitățile concrete de lichidare a încordării din zonă, de realizare a aspirației supreme a coreenilor — reunificarea patriei — nu lipsesc. Sînt binecunoscute, în acest sens, repetatele inițiative realiste întreprinse, în ultimii ani, de guvernul Republicii Populare Democrate Coreene, inițiative care se referă la aspectele de fond ale rezolvării situației existente, în consens cu voința întregului popor coreean. Reamintim, în context, că încă la 4 iulie 1972, în urma convorbirilor Nord-Sud, s-a ajuns la semnarea Declarației comune, document care proclamă cele trei principii în temeiul cărora să se înfăptuiască reunificarea-independența, reunificarea pașnică și marea unitate națională. Există, de asemenea, o rezoluție adoptată, anul trecut, în cadrul celei de-a XXX-a sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite, rezoluție în termenii căreia — pornindu-se de la recunoașterea faptului că restabilirea unității naționale a Coreei, pe baze democratice și pașnice, constituie o problemă internă, care trebuie reglementată exclusiv de poporul coreean, fără nici un amestec din afară, pe baza exercitării dreptului său imprescriptibil de a dispune în mod liber de propriile destine — sînt cuprinse o serie de recomandări care cer dizolvarea imediată a comandamentului Națiunilor Unite din sudul Coreei, retragerea necondiționată a tuturor forțelor străine staționate în această parte a țării sub drapelul O.N.U., înlocuirea acordului de armistițiu cu un tratat de pace între părțile direct interesate — S.U.A. și R.P.D. Coreeană —, adoptarea de măsuri vizînd reducerea forțelor armate ale Nordului și Sudului pentru crearea condițiilor necesare progresului pe calea unificării țării.

Realitatea demonstrează, însă, că regimul de la Seul — pe lîngă faptul că își încalcă propriile angajamente convenite în Declarația Nordului și Sudului, ignorînd năzuințele naționale — sfidează recomandările Organizației Națiunilor Unite, constituindu-se în factorul permanent de agravare a tensiunilor din peninsula Coreeană. Politica flagrant antipopulară a dictatorului Pak Cijan Hi, violența represiunilor cu care întîmpină autoritățile de la Seul valul protestatar care cuprinde cele mai diferite categorii ale populației sud-coreene, măsurile de întărire a forței militare — inclusiv prin sporirea efectivelor străine din Coreea de Sud —, neîncetatele provocări militare împotriva R.P.D. Coreene sînt tot atîția factori de perpetuare a încordării în zonă, constituind, totodată, un obstacol major în calea unificării.

Respinsă categoric pe plan intern, politica falimentară, profund antinațională promovată de Pak Cijan Hi este complet discreditată pe plan internațional. Dezvăluirile în legătură cu scandalul provocat de mituirea pe scară largă a unor congresmeni americani (vezi Lumea 45/1976) de către agenți secreți ai lui Pak Cijan Hi, ca preț al asigurării unui sprijin față de regimul de la Seul, sînt încă o mărturie a lipsei oricărei baze în rîndurile populației sud-coreene, a modului cinic în care sînt trădate năzuințele vitale ale națiunii în interesul menținerii, cu orice preț, la putere. Alertați de asemenea acțiuni, propriii colaboratori ai dictatorului de la Seul încearcă să se pună la adăpost. Să notăm, în context, că Kim Sang Keun, „consilier" al Ambasadei Coreei de Sud la Washington — de fapt, conducător al serviciilor secrete sud-coreene în Statele Unite —, a cerut, recent, „prelungirea vizei pentru a putea să rămînă în S.U.A.". El a hotărît, potrivit unor surse ale Ministerului american al justiției, să se pună sub protecția F.B.I. și să colaboreze la ancheta federală deschisă în legătură cu „alocațiile" autorităților sud-coreene, vărsate, începînd din 1970, unor membri ai Congresului S.U.A.

Situația din Coreea, conținînd pericolul unor grave implicații la adresa păcii, evidențiază necesitatea accelerării procesului de reunificare independentă și pașnică a țării. Sînt cerințe subliniate cu fermitate în scrisoarea Comitetului Permanent al Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreene, adresată, în martie a.c., parlamentelor și guvernelor țărilor lumii. Este, aceasta, însă o inițiativă de anvergură a R.P.D. Coreene, întreprinsă în deplin consens cu aspirațiile fundamentale ale întregului popor.

Partidul Comunist Român, guvernul țării noastre, întregul popor român au sprijinit și sprijină activ lupta justă a poporului coreean îndreptată spre realizarea unității sale naționale.

La Organizația Națiunilor Unite, în alte organisme și reuniuni internaționale, România a susținut cu fermitate dreptul legitim al poporului coreean de a-și hotărî singur destinele, potrivit voinței proprii. La a XXX-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., România a fost unul din inițiatorii rezoluției privind crearea condițiilor favorabile transformării armistițiului într-o pace dreaptă în Coreea și accelerarea procesului reunificării independente și pașnice a Coreei. Pronunțîndu-se pentru aplicarea întocmai a acestei rezoluții, România consideră că perpetuarea încordării, recurgerea la manevre, demonstrații de forță și provocări ostile împotriva R.P.D. Coreene de către autoritățile de la Seul duc la agravarea situației. Dezaprobînd și condamnînd cu fermitate acțiunile care alimentează tensiunea în zonă, poporul român cere încetarea lor imediată, reafirmîndu-și, încă o dată, sprijinul față de poziția constructivă a R.P.D. Coreene privind căile de asigurare a păcii și de accelerare a reunificării independente și pașnice a patriei.

I. O.

REPORTAJ PE GLOB

R. D. GERMANĂ

De la Arkona la Stralsund

Ștefan Zaides

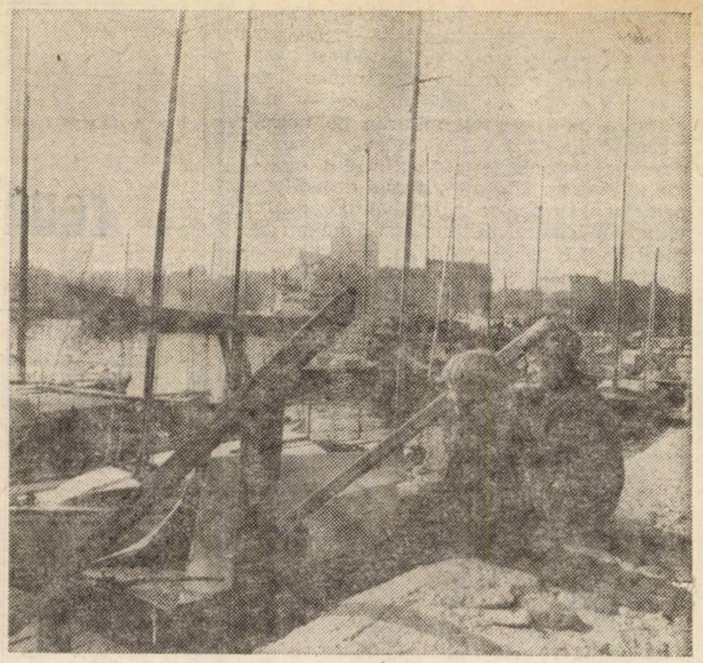

Vechiul și romanticul port Stralsund. Așa se deprinde, la început, meseria de lup de mare...

Îngemănată cu apele reci ale Mării Baltice, Arkona — punctul cel mai nordic al R.D. Germane — veghează temerară împotriva valurilor albe ce i se sparg neobosite de maluri. Locurile, de forma unui braț adînc înfipt în mare, fac parte din insula Rügen — cea mai mare insulă a țării, cu țărmuri albe de cretă, vineții sub lumina puțină a Nordului, arareori lucind în salba zglobie de argint a unui soare mai puțin obișnuit cu aceste locuri. Legată de uscat printr-un pod de 2,5 km, Rügen, cu cei peste 920 kmp ai săi, adăpostește așezări și orașe vechi, ale căror construcții amintesc de așa-zisul „stil hanseatic". Bergen (11 000 de locuitori) este orașul principal ; de aici se poate ajunge ușor în oricare din marile stațiuni balneare — Binz, Sellin, Baabe, Göhren. Lucru de mirare cum, pe plajele adesea lovite de biciul rece al vîntului de nord, oamenii vin și fac plajă, în scaune cu coviltir, făcute din nuiele, așteptînd ivirea zgîrcitelor raze de soare care se furișează, din cînd în cînd, prin pătura mereu prezentă a norilor. În zilele mai calde, se face și baie ! Deși pentru mine, „om al Sudului", apa pare nespus de rece ; totuși, mari și mici — obișnuiți, se vede, cu temperaturile mai scăzute — se avîntă în unda valurilor, curajoși, scoțînd strigăte vesele.

În partea sa de nord, Rügen are mari zăcăminte de cretă exploatate. Faleza de cretă de la Stubbenkammer, absolut netedă, înaltă de o sută de metri, reprezintă un punct de atracție pentru vizitatori. Peisajul, aici, este caracterizat de verdele pădurii plantat pe albul-vinețiu al stîncii, totul reflectat de verdele intens, clar, al mării.

În prelungirea Rügenului, o limbă de pămînt lungă de 18 km, dar lată de numai un kilometru — Hiddensee. Insula este legată de Stralsund printr-o linie maritimă permanentă, mult solicitată de cohorte interminabile de excursioniști. Cunoscutul scriitor german Gerhart Hauptmann petrecea adesea verile pe această insulă, în mica localitate Kloster, unde a și fost înmormîntat. „Muzeul Hauptmann" — amenajat în casa în care marele povestitor a scris atîtea din operele sale — este vizitat de excursioniștii mari și mici, cu aceeași venerație pe care i-au arătat-o scriitorului și în timpul vieții.

O altă insulă nordică, Usedom (445 kmp), adăpostește, într-un peisaj inedit, Heringsdorf, localitate al cărei nume amintește marea vecină și bogățiile ei. Tot aici se află și casa unde, în 1922, a poposit neobositul, celebrul hoinar Gorki. Insula are patru stațiuni balneare de aceeași factură ca și cele de pe Rügen — Zinnowitz, Bansin, Ahlbeck și cea mai sus-amintită.

Din Usedom, fie pe calea ferată, fie cu autoturismul, poți ajunge îndată la Wolgast, oraș care, alături de Stralsund, Rostock și Wismar, alcătuiește salba de șantiere navale maritime ale R.D.G.

Drumul de la Wolgast, de-a lungul coastei, trece prin orașe și localități al căror trecut se pierde în istorie și care adăpostesc monumente de mare valoare arhitecturală și istorică.

Orașul Greifswald, de pildă, își datorează apariția dreptului pe care străvechea abație de Eldena îl avea de a ține tîrguri în locul zis Greifswald și care, în 1250, devine oraș. Despre trecutul său vorbește și impunătoarea primărie construită astăzi în stilul Renașterii (creste de zid decorate bogat, arcade), dar care, la origine, a fost, bineînțeles, gotic. Piața primăriei e înconjurată de case vechi, unele datînd din 1430, magnific ornamentate. Biserica Marienkirche, construită între secolele XIII—XV, este ornamentată cu fresce murale de la sfîrșitul goticului, adăpostite sub portalul vestic.

În fosta clădire a abației franciscanilor, fondată în 1245, se află Muzeul municipal, care adăpostește o interesantă colecție de tablouri, desene și litografii ale celebrului Gaspar David Friedrich (1774—1840), originar din Greifswald. Din aceeași perioadă datează și catedrala Sf. Nicolae (secolele XIII—XV), clădirile principale ale Universității (construcție barocă din secolul al XVIII-lea, dar străvechiul oraș hanseatic a avut prima universitate în 1456, celebră fiind mai cu seamă Facultatea de medicină) și biserica Sf. Jacob (secolul XIII). La numai cîțiva kilometri de oraș se află ruinele construcțiilor fostei abații de Eldena, cu biserica sa construită în 1199, părăsite în secolul al XVIII-lea.

Monumentele prezentului sînt cel mai bine reprezentate de Centrala nucleară „Nord", ridicată la est de oraș și care, în forma sa finală, va avea o capacitate de zece miliarde kWh.

Prin păduri în care foioasele se amestecă policrom cu arborii zonelor mai reci (mesteacănul, bradul, pinul) ajungem la Stralsund, oraș din 1234 și care, la sfîrșitul secolului al XIII-lea, era înconjurat de un zid puternic flancat de turnuri. Din acea epocă au rămas masivele edificii construite din cărămidă, în stil gotic : bisericile Sf. Maria, Sf. Jacob și Sf. Spirit (toate din secolele XIV—XV). Primăria — magistrală construcție gotică, cu fațada bogat ornamentată, cu ferestre înalte, ogivale — are piatra de temelie în a doua jumătate a secolului XIII, deși actuala fațadă datează din secolul XV. Primăriei i se adaugă nenumărate clădiri particulare, unele de aceeași vechime, care înconjoară vechea piață și între care Casa Wulflam (circa 1450) e unul dintre cele mai interesante și pitorești imobile.

Distrus de războaie în mai multe rînduri, orașul a găsit forța să renască. El a fost asediat de trupele lui Wallenstein, a cunoscut luptele și bombardamentele trecutului război mondial ; au scăpat de urgia de foc numai vechile porți Kneiper și Küter (1446) și cîteva clădiri, dar multe alte străvechi și monumentale construcții au primit infuzia de vitalitate prin arta creatoare a omului.

Vestit totdeauna prin navigatorii săi de cursă lungă, orașul a prosperat datorită comerțului. În zilele noastre, aici se află un mare șantier de construcții navale, ridicat după război, și ale cărui roade — uriașe traulere de pescuit — sînt folosite pe mările lumii și de flota românească.

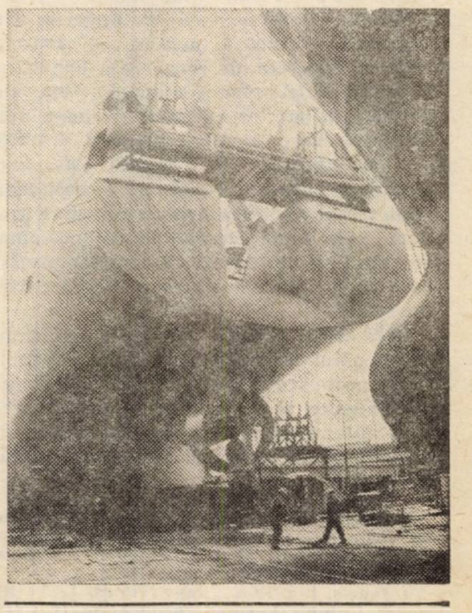

Aici se nasc uriașele vase de pescuit

Stralsund — orașul vechi. Case construite în stil hanseatic

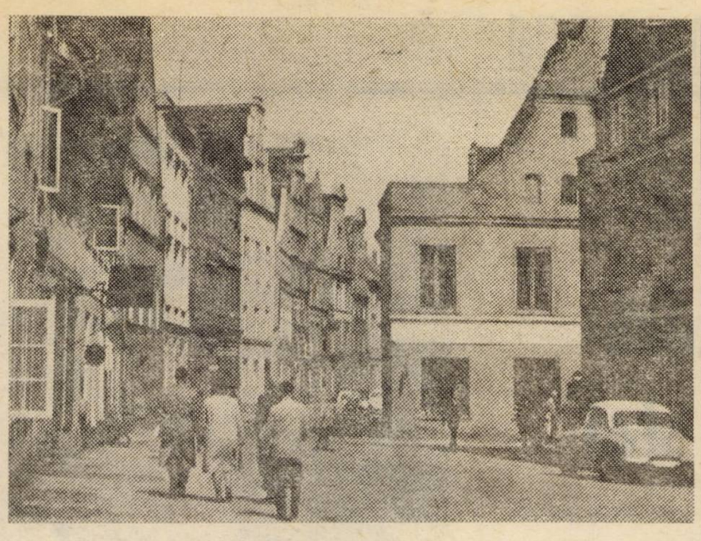

Pătrunzind pe marele șantier naval, vizitatorul urmărește cu interes cum, sub ochii săi, se nasc traulerele moderne — dotate cu aparataj electronic — care se îmbină, bucată cu bucată, clipă de clipă, pe uriașa cale ferată ce servește constructorilor de bandă de lucru, pînă ce, cu aleasă măiestrie, este lansat la apă în ziua sortită. Deși lucrează pe acest șantier 6 000 de oameni, este greu să-i găsești în grupuri sau prin vasta curte ; fiecare se află la locul său de muncă, nimeni nu are timp de discuție, totul este dăruit muncii.

Din 1948, cînd a început construirea șantierelor „VEB Volkswerft Stralsund" — ne spune reprezentantul conducerii, tovarășul Mayer — procesul tehnologic s-a perfecționat continuu. La început, o mînă de muncitori se ocupau cu reparațiile pentru nave. Apoi, treptat, șantierele au început să se întindă, pretențiile economiei naționale să crească... S-a trecut la construirea de cutere, adevărate „coji de nucă", abia de 17 m lungime, dar care s-au dovedit a fi utile ; ele erau cerute nu numai de Combinatul de pescuit de la Sassnitz, ci și de țările vecine de peste mare, țările scandinave. Apoi, cuterele au făcut loc luggerelor (35 m), care aveau o rază mai mare de acțiune ; au fost asimilate vase de tip „tropic", nave frigorifice și, în sfîrșit, navele de tip „atlantic", care au început să fie exportate în U.R.S.S., România, Cuba, Bulgaria și în alte țări. Astăzi, „atlanticele" au trecut în sarcina șantierelor de la Wismar, iar la Stralsund sînt la ordinea zilei supertraulerele cu o lungime de peste o sută de metri, cu viteze de 14,6 noduri pe oră, cu motorul principal la care sînt înhămați 3 880 de cai putere, struniți de un echipaj de 91 de persoane. 70 de zile, tipul acesta de supertrauler n-are nevoie de port. Și pentru că o asemenea perioadă de autonomie e destul de mare, vasul e dotat cu magazii frigorifice, cu fabrici de făină și ulei de pește.

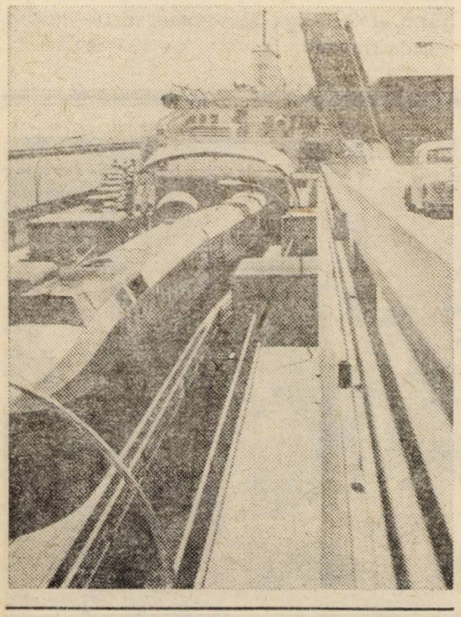

Rügen, Sassnitz. Trenurile, încărcate pe feriboturi, stau gata să înfrunte Baltica

Tînăr — probabil cu doi-trei ani mai vîrstnic decît șantierele — tovarășul Mayer ne conduce de-a lungul celor „două linii" de montare a uriașelor supertraulere — de fapt „două benzi" de-a lungul cărora fiecare muncitor sau echipă de muncitori stau gata pregătiți să adauge vasului rodul muncii lor, să-l împlinească pînă îl vor dărui brațelor fluide ale lui Neptun.

În toamna anului trecut, se vorbea intens pe șantiere de modernizare, de introducerea a noi procedee, deosebit de eficiente în producția navelor și chiar în proiectare.

Anul acesta, în preajma Congresului P.S.U.G. — un omagiu, desigur, adus acestui eveniment — matematicienii de la Universitatea din Rostock (dar despre acest mare oraș și port al R.D.G., altădată !) au elaborat, în colaborare cu cercetătorii Institutului pentru construcții navale — de ale cărui roade beneficiază, poate printre primele, șantierele din Stralsund — un nou sistem, bazat pe electronică ; el vizează o raționalizare a construcțiilor navale, care oferă posibilități multiple de automatizare a anumitor faze de lucru fie în perioada de proiectare, fie în cea a pregătirii tehnice. Denumit „Digra-73", sistemul programează datele pentru desenele tehnice, valorile (măsurile) fiind prelucrate de calculatorul care poate reproduce construcția navală programată pe un ecran, sau chiar pe hîrtie (folosind un aparat automatizat de desen). Două mi se par a fi marile avantaje ale „Digra-73" : posibilitatea de a prezenta mai multe variante ale proiectului și, desigur, partea economicoasă, care vizează direct eficiența, dat fiind că circa 40 la sută din totalul lucrărilor de proiectare era măcinat, pînă în prezent, de elaborarea desenelor.

...Imagini mai puțin cunoscute, dar fără de care nu poți creiona chipul unei țări. Sînt locuri unde în trecut dormea un pitoresc legendar al nordului — astăzi puternic atrase în sfera modernului de tinerețea construcțiilor industriale și omniprezența tinereții în haine de lucru, de construirea socialismului în țara prietenă.

Ziua drepturilor omului

La 10 decembrie 1948, Adunarea Generală a O.N.U., întrunită la Paris, a adoptat, într-un cadru solemn, „Declarația universală a drepturilor omului". În 1950, Națiunile Unite au adresat tuturor statelor și organismelor internaționale invitația de a marca, în fiecare an, la 10 decembrie, „Ziua drepturilor omului". Declarația universală a drepturilor omului — în care se afirmă că „toți oamenii se nasc liberi și egali în demnitate și în drepturi" — are valoarea de a fi primul act internațional cuprinzător, cu forță juridică, politică și morală conferită de voința membrilor O.N.U., care consacră atributele personalității umane, pentru a căror afirmare și respectare omenirea, forțele ei progresiste, popoarele au plătit, în decursul istoriei, un greu tribut de lupte și suferințe. De vocație universală, Declarația a avut efecte la scara întregului glob, servind atît la orientarea legislației tinerelor state care și-au dobîndit independența în perioada postbelică, cît și la operarea unor madificări și ameliorări în normele juridice ale altor țări, în sensul cerințelor opiniei publice progresiste. Atît pe plan național, cît și în cadrul O.N.U. și al organismelor sale, s-au întreprins, ulterior, multiple acțiuni vizînd definirea și consacrarea drepturilor de bază ale persoanei umane. Observarea și garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului constituie condiții de bază ale salvgardării păcii și securității lumii, după cum a devenit axiomatic adevărul că omul își poate realiza plenar aspirațiile sale individuale și sociale numai într-o lume a păcii, înțelegerii și colaborării între națiuni.

În țara noastră, respectarea și garantarea drepturilor omului își găsesc o permanentă și deplină afirmare. Proiectînd pe plan internațional experiența ei originală, pozitivă, în făurirea unei societăți noi, ale cărei obiective de dezvoltare sînt subordonate omului, România a acționat și acționează neobosit pentru apărarea și promovarea drepturilor omului în întreaga lume. Să subliniem, în acest context, faptul că, la Helsinki, de la tribuna Conferinței general-europene, președintele Nicolae Ceaușescu a reliefat necesitatea de a se extinde conlucrarea intereuropeană pentru a se asigura soluționarea, în spiritul unui umanism nou, a problemelor legate de condițiile de muncă și viață ale maselor largi, intensificarea schimburilor culturale și, în general, a valorilor spirituale create de popoare, concomitent cu combaterea unor fenomene nocive, ce afectează dezvoltarea morală, sănătoasă a popoarelor, îndeosebi a tineretului, și duc la poluarea conștiinței, la învrăjbirea între națiuni.

România a participat activ la dezbaterea unor importante hotărîri ale O.N.U., menite să promoveze măsuri vizînd respectarea și transpunerea integrală în viață a Declarației Națiunilor Unite cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, inclusiv pe calea recunoașterii mișcărilor de eliberare națională și a legitimității luptei lor. La toate sesiunile Adunării Generale a O.N.U., România a militat cu fermitate pentru lichidarea practicilor anacronice ale rasismului și apartheidului, a oricăror discriminări față de oameni și popoare.

CUBA

Noua structură a puterii de stat

Corespondență din Havana de la Mihai Fabian

Fidel Castro, președintele Consiliului de Stat

Poporul cubanez a trăit, în ultimele săptămîni, momente remarcabile pentru prezentul și viitorul său. Un proces de maximă importanță, covîrșitor prin conținutul său, îl constituie desăvîrșirea procesului de instituționalizare a statului socialist cubanez. Trei sînt etapele sale definitorii : alegerea în mod democratic a organelor puterii de stat, de la adunarea municipală la Adunarea Națională, acțiune menită să elimine caracterul provizoriu al conducerii și să-i confere acesteia un statut solid, bine definit ; efectuarea unei noi împărțiri politico-administrative a teritoriului — care are acum 169 de municipii, 14 provincii și un municipiu special, Insula Pinilor — prin care a fost, în primul rînd, eliminată regiunea, ca verigă intermediară ; în sfîrșit, aplicarea, începînd din 1977, a unui nou sistem de conducere și planificare economică, al cărui rost este să contribuie la creșterea rentabilității economice.

Important este de relevat că procesul de instituționalizare a atins cota sa cea mai înaltă la 2 decembrie 1976, cînd s-a constituit Adunarea Națională a Puterii Populare, dar el a fost pregătit în cele mai mici detalii pe parcursul ultimilor cîțiva ani. Astfel, la 20 mai 1970, premierul Fidel Castro sublinia, într-o cuvîntare rostită la Havana, necesitatea consolidării tuturor organizațiilor politice și de masă, precum și a aparatului administrației de stat. Ulterior, la 24 noiembrie 1972, se reorganizează Consiliul de Miniștri și este creat Comitetul executiv al guvernului. Apoi, în 1973, are loc restructurarea întregului aparat de partid, definindu-se rolul P. C. din Cuba în raport cu organele de stat. Au fost, de asemenea, adoptate legi fundamentale, ca legislația muncii, codul familiei și altele. De asemenea, în spiritul hotărîrilor primului Congres al Partidului Comunist din Cuba, desfășurat la 17 decembrie 1975, a fost aprobată, prin referendum popular, noua Constituție a Cubei socialiste.

Alegerea organelor puterii de stat a fost apreciată de Fidel Castro drept „cel mai important eveniment din întreaga perioadă revoluționară". Avînd largi implicații în întreaga viață politică, economică și socială a Cubei și fiind legat de lărgirea democrației socialiste, acest proces va permite participarea directă a maselor la conducerea treburilor statului, realizarea unei legături mai adecvate între centru și provincie, eliminarea verigilor intermediare, creșterea rapidității și eficienței în luarea deciziilor, cunoașterea mai profundă a realităților naționale. Toate aceste noi organe ale puterii își vor începe imediat activitatea, apreciindu-se că ele vor constitui un nou impuls în realizarea sarcinilor economice naționale.

O etapă importantă, în pregătirea instituționalizării, a constituit-o, după cum se știe, „experimentul Matanzas" de la numele provinciei pilot în care a fost experimentată funcționarea organelor locale ale puterii de stat. Date fiind rezultatele pozitive, înaltul forum al comuniștilor a decis extinderea acestei experiențe la scară națională. Ca urmare, constituite la 31 octombrie, adunările municipale au ales, prin vot secret, conducătorii de partid și de stat, precum și ceilalți deputați — în număr de 481 — ai Adunării Naționale a Puterii Populare, exponentă a voinței suverane a națiunii cubaneze. În prima sa ședință — cea de constituire — deputații au ales în funcția de președinte pe Blas Roca, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. din Cuba, vechi militant al mișcării muncitorești cubaneze. Apoi, s-a trecut la alegerea Consiliului de Stat, alcătuit din 31 de membri, și la aprobarea componenței guvernului. Fidel Castro a fost ales președinte al Consiliului de Stat. În baza noii Constituții, președintele Consiliului de Stat este șef al statului și al guvernului.

O caracteristică a ultimilor ani o constituie faptul că etapele procesului de instituționalizare au culminat la date care au semnificații deosebite în istoria Cubei. Astfel, alegerile de delegați în adunările municipale (10 octombrie a.c.) au coincis cu împlinirea a 108 ani de la începerea luptelor de independență în Cuba, iar constituirea Adunării Naționale — cu aniversarea a 20 de ani de la debarcarea pe plaja „Colorados" a grupului de tineri revoluționari de pe vasul „Granma", aflați sub conducerea lui Fidel Castro. Data acestei debarcări a devenit ziua Forțelor Armate Revoluționare ale Republicii Cuba. Astfel că solemnitatea constituirii Adunării Naționale a fost însoțită de inaugurarea Memorialului „Granma" și a noului sediu al Academiei militare, plasat pe frumosul țărm al Golfului Bacuranao, la 10—12 km est de Havana.

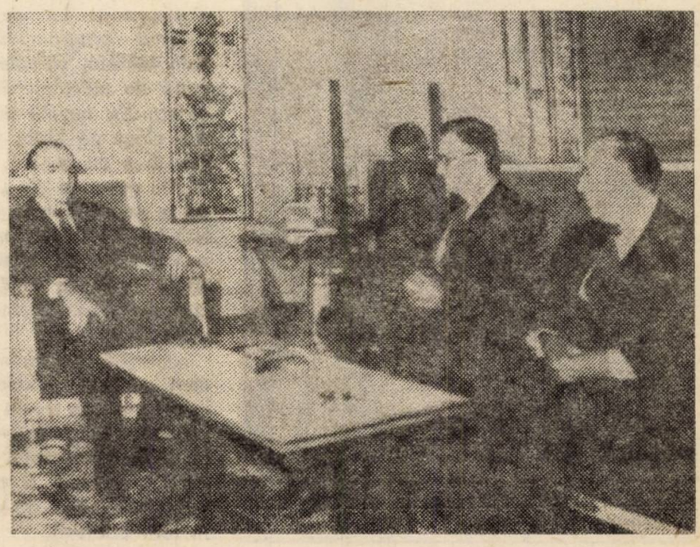

Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, l-a primit, recent, pe Lubomir Strougal, președintele guvernului R.S. Cehoslovace, cu prilejul vizitei sale în Iran. La primire a participat și premierul iranian Amir Abbas Hoveyda

R. S. VIETNAM

În preajma Congresului

După 16 ani de la precedentul forum al comuniștilor vietnamezi, la 10 decembrie a.c. vor începe, la Hanoi, lucrările celui de-al IV-lea Congres al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam. Forumul comuniștilor vietnamezi are loc într-un an marcat de importante evenimente politice — alegerile generale pe întreaga țară (aprilie), lucrările primei sesiuni a Adunării Naționale a întregului Vietnam (iunie), proclamarea Republicii Socialiste Vietnam (iulie).

Semnificația politică a actualului Congres este deosebită. În contextul victoriei totale a rezistenței poporului vietnamez împotriva agresiunii imperialiste — victorie dobîndită cu mai puțin de doi ani în urmă —, Congresul al IV-lea al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam este primul în istoria partidului care își desfășoară lucrările în condiții de pace, într-un Vietnam independent, reunificat și socialist. În al doilea rînd, după mai bine de un deceniu și jumătate, poporul vietnamez va trece la îndeplinirea celui de-al doilea plan cincinal de dezvoltare și transformare social-economică a țării, a întregii sale țări (primul cincinal 1960—1965, ca și trienalul 1973—1975, avînd, după cum se știe, o arie de aplicabilitate limitată la partea de nord a Vietnamului).

Lucrările Congresului au fost precedate de publicarea proiectului Raportului politic al Comitetului Central al partidului, document cuprinzător, supus studierii și dezbaterii de către comuniști, toți oamenii muncii vietnamezi. O încredere deplină în conducerea clarvăzătoare de către partid a edificării și consolidării socialismului în Vietnam a caracterizat aceste dezbateri, care au relevat, în același timp, angajamentul plin de răspundere al colectivelor de muncitori, țărani, intelectuali, al celorlalte categorii sociale de a pune întreaga lor energie creatoare în slujba propășirii generale a țării în noua etapă în care a pășit revoluția socialistă vietnameză. Revoluție care are — așa cum sînt definite în proiectul Raportului politic al Comitetului Central al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam — o serie de particularități : trecerea directă de la mica producție la marea producție socialistă, omițîndu-se, astfel, etapa capitalistă de dezvoltare ; construirea socialismului în condiții de pace, independență și unitate națională, dispunînd de mari rezerve de forță de muncă, de bogate resurse naturale. Totodată, în jumătatea de nord a țării au fost edificate deja primele baze ale socialismului. Pe de altă parte, țara — se subliniază — trebuie să depășească consecințele, în diferite domenii, ale unui război de trei decenii.

Unul din punctele principale ale ordinii de zi a Congresului îl constituie dezbaterea și adoptarea direcțiilor și sarcinilor celui de-al doilea plan cincinal de dezvoltare și transformare economică a țării. Este de remarcat că obiectivele pe care poporul vietnamez și le-a propus pentru anul în curs — primul din cincinalul 1976—1980 — se îndeplinesc cu succes. De altfel, o mișcare de întrecere socialistă, la scara întregii țări, a fost inițiată și a dominat lunile premergătoare marelui eveniment, cu remarcabile rezultate în multiple domenii ale activității social-economice.

Sînt tot mai numeroase colectivele de oameni ai muncii care raportează, în aceste zile, realizări de prestigiu. Astfel, la 25 noiembrie, întreprinderea siderurgică de la Thai Nguyen (la nord de Hanoi) și-a îndeplinit deja planul pe 1976 la indicatorul valoric al producției globale. Productivitatea muncii a crescut de la 2,21 la 6,84 la sută, iar producția de fontă și oțel a sporit cu 50 la sută. Actualmente, întreprinderea respectivă depune toate eforturile pentru a produce, pînă la sfîrșitul anului, încă 3 000 tone de oțel și 8 000 tone de fontă, de a realiza construcția principalelor părți ale furnalului nr. 1 de la oțelăria de la Luu Xa. Pe de altă parte, 37 de unități și peste 400 de grupe de producție, cuprinzînd aproximativ 25 000 de muncitori din diferite unități industriale din aceeași provincie, și-au îndeplinit planul pe acest an cu un avans situat între 31 și 60 de zile, angajîndu-se ca, pînă la sfîrșitul anului, să realizeze o producție suplimentară de 10 milioane dongi. La rîndul său, uzina de construcții mecanice de la Ha Long a raportat lansarea la apă a două nave de pescuit, colectivul de muncă de aici aplicînd cu succes o serie de inovații tehnice, care au adus statului importante economii. În prezent, 19 unități din subordinea Ministerului construcțiilor și-au îndeplinit în avans planul de producție pe acest an, în cinstea Congresului al IV-lea. De asemenea, înainte de termen și-au realizat sarcinile de producție uzina de construcții mecanice Tran Hung Dao, fabrica textilă „8 martie" — ambele din Hanoi —, mina Ha Tu, din Hongai, compania de transporturi fluviale din sudul Vietnamului, ca și multe alte unități productive din întreaga țară.

Succese remarcabile s-au înregistrat și în domeniul educației. 60 000 de oameni — la Hanoi și în suburbii —, 25 000 la Haifong — ca să ne oprim doar la aceste exemple — urmează cursuri complementare ; pe de altă parte, se înfăptuiește cu succes campania de alfabetizare în multe districte, îndeosebi din sudul țării.

Activitatea rodnică desfășurată de poporul vietnamez în cinstea celui de-al IV-lea Congres al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam — eveniment istoric în viața politică și social-economică a țării — ilustrează convingător hotărîrea sa de a se angaja plenar în împlinirea, la cote tot mai înalte, a importantelor sarcini concrete, vizînd toate domeniile de activitate, ce-i revin în perspectiva următorilor cinci ani, a noii etape de dezvoltare socialistă a Vietnamului.

Ilie Olteanu

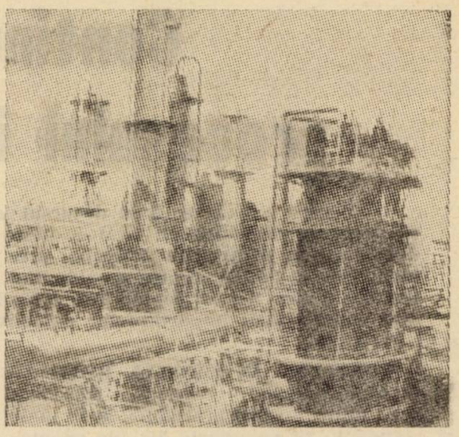

Vedere parțială a uzinei de îngrășăminte azotoase de la Ha Bac

Congresele precedente

După fondarea sa (3.II.1930), partidul comuniștilor vietnamezi, care va purta, succesiv, denumirea de P.C. din Vietnam, P.C. din Indochina și, apoi, de Partidul Celor ce Muncesc din Vietnam, a ținut trei congrese naționale.

Congresul I (27—30 martie 1935) *a avut loc la Macao, cu participarea a 10 delegați. Congresul și-a propus ca sarcină imediată consolidarea și lărgirea rîndurilor partidului, atragerea maselor la cauza partidului, pentru a ridica mișcarea revoluționară la un înalt nivel de luptă împotriva imperialismului. Organizațiile de partid au fost unificate sub direcția Comitetului Central al partidului.*

Congresul al II-lea (11—19 februarie 1951) *și-a desfășurat lucrările la Tuyen Quang (actualmente, provincia Ha Tuyen), cu participarea a 158 delegați oficiali și a 53 de supleanți. Congresul a adoptat un manifest, un program politic și un nou statut, ca și alte măsuri politice fundamentale cu privire la edificarea și dezvoltarea partidului, edificarea și consolidarea puterii și a forțelor armate, a Frontului Național Unit, economiei naționale, finanțelor etc. Congresul a decis, pe de altă parte, schimbarea denumirii partidului în Partidul Celor ce Muncesc din Vietnam. Cu același prilej, Ho Și Min a fost ales ca președinte al partidului, iar Truong Chinh, ca secretar general.*

Congresul al III-lea (5—10 septembrie 1960), *desfășurat la Hanoi, a întrunit participarea a 521 de delegați oficiali și a 56 de supleanți. Au asistat, totodată, și delegații a 17 partide frățești. Congresul a fixat două sarcini strategice pentru noua etapă : continuarea revoluției socialiste în nordul țării și a revoluției naționale democratice populare în sud, realizarea unificării țării pe baza independenței și democrației. Congresul a adoptat direcțiile și sarcinile primului plan cincinal (1961—1965), a decis măsurile privind consolidarea partidului, a aprobat un nou statut. La acest Congres, Ho Și Min a fost reales președinte al partidului, iar Le Duan a fost ales ca prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam.*

ALGER

Continuitatea procesului instituțional

Pentru a treia oară în decursul lui 1976, cei aproape opt milioane de algerieni cu drept de vot (dintr-un total de peste 15 milioane) se prezintă, mîine, la urne. De data aceasta, pentru a-l desemna, prin sufragiu universal și direct, pe președintele țării. Este al doilea scrutin prezidențial de la dobîndirea independenței naționale (primul a avut loc în septembrie 1963) și o nouă etapă, cu atribute specifice, pe drumul concretizării importantelor obiective ale actualului proces politic și instituțional.

La 10 decembrie, scrutin prezidențial; președintele Boumediene — candidat unic

„O COTITURĂ ÎN ISTORIA REVOLUȚIEI ALGERIENE". Alegerile prezidențiale de mîine au fost precedate, la 27 iunie și, respectiv, 19 noiembrie a.c., de adoptarea, prin două referendumuri populare, a documentului programatic intitulat **Carta Națională** și a noii Constituții algeriene. Înscriindu-se într-un proces mai amplu, de definire a cadrului politic și instituțional al noii etape de dezvoltare multilaterală a țării, aceste evenimente vor fi urmate, în ianuarie 1977, de alegeri legislative (primele după 1964) și de instalarea Adunării Populare Naționale. Apoi, într-un răstimp încă neprecizat, dar care să coincidă cu lansarea celui de-al treilea plan cvadrienal de dezvoltare economico-socială, pe perioada 1978—1981, va avea loc pregătirea unui congres al Frontului de Eliberare Națională (F.E.N.), partidul unic algerian, consfințit în rolul său de avangardă și de Constituția recent adoptată.

Așadar, o bogată succesiune de evenimente politice și electorale, pe care președintele Houari Boumediene o anunța, pentru prima dată, la 19 iunie 1975, cu ocazia împlinirii a zece ani de la declanșarea mișcării de „Redresare istorică și națională" (preluarea puterii de către actualul Consiliu al Revoluției). Dar profilul și obiectivele noului proces instituțional au fost definite, mai cuprinzător, în luna aprilie a.c., cu prilejul publicării anteproiectului Cartei Naționale. Luînd cuvîntul la posturile de radio și televiziune, președintele Boumediene arăta, atunci, că noul document, împreună cu celelalte etape instituționale amintite, constituie „o cotitură în istoria revoluției algeriene și a poporului algerian". „Vrem să consolidăm cuceririle poporului — sublinia șeful statului în aceeași alocuțiune — și să dotăm țara cu instituții care să supraviețuiască guvernelor și oamenilor. Cetățenii au prilejul să-și exprime părerea în mod serios, în deplină libertate și obiectivitate".

DE LA CARTA NAȚIONALĂ LA ALEGERILE PREZIDENȚIALE. În contextul acțiunilor de definire a cadrului politic și instituțional al Algeriei contemporane, elaborarea și aprobarea Cartei Naționale ocupă, fără îndoială, locul central. Document programatic de mare însemnătate, însumînd circa 60 000 de cuvinte și 280 de pagini, Carta se înscrie, potrivit capitolului ei introductiv, în continuarea eforturilor de consolidare politică întreprinse de revoluția algeriană în ultimii 22 de ani. Ca momente semnificative ale acestui proces, documentul menționează **Apelul din 1 noiembrie 1954** (data începutului luptei de eliberare națională), **Platforma de la Soummam** (1956), **Programul de la Tripoli** (1962), **Carta de la Alger** (1964) și **Proclamația din 19 iunie 1965** (data preluării puterii de către Consiliul Revoluției).

După cum sublinia săptămînalul „Révolution africaine", organul central al Frontului de Eliberare Națională din Algeria, principalul obiectiv al Cartei este „de a face ireversibilă opțiunea socialistă" a țării. Construirea socialismului în Algeria, menționează Carta, își propune trei scopuri esențiale (care formează un tot unitar și sînt interdependente) : consolidarea independenței naționale ; instaurarea unei societăți eliberate de exploatarea omului de către om ; promovarea omului și dezvoltarea lui liberă. Forțele fundamentale ale revoluției sînt „muncitorii (cu brațele și cu mintea, manuali și intelectuali), țăranii, militarii, tineretul și elementele patriotice revoluționare" ; alianța lor se realizează „sub conducerea unui partid de avangardă". Statul algerian, definit de Cartă, se bazează pe proprietatea colectivă a mijloacelor de producție ; el organizează producția și repartiția venitului național și se afirmă, astfel, ca elementul primordial al întăririi economiei și ansamblului raporturilor sociale. Referitor la politica externă a țării, documentul arată că aceasta se întemeiază „pe lupta împotriva colonialismului, neocolonialismului și imperialismului, pe sprijinul necondiționat acordat tuturor popoarelor care luptă pentru libertate națională, pe lupta neobosită pentru o nouă ordine economică în lume și raporturi internaționale care să garanteze dreptul tuturor statelor de a participa la soluționarea marilor probleme ale timpurilor noastre". Totodată, în Cartă se arată că nealinierea „este o linie politică constantă a Algeriei".

De o mare importanță, subliniază comentatorii, este teza cu privire la premisele și modalitățile specifice de construire a socialismului în unele țări în curs de dezvoltare, recent eliberate. Îndelungata dominație colonială și exploatarea capitalistă, apreciază Carta, au dus, aici, nu la formarea unei clase muncitoare puternice (ca în țările industrializate), ci la pauperizarea accelerată a maselor țărănești ; de aceea, adaugă documentul, construcția socialismului — „care se contopește cu edificarea națiunii, cu industrializarea și modernizarea ei" — este cea care dă naștere clasei muncitoare din țările respective. Spre deosebire de ceea ce se întîmplă în capitalism, ea „poartă, chiar de la nașterea sa, pecetea libertății și se integrează, fără dificultate, într-o societate care deschide largi perspective pentru conducerea treburilor colectivității". Pe de altă parte, slăbiciunea sau inexistența unui proletariat modern într-o serie de țări în curs de dezvoltare „nu pot constitui un obstacol de netrecut în calea construirii socialismului și nici un neajuns serios pentru amînarea construcției socialiste".

Într-o cuvîntare rostită la Conferința națională pentru elaborarea proiectului final al Cartei (după publicarea anteproiectului, în luna aprilie, acesta a constituit obiectul unor ample dezbateri populare și propuneri de ameliorare), președintele Boumediene a făcut o serie de precizări cu privire la unele prevederi ale documentului. El a menționat, astfel, că statul algerian „nu vizează desființarea proprietății particulare neexploatatoare", adăugînd că meșteșugarii și micii proprietari trebuie să fie atrași alături de revoluție. În legătură cu sistemul partidului unic, șeful statului a subliniat : „Acțiunea noastră vizează realizarea unei linii istorice. Un milion și jumătate de martiri au înscris, cu litere de sînge, numele Frontului de Eliberare Națională... Astfel, F.E.N. face parte din patrimoniul nostru revoluționar, pe care trebuie să-l salvgardăm". „Pentru fiecare cetățean, adăuga președintele, F.E.N. înseamnă independență... Totuși, după cucerirea independenței, expresia «Front de Eliberare» nu înseamnă și nu ar putea, în nici un mod, să însemne regruparea mai multor partide". Cu aceeași ocazie, el declara că „Algeria este și va rămîne musulmană", insistînd asupra faptului că islamismul a jucat un rol important în lupta pentru păstrarea și salvgardarea ființei naționale a poporului algerian.

Concretizînd prevederile ideologice ale Cartei Naționale, noua Constituție a țării, adoptată în cadrul referendumului de la 19 noiembrie (vezi și „Lumea" nr. 47/1976), proclamă că „Algeria este o republică democratică și populară", „stat socialist", instituționalizînd reprezentarea majoritară a muncitorilor și țăranilor în adunările alese la toate nivelurile. Conducerea puterii executive este asumată de președintele Republicii, șef al statului, iar atribuțiile legislative sînt exercitate de către Adunarea Populară Națională.

Referitor la adoptarea și la intrarea în vigoare a Constituției, ziarul „El Moudjahid" scria că aceasta exprimă „voința statului de a face să se aplice concret liniile directoare definite în Cartă" și constituie „jalonul cel mai important al ansamblului mijloacelor instituționale pe care țara s-a angajat să le pună în acțiune, cît mai repede posibil".

În același sens, alegerile prezidențiale de mîine reprezintă o etapă importantă pe drumul desăvîrșirii procesului de edificare a așa-numitei „piramide instituționale" și exprimă aceeași preocupare pentru finalizarea neîntîrziată a tuturor măsurilor preconizate. Întrunită la Alger, la începutul lui noiembrie, Conferința națională pentru aprobarea proiectului final al Constituției a stabilit desfășurarea scrutinului la 10 decembrie și l-a desemnat, drept candidat unic, pe președintele Consiliului Revoluției și al guvernului algerian, Houari Boumediene. Mandatul de șef al statului se întinde pe o perioadă de cinci ani.

„REVOLUȚIA INDUSTRIALĂ" — „REVOLUȚIA AGRARĂ" — „REVOLUȚIA CULTURALĂ". Așa cum reiese dintr-o

serie de declarații ale șefului statului algerian și din însești prevederile Cartei Naționale, trecerea la noua etapă, de aprofundare a revoluției naționale, de definire a cadrului ei politic, ideologic și instituțional, n-ar fi fost posibilă fără marile realizări sociale și economice din ultimii zece ani. Noua etapă se înscrie, în special, în continuarea măsurilor vizînd consolidarea independenței de stat (între care, naționalizarea hidrocarburilor și a principalelor mijloace de producție a jucat un rol esențial), a procesului de industrializare și a succeselor deosebite din agricultură. Observatorii au reținut, de multă vreme, efortul general de dezvoltare a Algeriei contemporane, sintetizat în cele trei devize fundamentale : „revoluția industrială" ; „revoluția agrară" ; „revoluția culturală".

Pe planul industriei, realizările sînt cu adevărat impresionante : un ritm de creștere anuală cuprins între 10 și 13 la sută, construirea a cîtorva mii de obiective de importanță națională, în cadrul celor trei planuri de dezvoltare de pînă acum (planul trienal 1967—1969 și planurile cvadrienale 1970—1973 și 1974—1977). Noul plan cvadrienal, care va intra în vigoare anul viitor, prevede alocarea, în continuare, a unor ample investiții pentru sectorul industrial, concomitent cu extinderea unităților existente și cu plasarea altora noi în cele mai diferite zone ale țării.

Pe planul agriculturii, procesele sînt la fel de profunde. În cadrul celor trei etape de pînă acum ale aplicării „Cartei revoluției agrare" (lansată în ianuarie 1971), au avut loc împroprietărirea a circa 60 000 de cetățeni cu peste 1 160 000 ha expropriate de la foștii latifundiari, gruparea lor în peste 6 000 de cooperative agricole de producție și debutul unei acțiuni de adînci rezonanțe : construirea a mai mult de 1 000 de sate agricole pilot ale revoluției algeriene pînă în 1980, dintre care aproximativ 250 au fost inaugurate în cursul celui de-al doilea plan cvadrienal. Etapa actuală de dezvoltare a agriculturii, inaugurată anul trecut, vizează continuarea transformărilor înnoitoare și extinderea lor în sudul Algeriei (primele două s-au desfășurat, cu precădere, în nord), crearea unui nivel de viață corespunzător pentru întreaga populație rurală, concomitent cu întărirea unității dintre sat și oraș.

Pe plan cultural, preocuparea esențială a revoluției se referă la crearea de cadre naționale proprii, capabile să înfăptuiască marile transformări preconizate în domeniile economic și social, absorbirea întregii mîini de lucru disponibile în activitățile productive, dezvoltarea conștiinței și identității naționale, în același timp cu asigurarea unor facilități sociale corespunzătoare pentru toți cetățenii.

Evident, aceste succese au permis trecerea în noua etapă de dezvoltare, definită drept „cotitură în istoria revoluției algeriene și a poporului algerian", și, totodată, consolidarea unui cadru instituțional revoluționar, capabil să orienteze și să dinamizeze energiile națiunii.

Alegerile prezidențiale de mîine constituie o nouă expresie și conferă o nouă dimensiune acestui proces.

Ion Madoșa

Aspect din timpul conferinței

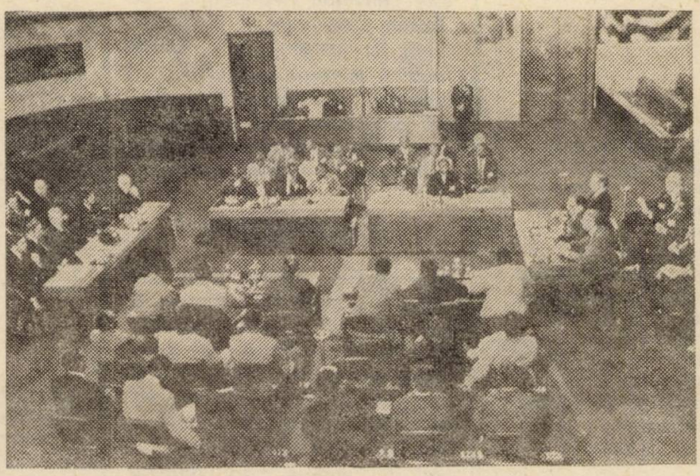

GENEVA

Stadiul negocierilor în problema rhodesiană

Planul Mugabe-Nkomo ; cinci ședințe plenare într-o săptămînă ; Smith revine la Geneva ; declarația lui Anthony Crosland, șeful diplomației engleze — iată cîteva dintre elementele ce definesc evoluția negocierilor în problema rhodesiană.

Așadar, a doua lună a negocierilor a debutat cu cîteva elemente care au reținut atenția observatorilor fără a da naștere, însă, la opinii entuziaste privind un iminent succes al lor. Vom nota, mai întîi, că, la 30 noiembrie, Robert Mugabe și Joshua Nkomo au înmînat, în numele „Frontului patriotic", răspunsul lor la formula propusă de delegația britanică în legătură cu guvernul interimar ce ar urma să fie constituit în Rhodesia. Potrivit agenției „Associated Press", planul Nkomo-Mugabe propune numirea unui comisar britanic rezident, a cărui sarcină ar consta în „asigurarea aplicării depline și corespunzătoare a acordului de la Geneva. Baza reală a unui guvern de tranziție în Rhodesia trebuie să fie un Consiliu de Miniștri, în care majoritatea să fie deținută de membri ai mișcării de eliberare, dintre care unul să dețină funcția de premier". În context, se preciza că „acest guvern trebuie să dispună de împuterniciri legislative și executive depline, miniștrii care reprezintă mișcarea de eliberare urmînd să controleze toate ministerele însărcinate — direct sau indirect — cu încheierea procesului care precede dobîndirea deplină a independenței". Un purtător de cuvînt al Frontului Patriotic arăta că „viitorul guvern de tranziție ar urma să aibă 25 de membri, dintre care cinci pot fi reprezentanți ai minorității albe din Rhodesia. Însă ei nu vor primi, cu certitudine, portofoliile apărării, justiției și de interne" (așa cum preconizează Ian Smith — n.n.).

În continuare, începînd de miercuri, 1 decembrie — cînd s-a consemnat prima reuniune plenară de la 16 noiembrie — a avut loc o suită de ședințe în plen : joi, vineri, sîmbătă, luni. În discuție s-au aflat problemele referitoare la constituirea și structurile guvernului interimar ce ar urma să conducă țara pînă la momentul proclamării independenței. În acest sens, în cadrul reuniunii plenare de joi, 2 decembrie, Nkomo și Mugabe au prezentat noi detalii cu privire la planul lor. Astfel, ei subliniază că procesul de decolonizare trebuie să determine un transfer total al puterii de la Marea Britanie către mișcarea de eliberare națională zimbabwe. Totodată, ca o putere colonială, Marea Britanie trebuie : să-și asume întreaga responsabilitate ce-i revine în decolonizarea totală ; să desemneze un reprezentant cu puteri depline a cărui sarcină constă în garantarea transferului puterii, accelerarea procesului de decolonizare, impunerea realității independenței și, în sfîrșit, asigurarea stabilirii unor relații noi între Marea Britanie și statul independent Zimbabwe. Notăm, în context că, referitor la perioada de tranziție, regimul Smith se pronunță cu obstinență pentru un interval de doi ani în care el ar dori ca pîrghiile puterii și procesul predării ei să fie controlate de autoritățile de la Salisbury.

În legătură cu aceste aspecte, și-au expus pozițiile și celelalte delegații participante la negocieri. Remarcăm că poziția lui N. Sithole (care a absentat cîtva timp, dar a revenit zilele trecute) a fost prezentată de Kesiwe Malindi, adjunctul său. De asemenea, tot la Geneva au sosit doi lideri ai Armatei Populare Zimbabwe — Z.I.P.A. — care, începînd de joi, participă la lucrările plenare.

În succesiunea prezentării unor poziții în problema rhodesiană, reținem atenția și precizările lui Anthony Crosland, ministrul de externe britanic. Luînd cuvîntul în Parlament, el a declarat că guvernul Angliei este dispus să joace „un rol direct" în guvernul interimar, „dacă se apreciază că acesta ar fi util". Tot Crosland a menționat că „natura prezenței britanice în Rhodesia ar depinde tocmai de compoziția guvernului interimar". De notat că este pentru prima oară cînd guvernul britanic afirmă în mod public posibilitatea de a fi implicat în formarea guvernului provizoriu rhodesian. Această declarație ar marca, în consecință, o evoluție în atitudinea Marii Britanii față de reglementarea problemei rhodesiene, care, pînă de curînd, evocase doar ideea stabilirii unei misiuni diplomatice la Salisbury, în momentul proclamării independenței. În cadrul ultimelor reuniuni în plen, s-a examinat cu prioritate rolul reprezentanților minorității albe în guvernul de tranziție, precum și controlul asupra armatei.

După cum se opinează la Geneva, aceste amănunte demonstrează că negocierile abordează fiecare problemă în parte (ceea ce le conferă, firește, un caracter mai dificil) și nu situația în mod global, așa cum prevăd, în pozițiile lor, mișcările de eliberare zimbabwe. Oricum, este cert că s-a intrat efectiv în faza dezbaterilor referitoare la structura guvernului de tranziție — fapt subliniat implicit și de decizia șefului guvernului minoritar de la Salisbury de a reveni la Geneva.

Dumitru Constantin

Întîlnire prietenească. *Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim (dreapta), l-a primit în vizită de curtoazie pe primarul Vienei — Leopold Gratz*

1000+1

Conferință de presă. *Giovanni Agnelli (dreapta), președintele uzinelor „Fiat", anunță că, în urma unui acord cu Libia, această țară va participa cu 415 milioane dolari la capitalul grupului „Fiat", ceea ce înseamnă o creștere a lui cu 9,6 la sută*

Atașament în stil propriu. *Ca dovadă a dragostei față de numele a două monezi, un sat scoțian se numește „Dollar", în timp ce o citadelă istorică — tot scoțiană — a fost botezată „Stirling". În pofida repetatei devalorizări a celor două monezi, atît satul, cît și citadela au decis să-și păstreze numele*

Dilemă

Citim într-o știre transmisă de France Presse: „Cum se va numi viitorul președinte al S.U.A.? Jimmy Carter a fost ales la 2 noiembrie a.c., dar, probabil că James Earl Carter jr. va depune jurămîntul la 20 ianuarie 1977 și va intra la Casa Albă. Experții care studiază de mai multe săptămîni această problemă juridică sînt înclinați să creadă că proiectele și propunerile de legi, tratatele și alte documente oficiale trebuie parafate cu numele exact al șefului Executivului. Or, cel al fostului guvernator al Georgiei este James Earl Carter jr. În anturajul lui Carter, se subliniază că această problemă preocupă puțin pe viitorul președinte care, înainte de orice, dorește să-și îndeplinească pe deplin mandatul chiar dacă acesta implică abandonarea apelativului Jimmy în actele oficiale".

Asociație

Un actor de cinema, un cîntăreț, un guvern și un ministru vor participa la finanțarea construcției unui hotel de 400 de camere pe plaja, încă sălbatică, a insulei Mahe, din Seychelles. Actorul este britanicul Peter Sellers, cîntărețul este tot un britanic — George Harrison —, guvernul este canadian (reprezentat de „Export Development Cooperation), iar ministrul este David Joubert, ministru seychellian al turismului și aviației civile. Costul proiectului este evaluat la șase milioane dolari, dintre care jumătate provin din Canada.

Schimbare

Imperiul Centrafrican, avînd în frunte pe împăratul Bokassa I, va avea — conform noii Constituții adoptate, la Bangui, de Congresul extraordinar al Mișcării pentru Evoluția Socială din Africa Neagră (M.E.S.A.N.) — o Adunare Națională. Membrii ei vor fi propuși de partidul M.E.S.A.N. și aleși pe cinci ani. Adunarea (care va putea fi dizolvată de împăratul Bokassa) va avea drept de legiferare în domeniile bugetului, planului, muncii și asigurărilor sociale. Guvernul cuprinde un prim-ministru, desemnat de împărat, și mai mulți viceprim-miniștri, miniștri de stat, miniștri și secretari de stat, desemnați de primul ministru. Împăratul Bokassa rămîne președinte pe viață al partidului M.E.S.A.N.

Dezmințire

Autoritățile care tutelează Orchestra Națională a Belgiei au dezmințit informațiile potrivit cărora aceasta s-ar fi scindat în două grupuri distincte — muzicienii flamanzi, de o parte, și cei valoni, de altă parte — ceea ce ar fi antrenat dizolvarea ei.

Hughes

Excentricul miliardar Howard Hughes (decedat la 5 aprilie a.c.) a trăit ultimii ani ai vieții într-un fel de seminebunie, închis în camerele hotelului, stînd în pat, în cea mai mare parte a timpului. Dezvăluirea aparține revistei americane „Time", care publică extrase dintr-o carte a ziaristului James Phelan, 67 de ani, ce se bazează pe mărturisirile a doi dintre membrii anturajului imediat al lui Hughes. Revista mai arată, printre altele, că „miliardarul invizibil" se droga cu consecvență.

Lege

Guvernul britanic a depus un proiect de lege prin care va spori de la 400 la o mie de lire sterline amenzile ce vor fi date persoanelor ce introduc ilegal animale în Marea Britanie. Măsura se înscrie în cadrul mai larg al prevenirii riscurilor turbării.

Croazieră

O expediție motorizată, „Croaziera nisipurilor", va părăsi Parisul, la 15 decembrie, pentru a încerca să croiască un drum din vestul în estul continentului african, mai precis din Capul Verde, de pe malul Atlanticului, pînă la Marea Roșie. Drumul lor va trece prin inima Saharei, în partea ei cea mai dezolantă, pe care și nomazii o evită. La capătul celor 7 000 de kilometri parcurși printre nisipurile sălbatice, alți 3 000 de kilometri vor fi străbătuți de cele șapte mari vehicule și cei 12 membri ai expediției, care vor reveni în Franța în jur de 15 martie 1977, după ce vor traversa Arabia Saudită, Kuweitul, Irakul, Siria, Turcia și, desigur, Europa.

Acord

„Gulf Oil Co" a anunțat semnarea unui acord cu societatea egipteană „General Petroleum Co", care prevede repartizarea redevențelor realizate din exploatarea petrolului într-o zonă aflată în estul Canalului Suez. În conformitate cu acest acord, „Gulf Oil" va întreprinde cercetări în două zone de 1 200 km, la est de Canal, și va fora patru puțuri în viitorii trei ani.

„Animal"

Traficul aerian din apropierea aeroportului londonez Heathrow a fost ușor perturbat, vineri, de un balon de forma unui porc imens care zbura la 2 000 metri altitudine, deasupra perimetrului aeroportului. Mai multe avioane au fost obligate să-și modifice în ultimul moment traiectoria de aterizare. „Animalul", fabricat în R.F.G. și destinat să facă publicitate grupului britanic de muzică pop „Pink Floyd", a fost, pînă la urmă, prins în lesa unui elicopter al poliției care l-a depus în curtea unei ferme din sudul Londrei.

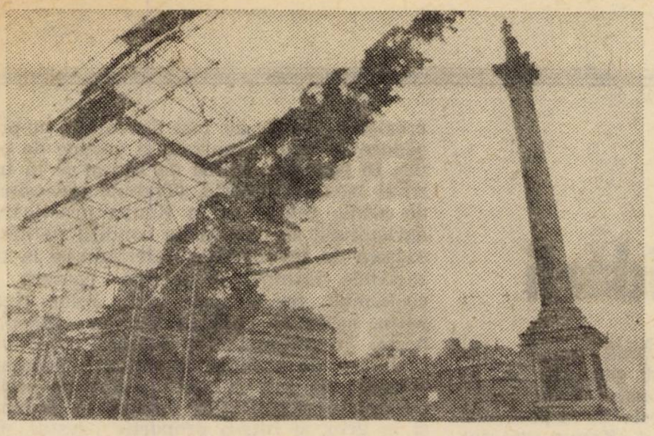

De la Oslo pentru Londra. *Cadou pentru sărbătorile de iarnă — un molid norvegian de peste 22 metri care a fost plasat în piața Trafalgar. După război, în fiecare an capitala norvegiană trimite un pom de iarnă, în semn de mulțumire pentru sprijinul acordat în lupta de eliberare de sub ocupația nazistă. Becurile pomului vor fi aprinse de prințesa Sonja a Norvegiei, la 10 decembrie, în cadrul unei ceremonii speciale. Se spune că, astfel, amiralul Nelson (mai exact statuia lui din piață) va fi pusă în umbră de noul său companion, dar nu va fi decît o simplă iluzie optică*

Instrucțiuni

Recent, colonelul Dalia Raz, comandanta unităților feminine din armata israeliană, a dat instrucțiuni precise privind bijuteriile ce pot fi purtate și machiajul admis pe fața membrelor acestor unități. Se subliniază că, în Israel, reglementările sînt fără precedent. Potrivit lor, o combatantă nu va putea purta decît un inel căruia i s-ar putea adăuga o verighetă dacă este căsătorită. Cerceii sînt acceptați doar cu condiția să nu atîrne. Mai sînt permise o brățară și un colier din metal, aur sau argint. În sfîrșit, unghiile de la mîini și picioare nu pot fi acoperite decît cu un lac foarte transparent. Dispozițiile au fost date în urma unor plîngeri potrivit cărora combatantele se împodobeau și se machiau excesiv.

Document

Lucrările primei reuniuni a Comitetului paritar al Adunării Consultative C.E.E. – A.C.P. (țările din Africa, zona Caraibilor și Pacificului) s-au încheiat prin publicarea Declarației finale, în care se reamintește necesitatea „urgentă a definirii unei noi ordini economice internaționale, mai echitabile și mai conforme intereselor țărilor în curs de dezvoltare".

Andorra

Faimoasa imagine a principatului de la poalele Pirineilor (Andorra), ca paradis fiscal, este pe cale să dispară. Un serios deficit, accentuat în ultimii trei ani, a constrîns pe cei 24 miniștri-consilieri ai guvernului administrativ al Andorrei să stabilească noi impozite pe beneficiile societăților și, în special, ale băncilor – numeroase și prospere în acest principat. Se mai are în vedere o taxă asupra unor „semne exterioare de bogăție și a unor profituri particulare".

Naționalizare

Rafinăria Aspropyrgos, cu o capacitate de cinci milioane tone anual, situată la 22 km vest de Atena și aparținînd în proporție de două treimi armatorului Stavros Niarchos, a fost naționalizată. Convenția a fost semnată de miniștrii greci ai coordonării, economiei și energiei și de reprezentanți ai grupului Niarchos.

Baraj

Autoritățile angoleze au ordonat oprirea lucrărilor pe șantierul barajului de la Calueque, situat în sudul Angolei, „atîta timp cît Africa de Sud nu va înceta să antreneze soldați și să ajute U.N.I.T.A." Barajul de la Calueque, de pe fluviul Cunene, este menit să aprovizioneze cu apă și electricitate partea de nord a Namibiei, în virtutea unui acord încheiat în timpul prezenței portugheze în Angola.

Transfer

Alegerile de deputați pentru Camera Comunelor din circumscripția Cambridge, care s-au organizat în urma numirii titularului conservator în funcția de președinte al Comisiei pentru egalitatea rasială, s-au soldat cu victoria candidatului Partidului conservator. Rezultatul acestor alegeri parțiale indică transferul a aproape 10 la sută din voturile Partidului laburist în favoarea Partidului conservator, în raport cu alegerile din octombrie 1974. Ca urmare, majoritatea teoretică de 2 voturi de care dispunea guvernul laburist în Camera Comunelor a fost redusă la un vot.

Astronaute

Evocînd programul de selecție a echipajelor de pe viitoarele navete spațiale, cunoscutul astronaut american James Lowell a declarat că printre noii aleși se vor afla, cu siguranță, și femei. Tot el a precizat că operațiunea va începe în iulie 1977. „Va fi nevoie de specialiști și sînt sigur că femeile sînt foarte bune pentru aceste posturi, ca și pentru altele" – a declarat fostul astronaut, în cadrul unei conferințe ținute la Colegiul din Spokane (statul Washington).

Sesiune

După cum transmite agenția M.T.I., Consiliul Prezidențial al R.P. Ungare a hotărît convocarea sesiunii Adunării de Stat la 16 decembrie a.c. Pe ordinea de zi se află proiectul de lege privind bugetul de stat pe anul 1977 și raportul ministrului afacerilor externe privind activitatea guvernului în domeniul politicii externe.

Statistică

Italienii fumează mai puțin după ce, în octombrie a.c., prețul țigărilor s-a majorat. Consumul de țigări a scăzut cu 19,8 la sută în octombrie 1976, față de aceeași lună a anului trecut.

Pentru protecția Rinului. *Miniștri reprezentînd țările membre ale Comisiei Internaționale a Rinului — Olanda, R.F.G., Luxemburg, Elveția și Franța — au semnat la Bonn două convenții referitoare la reducerea poluării apelor acestui fluviu*

Avioane

Potrivit ziarului „Newsday", care citează surse ale Pentagonului, Statele Unite au acceptat să vîndă Israelului avioane de luptă F-16. Israelul intenționează să achiziționeze 400 avioane de acest tip.

Publicitate

Companiile aeriene „Air France" și „British Airways" au fost criticate în legătură cu publicitatea avionului „Concorde". Organizația britanică a controlului publicității a decis că cele două companii aeriene nu pot califica drept „liniștite" zborurile la bordul controversatului supersonic.

Benjamin Britten. *Renumitul compozitor britanic — autorul neuitatelor „Variațiuni pe o temă de Purcell", „Variațiuni pe o temă de Franck Bridge" și al „Simfoniei primăverii", considerat creator al muzicii de operă modernă engleză — a încetat din viață. Se născuse în 1913, la Lowestoft*

Apnee

Scafandrul viitorului va putea lucra la o adîncime de peste 100 de metri timp de 15 minute în apnee (oprirea temporară a respirației). Aceasta este concluzia la care a ajuns scafandrul-cercetător francez Jacques Mayol care, săptămîna trecută, a reușit să atingă 100 de metri în apnee, plonjînd în apele din jurul insulei italiene Elba.

De peste 10 ani în rivalitate cu italianul Enzo Majorca în stabilirea recordului plonjonului în apnee, Jacques Mayol a declarat că nu aspectul sportiv al activității sale îl interesează, ci calea pe care ea o deschide adaptării omului la mediul marin. Jacques Mayol a arătat că scopul cercetărilor este de a imprima omului reflexul de scufundare al delfinului : un sistem de compensare capabil să permită corpului uman să trăiască în condiții de asfixie. Cu alte cuvinte, dacă, pînă acum, delfinul era cel care imita omul, de ce nu și situația inversă ?

KENYA

Sensul profund al consolidării

Întrebată, recent, asupra direcțiilor programului guvernamental de dezvoltare a țării, o oficialitate din Kenya răspundea laconic : „consolidarea". Frecvent uzitat în tînăra republică de pe coasta orientală a Africii, termenul surprinde sensul profund al eforturilor depuse de poporul kenyan pe calea propășirii sale de-sine-stătătoare.

De la obținerea independenței în 1963, consolidarea acesteia, prin acțiuni vizînd transformări structuale, specifice, în cele mai importante sfere de activitate, constituie o principală preocupare a guvernului kenyan. În mod firesc, o atenție deosebită este acordată sectorului industrial, procesul de diversificare angajat consecvent pe acest plan răspunzînd dorinței de înlăturare a dependențelor legate de caracterul predominant agricol al țării.

Într-adevăr, elementul definitoriu al economiei kenyene rămîne agricultura, ramură ce ocupă peste două treimi din populația țării, furnizînd aproape 50 la sută din venitul național. Principalele produse sînt cafeaua (peste 25 la sută din producția agricolă), ceaiul (Kenya este cel mai mare producător african) și sisalul. Se cultivă, de asemenea, porumb, orez, legume. Desigur, orientarea accentuată spre dezvoltarea industriei nu se traduce prin diminuarea interesului de progres în agricultură ; ea are la bază tocmai crearea unor ramuri naționale prelucrătoare a produselor agricole, în vederea valorificării lor superioare. Este semnificativ, de altfel, faptul că, pentru a spori potențialul agricol al țării, autoritățile au inițiat realizarea unui mare număr de proiecte de irigații și au înființat peste 40 centre de cercetare cu profil agricol. În prezent, țara dispune de aproximativ 57 milioane de hectare de terenuri cultivabile și, atît agricultura, cît și creșterea vitelor au fost dezvoltate cu precădere în zonele centrale și vestice de podiș, în regiunea estică de litoral și în bazinul lacului Victoria. (Trebuie menționat, de altfel, faptul că în Kenya practicarea agriculturii se bucură de condiții naturale extrem de favorabile). Referindu-se la rezultatele obținute în această ramură a economiei, președintele țării, Jomo Kenyatta, arăta că poporul kenyan îndeplinește, în prezent, cu succes obiectivul realizării de produse alimentare necesare consumului intern. Astfel, sînt acoperite pe deplin necesitățile interne la porumb și la grîu, și într-o proporție destul de mare la zahăr și orez. Producția de porumb a crescut, în 1975, cu 33,5 la sută față de anul precedent, iar recolta de ceai, cu 6,2 la sută. De asemenea, a sporit volumul exporturilor de produse horticole cu 15,7 la sută, iar producția de bumbac a atins nivelul record de 16 700 tone. În acest an, valoarea produselor agricole va atinge circa 210 milioane lire sterline.

Succese însemnate au fost obținute și în dezvoltarea industrială, în ultimii ani fiind ridicate o serie de importante obiective de profile variate. Astfel, în cel mai mare port de pe coasta răsăriteană a Africii — Mombasa — a intrat în funcțiune prima unitate siderurgică din această zonă a continentului ; la Nakurou s-au construit întreprinderi textile ; la Nairobi — capitala țării, unde își desfășoară activitatea 33 la sută din întreprinderile industriale ale țării —, au fost ridicate noi fabrici de materiale de construcție ; la Eldoret se află în construcție o filatură integrată, iar la Nanyuki, o uzină textilă cu o producție anuală de 10 milioane metri imprimeuri. În ceea ce privește industria zahărului, se află în proiect construirea a două fabrici — la Awendo și la Nzoia. În domeniul petrolier, rafinăria East African Oil din Mombasa, a cărei capacitate este de 12 000 tone pe zi, a început realizarea unui program de creștere a producției, evaluat la 25 milioane dolari. Rafinăria urmează să fie legată, în curînd, de Nairobi printr-o conductă de 453 km, prețul transportului produselor petroliere pe această cale fiind, astfel, redus cu 64 la sută. Capacitatea fabricii de ciment Bamburi Portland din Mombasa va fi și ea mărită de la 750 000 tone, în prezent, la 1 200 000 tone în 1977, iar în marele port kenyan va începe să producă, anul viitor, o uzină de îngrășăminte chimice, cu o capacitate anuală de 240 000 tone. Rezultate semnificative au fost înregistrate, în ultimul timp, pe linia punerii în valoare a numeroase bogății ale subsolului, între care aurul, argintul, cositorul, cuprul, magneziul, grafitul. Ca urmare a acestor eforturi susținute, în sectorul industrial a fost consemnată, în acest an, o creștere de aproximativ 8 la sută, față de perioada corespunzătoare a anului trecut.

Republica Kenya promovează, pe plan extern, o politică de pace și colaborare, se pronunță pentru lichidarea colonialismului și apartheidului pe continentul african, pentru dezvoltarea relațiilor cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Între România și Kenya au fost stabilite relații prietenești de colaborare, ce cunosc un curs continuu ascendent. În diverse domenii, cum ar fi geologia, mineritul și prelucrarea lemnului, Kenya a primit asistență tehnică din partea țării noastre, contactele la diferite niveluri evidențiind dorința comună de dezvoltare, în continuare, a cooperării economice și a schimburilor comerciale.

Vasile Crișu

VOLTA SUPERIOARĂ

Bilanțul planului-cadru

Populată de 5 milioane de locuitori, cu o suprafață de 280 000 kmp, Republica Volta Superioară a realizat un bilanț al planului-cadru pe anii 1962—1972, care s-a soldat prin realizări efective în valoare de 20 miliarde franci C.F.A.

Prin aplicarea planului-cadru au intrat în funcțiune circa 20 de proiecte industriale mici și mijlocii. Progrese vizibile au fost realizate în domeniul amenajărilor hidroagricole, al culturilor de orez, în domeniul infrastructurii rutiere, al producției de zahăr (complexul de la Banfora, ale cărui investiții se cifrează la 5 miliarde franci C.F.A.) sau ale producției de bumbac cu un tonaj de peste 35 000 tone bumbac-semințe, datorită ajutorului B.I.R.D.

La Tambao există un zăcămînt de minereu de oxid de mangan cu o concentrație de 55 la sută, capabil să alimenteze o producție anuală de 575 000 tone, timp de 22 de ani. Exploatarea acestui zăcămînt implică, însă, efectuarea unor studii de rentabilitate tehnică și financiară a proiectului. S-ar putea ca aceasta să se realizeze prin exploatarea simultană — și utilizarea într-o fabrică de ciment — a zăcămintelor de calcar de la Tin Hrassan, a căror capacitate este de 6 milioane tone. Ansamblul celor două zăcăminte justifică construirea unui baraj, la Bambaraki, care — se prevede — ar rezolva, în condiții satisfăcătoare, problema aprovizionării cu apa necesară tratării minereului. Dacă nu se vor putea cupla cele două proiecte, va trebui să se aducă apa la Tambao pe calea ferată de la Ouagadougou (342 km) sau printr-o canalizare de 32 km de la rîul Beli, ceea ce ar costa aproximativ 400 milioane franci C.F.A.

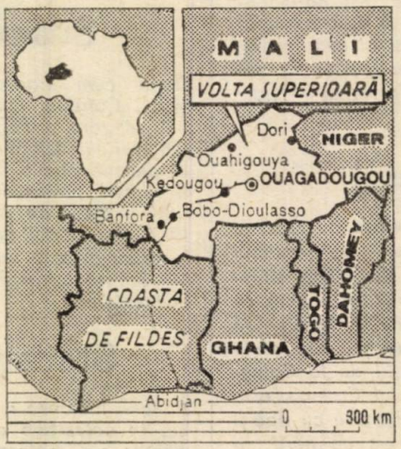

Există noi posibilități pentru exploatarea de diamante, a zăcămintelor vanadifere din Oursi, la vest de Tambao, a zăcămintelor de bauxită albă de la Kaya-Kongoussi, de plumb de la Tougan și de cupru și molibden de la Goren și Gaoua. În acest context, trebuie amintit că societățile interesate în exploatarea zăcămîntului de magneziu din Tambao, reunite la Ouagadougou, au semnat, la 5 februarie 1975, un acord cu guvernul Voltei Superioare. Acordul prevede : crearea unei societăți mixte, denumită Societatea minieră din Tambao, însărcinată cu exploatarea zăcămîntului de magneziu, precum și cu achiziționarea totalității producției de magneziu din Tambao de către partenerii minieri ai Voltei Superioare, în mod proporțional cu participarea fiecăruia dintre ei la capitalul societății miniere.

În Arabia Saudită — această țară deșertică — apa lipsește la fel cum lipsește petrolul în regiunile noastre ploioase. Aici, natura nu o dă gratis ; oamenii trebuie să o producă. În Arabia Saudită se știe acest lucru și s-a construit cel mai mare „parc" mondial de uzine de desalinizare a apei. Cît costă ? 1 miliard de dolari investiți, iar contractul a fost obținut de americani. Dar, iată că aceste instalații nu mai sînt suficiente. Noi investiții sînt prevăzute. Costul : 500 milioane dolari.

Pentru o țară a deșertului, apa este vitală și saudiții nu vor să depindă de o singură sursă, de o singură tehnică și un singur furnizor. Pentru a-și diversifica aprovizionarea, prospectează subsolul. Șaptezeci de geologi francezi, aparținînd Biroului de cercetări geologice și miniere, caută pînze freatice subterane. Și le găsesc. Nimic mai normal, căci apa este întotdeauna asociată în zăcăminte cu petrolul. Petrolul se găsește în regiunea cuprinsă între Riad și Golful Persic. Tot acolo se află și pînzele freatice. În alte părți, totul pare uscat. Iar această apă trebuie menajată, căci pînzele freatice nu se regenerează. Dacă sînt prea mult exploatate, riscă să se epuizeze curînd.

Pentru ceaiul de mentă

Se bea apă din mare, apă din pămînt, de ce nu și apă din ghețari ? Mai ales că apa dulce terestră există în special în stare solidă. Calota glacială a Antarcticii : 2 500 metri grosime, 13 milioane de kilometri cubi de gheață, 70 la sută din apa dulce a globului... Și nici un om, nici un animal, nici o plantă nu se află aici pentru a profita de ea. Din acest fantastic zăcămînt s-au gîndit să scoată apa. Nu costă nimic, nu aparține nimănui. Nu trebuie decît să fie luată. Dar și adusă. Iată problema. Pentru un aisberg e lungă calea de la Polul Sud pînă în deșertul Arabiei, lungă și mortală. De îndată ce ar pătrunde în Oceanul Indian, soarele l-ar ataca nemilos. Comoara se va fi topit cu mult înainte de a fi văzut contraforturile de la Hadramaout. Așadar, visul de a bea la Djeddah un ceai de mentă, preparat cu apa provenită din Antarctica, este irealizabil, un capriciu al miliardarilor petrolului sau o înțeleaptă utilizare a resurselor terestre ?

Deținătorii tezaurelor petroliere nu aruncă banii pe fereastră. Prințul Mohamed-al-Feisal, „mare cunoscător al virtuților apei" în Arabia Saudită, nu ia lucrurile ușor. Această istorie a aisbergului el a studiat-o îndelung și, dacă azi s-a hotărît să o aducă la îndeplinire — mai întîi experimental —, aceasta se datorează faptului că se va asigura țării sale o aprovizionare sigură și ieftină.

Ideea ca atare nu este nouă. Văzînd munții de gheață ce alunecă pe mările australe, unii și-au și imaginat o exploatare posibilă și chiar au realizat-o. Astfel, la sfîrșitul secolului al XIX-lea, mici aisberguri au fost trase de nave pînă la Valparaiso, servind la alimentarea cu apă potabilă a portului chilian. Mai recent, în anii 1950, orașul San Francisco a fost aprovizionat, de vapoare, cu gheață provenind din Alaska. Dar aceste tentative n-au fost continuate și numai cîteva baruri „snob" propun azi cuburi de gheață provenite din Groenlanda pentru a răci whisky-ul din pahare.

Ideea a fost reluată de un mic birou de studii francez, C.I.C.E.R.O., care, pînă acum, lucra numai pentru militari. Această „poveste cu aisberguri" i-a amintit fapte trăite directorului agenției, P.A. Clavier. În anii 1950, el lucra în S.U.A. la un proiect finanțat de marină și care viza utilizarea aisbergurilor drept port-avioane în Oceanul Indian. Proiectul n-a văzut niciodată lumina zilei, dar Clavier cunoaște bine dosarul aisbergurilor. Împreună cu Paul-Emile Victor — adevărată placă turnantă a tuturor expedițiilor polare din Franța — el reia studiile făcute asupra acestei probleme și nu-i este greu să înțeleagă de ce proiectele au fost abandonate. Ideea este ușor de sesizat, dar greu de realizat. Aparent, ce e mai simplu ca remorcarea unui aisberg și „lăsarea" lui, bucăți, într-un port ? Dar, deîndată ce studiul avansează, apar dificultăți enorme care încă nu pot fi rezolvate, decît făcîndu-se apel la ultimele cuceriri ale tehnologiei moderne.

Totuși, proiectul există, grandios și coerent, și nu așteaptă decît semnătura regelui Khaled pentru a intra în faza de execuție sau, mai exact, de demonstrație. Să mergi să vînezi aisberguri — iată un sport serios !

Un milion metri cubi de apă

Mai întîi — „animalul".

S-a născut la marginea calotei glaciale antarctice. Enorma carapace de gheață, care apasă continentul, plutește cu o maiestuoasă încetineală pentru a aluneca lin în mare. Cînd ajunge aici se rupe în enorme bucăți, care pornesc în derivă, antrenate de curenți. Aisbergurile care pornesc, astfel, la sud de Oceanul Indian se nasc în Marea Wedell. Monștri impresionanți. „Un exemplar frumos poate măsura 1—2 km lungime, 250—300 m lățime și 250 metri înălțime, dintre care aproximativ 50 metri se află deasupra nivelului apei. Sînt, în general, blocuri destul de regulate, cu suprafețe plate, veritabile port-avioane. Dar aici este vorba de altceva, și anume de un rezervor conținînd un milion de metri cubi din cea mai pură apă care există.

Curenții împing acest important tezaur spre nord-est. Va ajunge astfel la Kerguelen, unde se va topi. „Vînătorii" nu vor deranja aisbergurile născute în Marea Wedell ; ei preferă să lase curenții să le aducă pînă în împrejurimile insulei Bouvet, sub Africa. Acolo, va fi efectuată captura pentru a o aduce, apoi, în nord.

O veritabilă „armada" este necesară pentru a realiza cu bine operațiunea. Ea cuprinde un petrolier cisternă, care va alimenta convoiul, un petrolier transformat în navă de susținere, care găzduiește, în afară de o adevărată uzină, o întreagă flotilă de elicoptere, și cinci remorchere gigant.

Primul punct : alegerea prăzii. Imaginați-vă că s-ar remorca un aisberg cu cavități interne sau fracturi. S-ar fărîmița în cursul călătoriei și totul s-ar sfîrși. Din fericire, aisbergurile sînt numeroase în această regiune și nu trebuie decît să alegi cel mai perfect specimen din „turmă". Pentru aceasta se procedează, din elicoptere, la o radiografie a blocului de gheață. Aparatele folosite, de obicei, pentru detectarea submarinelor vor fi introduse în apă pentru a-i sonda părțile laterale. Dacă va fi necesar, o eventuală protuberanță va fi înlăturată printr-o explozie, pentru a se obține un bloc regulat. Aisbergul, fără crăpături, de talie potrivită și în bună formă, va fi capturat.

„Vînătorii" trebuie, mai întîi, să fixeze în masa de gheață puncte de ancorare, alese cu grijă, pentru ca tracțiunea să se producă în locul cel mai nimerit și blocul să nu riște să se sfarme. Partea superioară a aisbergului devine un veritabil șantier. Elicopterele fac o navetă permanentă, aducînd enorme tuburi de oțel. Un aparat de forare, cu vîrful cald, va săpa primele puțuri, la 80 metri distanță de partea din față a aisbergului. Un tub de 6 metri lungime și un metru diametru se înfige în gheață. Alte șapte puțuri vor fi săpate în cerc și armate cu cîte un tub de oțel. Împreună, ele formează osatura pe care va fi fixat punctul de ancorare. „Monstrul" este echipat cu cinci puncte de prindere, capabile să reziste la tracțiuni de 250 tone.

Se instalează, apoi, o mașină de decupat aisbergul. Ea va permite să se taie unghiurile din fața blocului, pentru a-i da o formă aerodinamică, necesară pentru a-i ușura avansarea prin apă. Aisbergul seamănă, din ce în ce, cu un port-avion.

Pentru a începe voiajul, nu mai rămîne decît să se formeze convoiul. Remorcherele sînt dintre cele mai puternice care se construiesc azi, unități e-

„Vînătoarea" de aisberguri

De domeniul ficțiunii științifico-fantastice, ideea vinderii către Arabia Saudită a unui aisberg din Antarctica aparține unui birou de studii francez, C.I.C.E.R.O. Revista „Le Nouvel Observateur" **încearcă, în cele ce urmează, o prefigurare a lungului drum al apei care vine de pe meleagurile înghețate ale Polului Sud spre țările calde.**

Proiectul „operațiunii aisberg"...

norme de 15 mii cai putere. Trei dintre ele sînt legate în față. Sînt plasate la 2 km distanță de încărcătură. Cablul, enorm, este din plastic, pentru a nu cîntări prea greu. Celelalte două remorchere sînt atașate pe părți, pentru a corija mișcările laterale.

Începe urcarea spre nord, cu o maiestuoasă încetineală. „Viteza" nu depășește 1 kilometru pe oră pentru că ar fi dezastruos să se tragă o asemenea masă cu o viteză mai mare. Operațiunea ar mobiliza circa 10 super-remorchere, iar consumul de carburant ar fi foarte mare.

Drumul durează șapte luni.

O prelată de 3 kilometri

Dar, la capătul a trei săptămîni de alunecare spre nord, se pătrunde în Oceanul Indian. Calea este eliberată de ghețari, climatul se încălzește. Aisbergul nu mai poate călători... dezbrăcat. Trebuie îmbrăcat. Flotila are întîlnire cu un remorcher, care tîrăște după el enormi cilindri ce plutesc pe mare. Sînt plasați de-a lungul aisbergului. Apoi, o prelată este desfășurată progresiv. Ea va acoperi totul, de sus pînă jos. Are o dimensiune de 250 metri. Materialul trebuie să aibă proprietăți de izolare termică și să reziste la vînt, la valuri, la curenți și hulă. Se poate fabrica o asemenea prelată lungă de 3 kilometri și lată de 250 metri ? Tehnicienii consultați declară că nu e imposibil...

Rămîne de făcut lucrul cel mai greu. N-ar servi la nimic acoperirea blocului, dacă el riscă să se topească sub apă. Trebuie, deci, ca un imens sac să fie trecut pe dedesubtul aisbergului, completîndu-se astfel „ambalajul". Operațiune ce va necesita intervenția scafandrilor.

Astfel ambalată, „comoara" de gheață străbate Oceanul Indian. Aisbergul se apropie de sfîrșitul călătoriei. Topirea nu s-a produs decît în proporție de 5 la sută, apa dulce rămînînd prizoniera prelatei. Din păcate, e imposibil să ajungă astfel în Arabia Saudită. La est și vest, se află strîmtori care împiedică intrarea unui asemenea monstru. O soluție este aceea de a imobiliza aisbergul în largul strîmtorii Bab-el-Mandeb. Mașina de tăiat gheață intră atunci în acțiune. Una cîte una, bucățile de aisberg sînt, din nou, ambalate — din cauza temperaturii de 50° la umbră — și transportate la Djeddah. Aici, se va topi gheața și recupera apa.

Fiecare cu aisbergul lui

De ce să n-o mărturisim, întreaga poveste ni se pare de necrezut. Ideea, seducătoare **a priori**, pare irealizabilă **a posteriori**. Totuși, experții au pus proiectul la punct, iar autoritățile saudite par pregătite să-l pună în aplicare. Fiecare fază a operațiunii a fost studiată cu grijă. Toate detaliile, toate problemele au fost soluționate... pe hîrtie. Nu mai rămîne decît să se treacă la fapte. La urma urmei, construirea turnului Eiffel, a barajului de la Assuan, a unei centrale nucleare sau a navetei spațiale n-au pus probleme tehnice mai puțin arzătoare. Probleme care au putut fi rezolvate. De ce nu s-ar întîmpla la fel și cu „vînătoarea de aisberguri" ?

Or, operațiunea se arată rentabilă pe plan economic. Faptul poate surprinde, dar trebuie spus că o mare uzină de desalinizare reprezintă un monstru de complexitate și un devorator de energie. Punînd la socoteală combustibilul la prețul de cost și nu la prețul de piață, un metru cub de apă desalinizată revine la 4 franci francezi. Experții de la C.I.C.E.R.O. consideră că aisbergurile ar furniza apă la prețul de 2,5 franci metrul cub. Nu ni se pare excesiv, avînd în vedere că apa revine la circa un franc metrul cub într-o țară deloc deșertică, precum Franța.

Dacă guvernul de la Riad aprobă proiectul și plătește suma de... 100 milioane de dolari, primul aisberg capturat cu titlu experimental ar putea sosi la Djeddah în patru ani. Dacă experiența este concludentă, ea ar putea fi extinsă. De fapt, aisbergul nu dă numai apă, ci și frig, ambele la fel de prețioase. Se intenționează utilizarea frigoriferelor-aisberguri ca sursă de frig pentru ameliorarea randamentului centralelor electrice. Pe termen lung, aisbergurile în curs de topire în largul Arabiei Saudite ar putea modifica sensibil clima, aducîndu-i cîteva grade în minus și puțină umiditate în plus.

Mai mult, promotorii acestei tehnici visează alte piețe. Australia, de pildă, a cărei coastă de nord-vest posedă enorme bogății minerale, greu de exploatat din cauza absenței totale de apă. Operațiunea se anunță infinit mai îndrăzneață în acest caz..., dar capitalurile mai puțin abundente. Să luăm, apoi, tot sud-vestul african, țările andine... Cine n-are nevoie de un aisberg propriu ?

Dar lucrurile n-au ajuns pînă acolo. Azi se află pus la punct numai proiectul de vînare a unui ghețar de un milion metri cubi care plutește pe oceanul Antarctic. Idei, petrol și bani există. Mai rămîne de realizat experimentul.

Frédéric Duchamps

Spiru Haret

— omagiu UNESCO —

Cu cîteva luni în urmă numeroase publicații inserau o știre conform căreia numele marelui om de cultură român Spiru Haret — de la a cărei naștere s-au împlinit, în 1976, 125 de ani, a fost imortalizat pe harta selenară. Un crater de pe partea vizibilă a astrului nopții se numește, deci, Spiru C. Haret. Acest gest de prețuire internațională l-a completat în mod fericit pe cel al includerii aniversării savantului român pe lista sărbătoririlor recomandate de UNESCO, pentru anul în curs. Iar faptul că această prețuire este exprimată printr-o denumire selenară nu este întîmplător. El vine să închidă un ciclu în care prima cunoaștere și recunoaștere internațională a lui Spiru Haret era în legătură și cu Luna. Mai precis, este vorba de teza sa de doctorat din domeniul mecanicii cerești, intitulată „Sur l'invariabilité des grands axes des orbites planétaires", în urma susținerii căreia devenea, în 1878, nu numai primul român, ci și cel dintîi străin care obținea titlul de doctor în matematici la Sorbona.

Teza a fost primită cu elogii de toată lumea științifică. Unul dintre acestea se putea citi în jurnalul oficial de recenzii din Franța, „Bulletin des sciences mathématiques et astronomiques", care a publicat imediat o amplă dare de seamă. Presa vremii scria că Decanatul Facultății de știință din Paris a trimis Ministerului român al instrucțiunii o adresă „în care face elogii tînărului matematician și felicită România că produce și posedă asemenea talente".

Din acel an, cercetătorii care s-au ocupat de problema stabilității sistemelor planetare, toți cei care au studiat aplicarea legii lui Newton la mișcarea planetelor au citat lucrarea lui Spiru Haret, confirmînd temeinicia teoriei sale și avînd cuvinte elogioase, precum celebrul matematician francez Henri Poincaré, profesorul universitar Tisserand, savantul italian R. Marcolongo.

Se poate spune, deci, că, prin Spiru Haret, România se află la originea descoperirii instabilității sistemelor planetare, teza sa rămînînd un punct de reper în dezvoltarea mecanicii cerești.

Un loc aparte în opera științifică a lui Haret îl ocupă studiul „Mécanique sociale", apărut în 1910, prima încercare pe plan mondial de introducere a matematicii în sociologie. Și acest studiu face parte dintre lucrările lui Haret care s-au bucurat, de la apariție, de un deosebit răsunet în lumea științifică și politică din străinătate. Iată cîteva exemple spicuite, toate, numai din perioada apariției lucrării : A. Barriol, director al Institutului de finanțe al Franței, scria într-o amplă recenzie publicată în „Revue générale des sciences pures et appliquée" : „Deosebita lucrare prezentată de dl Haret constituie o contribuție foarte interesantă la aplicarea matematicilor și, în principal, a mecanicii la științele sociale". G. François în „Le Monde économique" : „Desigur, unele din concluziile sale par discutabile, dar, în orice caz, importanța acestei lucrări nu poate fi nerecunoscută". „Nu e, de fapt, decît o schiță de mecanică socială, dar în care deja, prin claritatea definițiilor și precisa delimitare a problemelor de rezolvat, putem constata superioritatea metodei" — se scrie în „Le Cosmos", din 5 august 1911.

Revenind la manifestările acestui an, inițiate sub egida UNESCO, pentru cinstirea marii personalități a culturii noastre, trebuie să menționăm că, în Capitală și în toată țara, s-a desfășurat un bogat program, din care vom aminti, în primul rînd, Sesiunea științifică organizată de Academia Republicii Socialiste România, Ministerul Educației și Învățămîntului și Academia de Științe Sociale și Politice. La Biblioteca Academiei a fost deschisă o prestigioasă expoziție documentară, cuprinzînd lucrări, manuscrise și obiecte ale lui Spiru Haret, facsimile, ziare ale vremii, fotografii etc., din arhiva Academiei, de la Muzeul Universității din București și din arhiva familiei. Expoziția a prezentat viața, formația științifică, opera de prestanță internațională a savantului român. Printre cele mai interesante exponate, erau și cele două lucrări ce au făcut obiectul rîndurilor de mai înainte. O documentată expoziție Spiru Haret a fost găzduită de Muzeul Arhivelor Statului, al cărei vernisaj a prilejuit și o seară de evocare a personalității haretiene. Universitatea cultural-științifică a destinat acestei aniversări un ciclu de prelegeri. O manifestare de mare audiență a fost organizată la liceul ce poartă numele lui Spiru Haret. Prin toate aceste manifestări, sărbătorirea lui Spiru Haret, sub egida UNESCO, a fost un omagiu adus energiei și inteligenței românești.

dr. ing. prof.
Radu Sp. Haret

afrique asie

„DORIM BUNE RAPORTURI CU ȚĂRILE VECINE"

Lopo do Nascimento

prim-ministru al Republicii Populare Angola

INDEPENDENȚA Angolei, după aceea a celorlalte colonii portugheze, a avut pentru popoarele din țările aflate încă sub regimul de apartheid, un efect catalizator. Care este, după opinia dumneavoastră, rolul țărilor așa-numite „din prima linie" în eliberarea totală a Africii australe ?

Rolul nostru constă în acordarea întregului ajutor concret, material, în organizarea schimbului de experiență în ce privește lupta de eliberare, pentru ca această luptă să cunoască în permanență o creștere cantitativă. Cînd vorbim de schimb de experiență, acesta se extinde la toate nivelurile : politic, ideologic și militar. În plus, este important ca structurile noastre de partid și de stat să fie puse la dispoziția luptei pentru mobilizarea poporului nostru și a opiniei publice internaționale.

Președintele Neto și-a împărtășit surprinderea că, în timpul întrevederilor între Kissinger și șefii de stat ai țărilor „din prima linie", problema apartheidului în Africa de Sud n-a fost abordată. În ce mod, în faza actuală, pot sprijini țările „din prima linie" poporul sud-african ?

Situația în Africa de Sud nu trebuie luată separat de aceea din Namibia și Zimbabwe. Este necesară o abordare globală. Evident, lucrurile nu sînt identice, sînt perceptibile nuanțe și am putea fi tentați să le abordăm într-un mod ușor diferit. În ce ne privește, considerăm că, în linii mari, sprijinul acordat va trebui să fie identic : trebuie să le acordăm fraților noștri un ajutor care să le permită să-și îmbunătățească și să-și întărească organizația pentru luptă. Este momentul să lupte, este timpul ca această luptă să îmbrace sau nu forma luptei armate ? Iată tot atîtea întrebări la care combatanții sud-africani trebuie să răspundă ei înșiși.

Noi, în Republica Populară Angola, considerăm că situația acestor trei țări nu poate fi disociată — pentru însuși motivul că planul lui Kissinger are și el intenția să păstreze Africa de Sud — și pentru că, la fel ca și în Zimbabwe, a sosit momentul luptei. Este momentul pe care-l trăim în prezent.

Angola va putea să-și continue politica adoptată vizînd normalizarea relațiilor sale cu țările vecine ? La ce rezultat au ajuns convorbirile cu comisia zaireză pentru studierea modalităților acestei normalizări ?

Guvernul nostru își continuă politica de a întreține bune raporturi cu țările vecine, ceea ce nu exclude, din partea noastră, adoptarea de măsuri vizînd modificarea acestei situații.

Activitatea comisiilor continuă, dar noi nu trebuie să ne așteptăm la rezultate imediate, pentru că problemele sînt numeroase.

Relațiile diplomatice cu Portugalia vor oferi portughezilor care și-au părăsit țara înainte de 11 noiembrie 1975 mai multe facilități pentru a reveni în Angola ? Dar măsurile de naționalizare luate de guvernul angolez nu vor intensifica controversele din contenciosul lusitano-angolez ?

Relațiile diplomatice n-au nimic de-a face cu întoarcerea portughezilor. Am afirmat de nenumărate ori că portughezii care au abandonat țara noastră au plecat pentru totdeauna. Nu vom primi decît pe tehnicienii pe care-i considerăm necesari aici, aleși de noi și care vor lucra în aceleași condiții ca orice alt tehnician, cu un contract menționînd durata angajamentului lor. Nu credem deloc că există un raport între relații diplomatice și naționalizări. Naționalizarea este un drept al poporului nostru, pe care-l vom exercita cu sau fără să avem relații cu Portugalia, ținînd seama doar de interesele poporului angolez. Așa cum s-a subliniat — și noi sîntem de acord cu acest lucru — naționalizarea este o condiție fundamentală a dezvoltării economice.

Se pare că viitorul plan economic prevede mari investiții pentru dezvoltarea industrială. Aceste proiecte vor fi finanțate și de capitaluri străine ?

Avem potențialul necesar pentru dezvoltarea industrială, întrucît dispunem de materii prime și energie. Rămîne să găsim ce ne lipsește pentru a asigura decolarea industrială. Și capitalul face parte din aceasta. În această perspectivă, este natural ca, pentru anumite industrii, să se facă apel la capitaluri străine.

Mai multe conferințe internaționale, și îndeosebi aceea a nealiniaților, au abordat problema relațiilor între țări subdezvoltate și țările industrializate, pentru reducerea inegalităților. Care este, în acest sens, poziția Angolei ?

Sîntem, evident, în favoarea instaurării unei noi ordini internaționale. Sprijinim Carta drepturilor și îndatoririlor economice între state ,aprobată de Națiunile Unite. Liniile de acțiune propuse în 1974 de președintele Boumediene sînt juste și se bazează pe : naționalizarea resurselor naturale ale țărilor în curs de dezvoltare; controlul prețurilor mondiale de către țările producătoare ; facilități de plată a datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare ; ajutorul acordat țărilor victime ale condițiilor climatice defavorabile ; o creștere a schimburilor comerciale între țările lumii a treia.

Care sînt motivele pentru care Angola nu pare dornică să facă parte din Convenția de la Lomé ?

Analizînd Convenția de la Lomé, obiectivele sale și avantajele pe care le-ar prezenta pentru Angola în diverse domenii — cooperarea comercială, stabilizarea monetară, cooperarea financiară și tehnică, cooperarea industrială — și ținînd seama de opțiunea luată de Angola și de evoluția sa, M.P.L.A., s-a pronunțat împotriva aderării la Convenția de la Lomé. (Acord semnat între 46 de țări din Africa, Caraibe și Pacific privind liberalizarea accesului în țările Pieței comune a produselor lor — n.n.).

INTERNATIONAL Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

PESIMISM ECONOMIC

ÎN CENTRELE financiare și de afaceri din Europa occidentală se extinde o atmosferă sumbră asupra perspectivelor economice și a capacității de a face față problemelor crescînde privind gestiunea, încetinirea dezvoltării și creșterea șomajului.

Dificultățile Angliei și Italiei, în jurul cărora s-a făcut o mare publicitate, au abătut atenția de la faptul că cel puțin o treime dintre țările industrializate întîmpină dificultăți financiare serioase. Așa cum a declarat un expert, „sîntem pe cale de a atinge punctul critic, fără să mai luăm în considerare influența noilor creșteri ale prețului petrolului". Franța, Danemarca, Irlanda, Finlanda, Belgia, Australia și Noua Zeelandă se află printre celelalte țări din Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (O.C.D.E.) în care se constată semne de avertizare.

Națiunile sărace din lumea în curs de dezvoltare se află într-o situație și mai proastă, luptînd împotriva unei datorii de 135 milioane dolari și continuînd să nu fie capabile, în unele cazuri, să-și producă chiar alimentele în cantitățile necesare. Un bancher vest-european a avertizat că economia mondială poate ajunge într-o stare periculoasă. „Oricine poate să vadă pericolele în viitor", a declarat alt expert, „dar nimeni nu știe cum să le evite".

Creșterea se încetinește pe măsură ce țară după țară decretează măsuri deflaționiste, pentru a încerca să frîneze majorările de prețuri. O.C.D.E. a revizuit în jos proiectele sale de creștere pentru țările membre — de la aproximativ 5 la sută, în cea de-a doua jumătate a acestui an, la 3,5 la sută. Pe de altă parte, totalul actual al deficitului acestui grup de țări a fost revizuit în sus, anul acesta — de la 20 miliarde dolari, la 25 miliarde. Pentru țările dezvoltate care nu sînt producătoare de petrol, deficitul din 1976 este așteptat să atingă aproximativ 32 miliarde dolari, în comparație cu 30 miliarde dolari, în 1975.

Dar în timp ce creșterea economică

se încetinește — avertizează experții — presiunea inflaționistă ar putea foarte bine să continue. În același timp, guvernele occidentale trebuie să cheltuiască bani pentru a menține alocațiile de șomaj și alte beneficii sociale. Mai mulți bani vor trebui să fie cheltuiți dacă — după cum se așteaptă — numărul celor fără de lucru crește. Astfel, experții apreciază că, dacă nu se vor lua măsuri hotărîte, vor fi tot mai mulți oameni nemulțumiți în căutare de lucru, iar prețurile vor continua să crească ; în consecință, vom asista la încordări sociale care vor face viața politică mai dificilă în țările occidentale.

RELAZIONI INTERNAZIONALI

SETTIMANALE DI POLITICA ESTERA

ROMA

COLUMBIA: DIMENSIUNILE PROBLEMEI AGRARE

ÎN AMERICA LATINĂ — continent în care luptele pentru pămînt ale țăranilor reprezintă o dimensiune a istoriei continentale — se pot enunța nenumărate exemple de tentative de soluționare a problemei agrare. Columbia nu iese din această schemă, ba chiar este unul dintre prototipurile ei clasice. Țară bogată, în care, practic, se pot cultiva aproape toate culturile — de la cele din zonele temperate, pînă la cele tropicale — Columbia ar trebui, în realitate, să fie, din punct de vedere alimentar, de sine stătătoare. Conform unor date oficiale, ritmul de creștere a producției agricole, în perioada 1950—1975, a fost de 3,4 la sută, adică numai cu un procent mai mare decît creșterea demografică. În afară de aceasta, conform acelorași statistici, în zonele rurale, 25 la sută din populația activă, din punct de vedere economic, este formată din șomeri parțiali sau totali. În sfîrșit, repartizarea venitului național la sate este destul de inechitabilă. Firește, aceasta se datorește repartizării inechitabile a pămîntului. Rădăcinile atavice ale structurii postcoloniale — latifundiile care se lărgesc, în timp ce micile proprietăți se micșorează — stau la originile situației dramatice a țăranilor. Un raport al Institutului columbian pentru reforma agrară — INCORA — arată că 6,5 milioane țărani columbieni — adică 65 la sută din populația rurală trăiesc într-o stare de „pauperitate absolută": cu alte cuvinte, au un venit anual sub 2 450 pesos. În același raport se afirmă că 190 000 de familii nu au pămînt și că 5 000 lucrează ca dijmași sau închiriază proprietăți sub 15 ha. Multe familii emigrează la orașe, îngrămădindu-se în cunoscutele bidonville-uri, adevărate excrescențe ale orașelor latino-americane. Revolta țăranilor din Columbia a căpătat în anii '50, aspecte de certă violență. S-a ajuns la un adevărat război civil, extins în fiecare colț al țării și soldat cu sute de mii de morți. Luptele dintre conservatori și liberali se dădeau în jurul problemei acute a pămîntului și trebuie spus că, în acest context, revolta țăranului columbian a fost de cele mai multe ori exploatată de fracțiunile politice în dispută. La sfîrșitul anilor '50, a fost încheiat un pact între liberali și conservatori, pact care a pus capăt războiului civil. S-a născut Frontul național. Primul președinte ales după acest compromis a fost liberalul Alberto Llera Camargo, care a impus aliaților săi conservatori exigența soluționării problemei agrare a țării.

Sub impulsul lui a fost pregătită și, apoi, aprobată legea nr. 135, din 1961, privind reforma agrară, care conținea și actul de constituire a INCORA, creat special pentru aplicarea ei. Această lege constituia o tentativă concretă de a dezvolta ideea unui „reformism luminat", prin care se urmărea înlăturarea, în decurs de 10 ani, a contradicțiilor sociale generate de subdezvoltare. Din punct de vedere politic, reforma fusese impusă conservatorilor, care, apoi, au boicotat-o sistematic. Dar legea — fiind urmarea unui compromis — nu prevedea dispoziții ferme.

Legea era, din punct de vedere pur tehnic, un hibrid. Ea căuta să împace două obiective care nu întotdeauna puteau fi puse de acord ; pe de o parte, ridicarea nivelului de trai al țăranilor prin reorganizarea structurii proprietății asupra pămîntului ; pe de alta, îmbunătățirea producției agricole, prin mecanizarea și modernizarea muncii la sate. Bătălia angajată, din 1961 încoace, de tehnocrații INCORA a fost lentă. Rezistențele din partea unui sistem, care, în realitate, nu a suferit schimbări în nucleul său structural, s-au dovedit prea greu de depășit. În 15 ani de existență, INCORA a expropriat doar 78 proprietăți, cu o suprafață totală de 20 000 ha. Între 1960 și 1970, de fapt, situația globală a zonelor rurale s-a înrăutățit, în loc să se îmbunătățească.

Actualul guvern al președintelui Alfonso Lopez Micheisen a preluat puterea tocmai în momentul cînd a încetat valabilitatea pactului de coaliție liberal-conservator. Președintele — deși el însuși liberal — a luat act de falimentul reformei și, cu toate că nu oficial, a început procesul de „desființare" a INCORA Se sfîrșea, astfel, una dintre iluziile sociale ale anilor '60.

Noua politică agrară a guvernului este înscrisă în planul general de dezvoltare pe perioada 1975—1978, care pune accente mai hotărîte pe eficiență tehnică și productivitate. Planul prevede și continuarea unor experimente în curs. Programul guvernamental urmărește, pe de o parte, cuprinderea tuturor țăranilor într-un sistem de aprovizionare alimentară. Pe de alta, se urmărește relansarea economiei la sate. Planul vorbește despre un „nou concept de dezvoltare". O dezvoltare care să pornească de la sate. Este vorba de promovarea unei acțiuni care să „integreze diferitele eforturi și să aibă ca scop ridicarea venitului țăranului producător și creșterea numărului brațelor de muncă la sate". Un proces care să reglementeze legăturile dintre agricultură și piața internă, astfel încît să sporească veniturile reale ale micilor proprietari rurali, să creeze posibilități mai mari de angajare și să aducă o serie de corecturi în sfera infrastructurii și în cea a serviciilor cu caracter social. În acest scop, sînt prevăzute studii speciale pentru fiecare regiune și tip de cultură. Guvernul speră să primească ajutoare externe mai substanțiale — deja promise — după cum urmează : B.I.D. (80 milioane dolari), Banca Mondială (70 milioane), Canada (20 milioane). Guvernul columbian a alocat 240 milioane dolari.

Laburiștii și Adunările regionale din Scoția și Țara Galilor

După doi ani de controverse pasionate, Camera Comunelor a ascultat, marți, 30 noiembrie, proiectul de lege al guvernului laburist asupra transferării unor puteri („devolution") Scoției și Țării Galilor. Acest proiect —, care nu diferă deloc de cele două Cărți albe și de multiple documente publicate asupra subiectului — prevede, în esență, crearea a două Adunări regionale, una la Edimburgh, cealaltă la Cardiff. Contrar celor sperate de unii, nu se face nici o mențiune cu privire la Irlanda de Nord, fără îndoială pentru că James Callaghan dorește, pentru moment, să lase deschise toate posibilitățile.

Regatul „federat" la care au visat unii nu pare o realitate pentru mîine. Noii aleși scoțieni și galezi nu vor dispune, dacă proiectul de transferare este adoptat, decît de puteri de „intendență". Adunarea de la Edimburgh — care va fi dotată cu un Executiv și atribuții mai extinse decît ale celei de la Cardiff, — va putea, desigur, să legifereze asupra tuturor problemelor locale, dar nu și, spre exemplu, asupra învățămîntului superior. La fel ca și Adunarea galeză, aceasta nu va avea mijloace financiare proprii. Și una și cealaltă vor trebui să conteze pe subvențiile votate de Parlamentul de la Westminster, a cărui supremație este reafirmată și care va putea, de altfel, să continue să legifereze și pentru scoțieni și pentru galezi. În momentul în care presa engleză publică informații din ce în ce mai promițătoare asupra bogățiilor în petrol ale Mării Nordului, se înțelege că amărăciunea e mare în Scoția.

Pentru moment, nu este deloc sigur că acest modest proiect de descentralizare a regatului va fi aprobat de Parlament. Laburiștii, asemenea conservatorilor, sînt profund divizați, iar amărăciunea liderilor scoțieni se poate traduce foarte bine prin respingerea proiectului. În afară de cazul în care scoțienii nu preferă să-l considere drept un prim pas spre autonomie.

Revendicările galezilor sînt, mai ales, de ordin cultural și vor putea, fără îndoială să fie satisfăcute de Adunarea de la Cardiff. În schimb, scoțienii sperau mai mult. Dacă cei care solicitau violent independența, în anii trecuți, sînt, astăzi, mult mai calmi, cauza autonomiei a cîștigat, în schimb, mai ales datorită sprijinului „tinerelor speranțe" ale politicii scoțiene.

Dezbaterea asupra transferării puterilor va ocupa cea mai mare parte a noii sesiuni a Parlamentului britanic.

(Din „Le Monde")

Programul guvernamental intenționează să cuprindă, în primii ani, 90 000 de familii de țărani și, indirect, populația rurală din 345 municipii columbiene. Ajutorul guvernamental ar urma să se concretizeze în credite mici și în organizarea de cooperative și alte tipuri de asociere, care pot asigura țăranilor o bază mai bună pentru comercializarea produselor lor. Se va organiza o vastă rețea de infrastructuri, cerînd totodată țăranilor să deprindă noile metode economice și tehnice.

Pentru înfăptuirea programului de ansamblu, se va porni de la o bază cît mai amplă posibil, formată din nuclee locale — cum sînt cooperativele, sindicatele, asociațiile etc. De la această bază, se speră că va veni impulsul principal. Vor exista, apoi, nuclee de conducere și tehnice la nivel departamental, regional și ministerial.

Li s-a dat, astfel, țăranilor o nouă mare speranță. Este inutil să se mai adauge că succesul unor asemenea inițiative depinde de voința politică de a face ca experimentul să progreseze.

PROFIL

IBRAHIM M. KADUMA

ministrul afacerilor externe al Tanzaniei

Ibrahim M. Kaduma — noul șef al diplomației tanzaniene — s-a născut în anul 1937 în provincia Iringa, situată în Tanganyka (partea continentală a țării). După absolvirea cursurilor secundare a lucrat — pentru o scurtă perioadă — în profesia de contabil. În anul 1965 a absolvit Facultatea de economie a Universității Makerere (Uganda), după care a urmat cursuri de specializare în domeniul financiar la Universitatea York din Marea Britanie.

Revenit în Tanzania, Ibrahim M. Kaduma a devenit economist în Ministerul de finanțe, iar în anul 1973 a fost numit director al Institutului de cercetare și dezvoltare al Universității din Dar es Salaam. În luna noiembrie 1975, Ibrahim M. Kaduma intră în guvernul tanzanian, preluînd portofoliul afacerilor externe. El este și membru al Comitetului Executiv Național al C.C. al partidului T.A.N.U.

Le Monde

PARIS

LIBERIA — „A DOUA EMANCIPARE"

ÎN AFRICA OCCIDENTALĂ, Liberia face, oarecum, figură de excepție. Mandatele președinților săi au devenit din ce în ce mai de durată, culminînd cu cei 27 de ani ai epocii lui William Tubman. În aceste condiții, nimic nu ne împiedică să ne gîndim că „erei Tubman" i-ar putea urma „era Tolbert".

Tovarăș de drum al lui William Tubman, timp de două decenii, președintele a îmbrățișat cariera politică începînd din 1943, anul alegerii sale la președinția comitatului Mesurado. Noul președinte a introdus mai multă rigoare în domeniul fiscal, a limitat progresiv profiturile marilor societăți străine, printre care „Firestone". Pe de altă parte, Liberia a elaborat primul plan de dezvoltare (1976—1980) din istoria sa. Au fost adoptate și alte inițiative : exercitarea dreptului de vot de la vîrsta de 18 ani, în loc de 21, precum și un nou sistem electoral ; majorarea numărului de deputați în Camera Reprezentanților (1 la 25 000 de locuitori), scăderea cu 40 la sută a impozitului pe locuințe, crearea unei bănci naționale și a unui institut de administrație publică, modificarea codului vamal și a codului investițiilor.

S-a întreprins o campanie sistematică împotriva corupției. De la instalarea sa la președinție, William Tolbert a destituit cîteva zeci de miniștri, șefi de serviciu, înalți funcționari, magistrați, guvernatori sau simpli șefi de birouri pentru incompetență, necinste sau deturnare de fonduri publice. A fost creată o comisie specială de luptă împotriva corupției. Un consiliu național de securitate, format din opt miniștri, își desfășoară activitatea sub autoritatea directă a președintelui. Presa liberiană, fie că este vorba despre „Liberian Age", organ oficial al Partidului Liberian Autentic, sau „Sunday Express", de orientare liberală, relatează pe coloane întregi acțiunile judiciare intentate împotriva delapidatorilor. Lupta împotriva corupției, eforturile pentru a încredința unui număr sporit de liberieni controlul afacerilor private, creșterea numărului școlilor, o îmbunătățire a nivelului de trai, astfel încît nici un salariu lunar să nu fie sub 40 de dolari, încurajarea sistematică a țărănimii — toate acestea dovedesc o reală evoluție socială.

Dar sînt în curs și schimbări mai profunde care afectează, în același timp, anumite forme de producție economică, cît și politica externă. Cel mai important exportator de minereu de fier de pe continentul african, Liberia, beneficiază, de doi ani, de creșterea generală a prețurilor materiilor prime. În acest sector de activitate sînt angajați 11 000 de muncitori, adică peste 10 la sută din salariați. Vînzările de minereu de fier — care reprezentau 74 la sută din valoarea totală a exporturilor în 1972 — constituie, în prezent, aproximativ 65 la sută. Cele 25 de milioane de tone de minereu de fier pe care le exportă țara sînt extrase de patru mari companii : „Liberia Mining", „Liberian American Minerals" (LAMCO), „Bong Mine" și „National Iron Ore". („Liberian Mining Company", filială a lui „Republic Steel", americană, varsă 35 la sută din beneficiile sale statului liberian ; ea exploatează, la Bomi-Hils, un minereu cu conținut ridicat de fier, parțial pe cale de epuizare. LAMCO, cu 50 la sută capital liberian, exploatează imensele rezerve din Munții Nimba, care se extind, de asemenea, în Guineea și Coasta de Fildeș, și dispune de instalații ultramoderne la Yekepah ; în 1973, ea a deschis o nouă mină în muntele Tokadeh la frontiera cu Guineea. „Bong Mine" a investit — numai în cursul anului 1975 — 120 milioane de dolari pentru a-și moderniza echipamentul ; în sfîrșit, „National Iron Ore", care numără 1 600 de acționari liberieni, operează în principal în districtul Mano-River).

În timp ce exploatarea minieră progresează, cea a latexului, care, acum o jumătate de secol, a marcat intrarea Liberiei în circuitul economic modern, nu mai constituie, de aproape 20 de ani, principala sursă de venituri. Totuși, în acest sector de activitate lucrează cel mai mare număr de salariați : 40 000 de persoane, adică de patru ori mai mult decît în sectorul minier, foarte mecanizat.

În 1926, președintele Charles Dunbar Burgess King a acordat o concesiune de 40 000 de hectare societății americane „Firestone", preocupată să găsească o sursă sigură de aprovizionare cu latex pentru uzinele sale de aparate pneumatice. Americanii, care doreau să lichideze monopolul englezilor, s-au angajat să plătească beneficii de 1 la sută pentru produsele exportate, în timp ce — în schimbul concesiunii acordate pe o perioadă de 99 de ani — guvernul liberian dispunea de un împrumut de 5 milioane de dolari, cu 7 la sută dobîndă. Acest contract inechitabil lăsa, practic, mîinile libere societății americane, care a domnit în această țară timp de mai multe decenii. Liberia era, atunci, considerată o adevărată „republică a lui Firestone".

Încă de pe vremea lui William Tubman s-au schimbat multe lucruri. În aprilie 1975, ca urmare a concedierii a 350 funcționari, președintele Tolbert l-a obligat pe directorul general al societății fie să-i reprimească pe cei concediați, fie să părăsească imediat țara. Pe de altă parte, numărul micilor plantatori liberieni interesați în exploatarea arborelui de hevea a sporit neîncetat. La ora actuală, ei furnizează o treime din exporturile de cauciuc. Chiar dacă guvernul a introdus, în ultima vreme, o serie de măsuri care au redus, întrucîtva, profiturile societății americane, „Firestone" continuă, totuși, să dețină un loc preponderent în producția națională.

Dacă se face o referință la cifrele de comerț exterior din 1974 (ultimele care au fost date publicității), exporturile de fier reprezintă peste 260 milioane dolari, cele de cauciuc — 65 milioane, de diamante — 30 milioane și de lemn — 18 milioane.

Phillippe Decraene

POSTA REDACȚIEI

Cooperarea științifică în Europa — Centrul de la Viena

Ion Paraschivescu, București. Pentru a răspunde întrebării dv., ne-am adresat tovarășului **Ioan Mihăilescu, secretar științific al Centrului european de coordonare a cercetării și de documentare în științele sociale,** cu sediul la Viena, care ne-a transmis următorul text :

Cea de-a XII-a Conferință Generală a UNESCO, din 1962, a aprobat în unanimitate crearea unei instituții de cooperare permanentă între țările europene : Centrul european de coordonare a cercetării și de documentare în științele sociale. În sistemul organizațiilor internaționale, Centrul de la Viena, organism autonom al Consiliului Internațional al Științelor Sociale, este menit să contribuie la stimularea cooperării între instituții și specialiști din țări cu sisteme sociale și politice diferite ; din punct de vedere strict științific, un obiectiv central îl constituie încurajarea dezvoltării cercetării comparative internaționale în Europa. Centrul a devenit, cu timpul, o importantă instituție științifică și politică europeană — expresie a largilor posibilități de extindere a dezvoltării cooperării științifice între țările europene, pe baza respectului și a înțelegerii reciproce.

Organismele internaționale, îndeosebi UNESCO și Consiliul Internațional al Științelor Sociale, au înțeles importanța creării Centrului de la Viena și i-au acordat tot concursul lor diplomatic și financiar; mediile științifice și academice naționale i-au făcut o bună primire și i-au sprijinit activitatea. La acești factori trebuie adăugată și activitatea depusă de Comitetul Director și Secretariatul Permanent al Centrului. Resursele Centrului provin din subvenții acordate de către organisme guvernamentale și academice. Anual, sînt mobilizate între 1—2 milioane dolari pentru activitatea de cercetare și pentru funcționarea generală.

În domeniul științific, activitatea esențială a Centrului o reprezintă lansarea și coordonarea de cercetări comparative internaționale. După aprobarea de către Comitetul Director a unei propuneri de cercetare, supusă Centrului de către o instituție științifică sau de către o organizație internațională, secretariatul este responsabil de luarea de contacte cu instituțiile interesate, în vederea constituirii unui grup de lucru internațional. Fiecare instituție execută, în țara sa și cu propriile sale cheltuieli, cercetările prevăzute. De la înființarea sa, Centrul a lansat peste 20 de proiecte de cercetare internațională, axate pe aspecte principale ale dezvoltării sociale și economice în Europa.

Al doilea aspect al activității științifice a Centrului o reprezintă faptul că acesta a devenit o platformă de contacte și de schimburi între cercetătorii și instituțiile europene. În al treilea rînd, Centrul se preocupă și de organizarea documentării în cadrul științelor sociale.

Pe lîngă activitățile proprii, Centrul de la Viena colaborează cu numeroase organisme internaționale — O.N.U., UNESCO, F.A.O., O.N.U.D.I., A.I.E.A. ș.a. — la realizarea unor proiecte de interes general (de exemplu, „Consecințele sociale ale utilizării energiei atomice") sau în cadrul unor programe permanente (formarea de specialiști pentru țările în curs de dezvoltare).

În cadrul Centrului de la Viena, România participă la toate formele de activitate pe care acesta le inițiază. Instituțiile academice românești au contribuit la realizarea a numeroase proiecte de cercetare internațională.

Gheorghe Istrătescu, Galați. Poziția R.P. Chineze în legătură cu Taivanul a fost reafirmată, recent, într-o declarație a Asociației științifice și tehnice a R.P. Chineze, reluată de agenția **„China Nouă"**. În declarație se arată: „Recent, Consiliul internațional al uniunilor științifice a ținut, la Washington, prima sa Adunare generală, la care a fost discutată problema «relațiilor cu comunitatea științifică a R. P. Chineze»". În rezoluția adoptată s-a făcut o referire la existența a «două Chine» sau «o Chină și un Taivan». „După cum este bine cunoscut, — se arată în relatarea agenției chineze — în lume există numai o singură Chină și aceasta este Republica Populară Chineză. Taivanul este una din provinciile și părțile inalienabile ale R.P. Chineze. Asociația științifică și tehnică a R.P. Chineze este singura organizație legală care reprezintă comunitatea științifică chineză pe întreg teritoriul chinez (inclusiv provincia Taivan)".

I. Ilie, Pitești. O.A.P.E.C. este Organizația țărilor arabe exportatoare de petrol, deci diferită de O.P.E.C., organism mai larg. În ceea ce privește relațiile O.A.P.E.C. cu Japonia, s-au remarcat, după criza petrolului din 1973, profunde divergențe între cele două părți, Japonia fiind un important importator de petrol din țările arabe. Mai multe misiuni japoneze în aceste țări, în ultimii doi ani, diferite contracte și acorduri de cooperare, prin care Japonia, mai ales, se angaja să contribuie la construirea unor obiective industriale în aceste state, au aplanat, într-o măsură, conflictul. Între cele două părți s-au organizat și întîlniri oficiale pentru găsirea unor posibilități de cooperare. O astfel de temă a avut seminarul desfășurat la Tokio, la mijlocul lunii noiembrie (**în fotografie**), la care au participat membri ai Organizației țărilor arabe exportatoare de petrol și oficialități nipone.

Chirurgia transplanturilor

Gheorghe Lepădatu, București. Problema grefei de organe preocupă, în continuare, cercurile medicale. Și nu numai pe acestea. De cîteva săptămîni — scrie revista „L'Express" — în Senatul francez, un grup de lucru examinează o propunere vizînd o lege care să faciliteze prelevarea de organe de la cei decedați în urma unei boli sau prin accident. Doamna Simone Veil, ministrul francez al sănătății, a precizat că guvernul se arată favorabil unei asemenea reglementări. Se crede că adoptarea unui text de lege în materie ar impulsiona transplanturile de organe. Jean Hamburger — cunoscut pionier în grefele renale — estimează la 2 000 numărul de pacienți care așteaptă, în prezent, un transplant. Activitatea chirurgilor, în acest domeniu, este frînată — apreciază prof. Hamburger — atît de dificultatea găsirii donatorilor, cît și de incertitudinile juridice ale regimului prelevărilor de organe. Chirurgii sînt pregătiți să transplanteze nu numai inima, ci și rinichiul, ficatul, plămînul sau chiar pancreasul. Cu toate acestea, nu puțini sînt cei care se ridică împotriva a ceea ce ei numesc „chirurgie de lux". Fiecare operație — argumentează adversarii grefării de organe — costă o avere (se avansează suma de 10 milioane franci pentru transplantul de inimă executat în 1968 lui Charles Boulogne). Pe de altă parte, nici bilanțul mondial al transplanturilor de organe nu este deosebit de încurajator. Colegiul american al chirurgilor a publicat următoarele date, în ianuarie 1975 : 431 de echipe medicale au efectuat 263 grefe de inimă, 228 de ficat, 36 de plămîni, 36 de pancreas și 19 907 de rinichi. Rezultatele : numai 44 de pacienți cu transplant de inimă mai sînt în viață și 20 cu grefe de ficat. Nici un transplant pulmonar n-a reușit, iar, în cazul pancreasului, un singur pacient supraviețuiește. Chiar și în ce privește transplanturile renale — cele mai ușoare, pentru că e vorba de un organ dublu și, în plus, medicii dispun și de un aparat special (rinichiul artificial) — rezultatele sînt departe de a fi considerate bune. Din 19 907 de operații, numai 8 000 de supraviețuitori (adică 40 la sută reușite), între care numai unul cu o vechime de 18 ani.

Bugetul UNESCO

Ion Andreescu, Piteşti. Cea de-a 19-a Conferinţă generală a UNESCO, ale cărei lucrări s-au desfăşurat recent la Nairobi (Kenya), a aprobat bugetul organizaţiei pentru perioada 1977-1978. Suma se ridică la 224,4 milioane dolari, cea mai mare parte fiind afectată cheltuielilor pentru educaţie. Au fost, totodată, alocate 25,7 milioane dolari pentru ştiinţele naturale şi aplicaţiile lor în dezvoltare, aproape 12 milioane dolari pentru ştiinţele sociale, 20,7 milioane dolari pentru cultură şi comunicaţii. Cheltuielile de administraţie şi pentru executarea programului UNESCO se vor ridica la 20,8 milioane dolari, iar cele pentru publicaţii, conferinţe şi documentare — la 17,9 milioane dolari. Cu acest prilej, directorul general al UNESCO, Amadou Mohtar M'Bow, a arătat că se va face tot ce este posibil pentru a executa programul organizaţiei în condiţii mai bune şi cu mai puţine cheltuieli. Directorul general a evocat, pe de altă parte, dificultăţile financiare ale UNESCO în cursul ultimilor ani, datorate, în opinia sa, inflaţiei — în special în Franţa, unde este sediul organizaţiei —, fluctuaţiilor dolarului — moneda de cont a UNESCO — şi nevărsării de către S.U.A. a contribuţiei sale pe ultimii doi ani.

Reuter

Anca Dumitraş, Oradea. Anul acesta, agenţia internaţională de presă „Reuter" — una din cele mai mari din lume — şi-a aniversat înfiinţarea primului ei birou londonez, acum 125 de ani. Dar de la folosirea, în acea vreme, a porumbeilor, pînă la instalaţiile ultramoderne de astăzi, a fost un drum foarte lung. Caroline Moorehead scrie în „The Times" : „Cînd Paul Julius Reuter a închiriat 40 de porumbei călători, în 1849, şi i-a folosit pentru ştiri comerciale între Aachen şi Bruxelles şi, apoi, a stabilit comunicaţii între Paris şi Berlin, întrecînd cu şapte ore străbaterea acestei distanţe de către trenuri, nu putea să-şi imagineze ce realizase. Astăzi, «Reuter» este una din cele mai mari agenţii internaţionale de presă : la centrul din Londra sosesc zilnic informaţii din 183 de ţări şi teritorii, se primesc 700 000 cuvinte zilnic şi se transmit 1,5 milioane cuvinte". P.J. Reuter, un tînăr de origine germană, a închiriat — după începuturile sale amintite mai sus — două mici încăperi la Londra, în apropierea bursei ; lucrau el, soţia sa şi un băiat, ca ajutor. Oamenii de afaceri au apreciat foarte repede serviciile sale. Reuter a pătruns în domeniul ştirilor de interes general în 1859, cînd a aflat (şi transmis) data şi ora exactă la care Napoleon al III-lea urma să pronunţe un important discurs în Adunarea franceză. Pînă la moartea sa, în 1899, serviciile agenţiei se extinseseră în America de Nord şi de Sud, India, Extremul Orient, Australia şi Noua Zeelandă şi utilizaseră, primele, telegraful. Reuter a început să folosească radioul în 1923, dar, pentru un timp (al doilea război mondial), a folosit şi serviciile porumbeilor, în zborul peste Canalul Mînecii. În anii '60, agenţia Reuter a fost prima care a utilizat computere pentru ştirile generale, iar, în 1974, sucursalele sale din S.U.A. au început să transmită ştiri prin cabluri coaxiale — într-un ritm de aproximativ şase milioane cuvinte pe minut. Centrul Agenţiei Reuter se află la Londra (800 funcţionari), dar există alte importante birouri în mai multe zone ale lumii. Toate ştirile sosesc mai întîi la Londra, unde sînt înregistrate şi redactate şi, apoi, codificate în funcţie de prioritate şi retransmise prin computere. Multe din marile ziare folosesc serviciile acestei agenţii pentru a-şi completa propriile lor informaţii. În 1975, Reuter a avut o cifră de afaceri de 30 milioane lire sterline. Numărul de ziarişti permanenţi ai agenţiei — 350 ; cei folosiţi numai parţial, în întreaga lume — 800.

„Planeta X"

M. Florian, Bucureşti. Existenţa celei de-a zecea planete în sistemul solar continuă să-i intrige pe astronomi, din momentul cînd această ipoteză a fost lansată, în 1972, de către M. W. Ovenden, în Canada. Un alt astronom, C. van Flandern, de la Observatorul marinei americane din Washington, a propus o extindere a acestei teorii : Planeta X (x înseamnă atît cifra zece, cît şi necunoscutul reprezentat de acest corp celest) a existat cu adevărat. Ea era alcătuită din apă şi foarte puţină materie solidă. Teoria celei de-a zecea planete se bazează pe legea lui Bode, care guvernează distanţele între planete şi Soare. Cînd, în 1801 călugărul Giuseppe Piazzi a descoperit aproape cincizeci de mii de asteroizi plasaţi pe orbite între Marte şi Jupiter, s-a dedus că aceste mici obiecte erau, de fapt, resturile unei planete care a explodat cu cîteva milioane de ani în urmă. Legea lui Bode a permis, pe baza distanţelor presupuse, să se stabilească masa planetei : de 90 de ori mai mare decît aceea a Pămîntului, potrivit aprecierii lui Ovenden. Existenţa planetei X îi părea, în 1972, lui Ovenden cu atît mai sigură, cu cît distanţele dintre cele nouă planete şi Soare nu corespundeau legii lui Bode decît dacă se admitea existenţa planetei X în locul unde se aflau asteroizii. Van Flandern a acceptat această ipoteză de lucru, dar şi-a pus următoarea întrebare : „Dacă asteroizii care rămîn pe orbita lui X nu reprezintă decît o miime din masa Pămîntului, adică 1/90 000 din masa presupusă a lui X, ce s-a întîmplat cu restul ?" El a presupus că, dacă restul masei lui X n-a avut o viteză suficientă pentru a ieşi din sistemul solar, atunci acesta a fost lansat pe lungi orbite eliptice, cu o rază de aproximativ 8 000 miliarde de kilometri. Or, singurele obiecte care corespund acestor date sînt cometele cu perioade lungi : 50 000 ani sau mai mult. Van Flandern a refăcut orbitele cometelor cunoscute şi, pe baza acceleraţiei pe care o cunosc la intrarea lor în sistemul solar, le-a calculat cu ajutorul ordinatorului. A constatat că ele se întretaie într-un punct situat în interiorul barierei asteroizilor descoperiţi de Piazzi. Sînt 60 de comete. Ele se regăsesc, toate, într-un spaţiu de 140 milioane kmp, ceea ce este foarte puţin. Şi orbitele lor indică faptul că au plecat din acest loc cu 5 sau 7 milioane de ani în urmă. Legea gravităţii le face să revină totdeauna acolo unde altădată formau o mare planetă, mai luminoasă decît toate stelele, chiar şi decît Venus. Unii astronomi sînt de părere că, dacă această planetă, cu o masă apropiată de cea a lui Saturn, a explodat în interiorul sistemului solar, ea trebuie să fi lăsat în acest spaţiu unele vestigii. Iată cum — afirmă Van Flandern — ea a expediat pe Marte şi pe Lună apa care a săpat misterioasele văi. Ceea ce, în definitiv — scrie revista „Science et Vie" — sugerează că astronomii care au văzut „canale" pe Marte nu s-au înşelat. Aceste „canale" au fost vestigiile apei planetei X, apă care, apoi, s-a evaporat.

Pascu Gheorghe, Iaşi. Celebra „masă rotundă" — în jurul căreia se spune că se adunau la sfat regele Arthur şi cavalerii săi — este supusă unor noi teste ştiinţifice, pentru a i se verifica vechimea **(în fotografie)**. Cu un diametru de 5,48 m, ea este confecţionată din lemn de stejar. A fost redecorată în 1522 pentru regele Henric al VII-lea în culorile tradiţionale ale Tudorilor (verde şi alb) şi îl reprezintă pe regele Arthur, în haine de epocă, stînd lîngă un trandafir. Prima menţiune despre „Masa rotundă" datează din 1360, dar chiar şi atunci se vorbea ca despre un obiect foarte vechi. Data sa de naştere rămîne, deci, de stabilit.

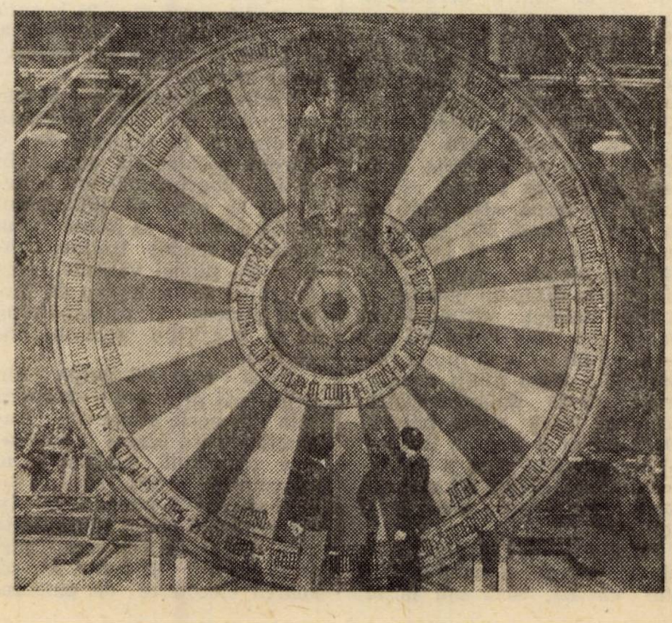

POSTA REDACȚIEI

Monaco

Ilie Sturza, Pitești ; Viorel Cavai, Oradea. Excluzînd Luxemburgul, care, avînd un teritoriu mai mare și dispunînd de bogății naturale, și-a creat o economie și o industrie dezvoltate, Monaco e singurul ministat european care și-a consolidat o industrie proprie. Suprafața sa are 1,8 kmp ; capitala — Monaco-Ville. Informații administrative, economice, istorice veți găsi pe larg consultînd volumul „Statele lumii de la A la Z", publicat de Editura științifică și enciclopedică. Pentru informații pe care nu le cuprinde amintitul volum, reproducem fragmente ample dintr-un articol publicat de Leonard Mosley în **„The Daily Telegraph Magazine".**

„Cînd, în vara anului 1945, am vizitat prima oară Monaco-ul, conducătorul său actual era încă un tînăr ofițer, locotenentul Grimaldi, servind în armata franceză din Alsacia-Lorena și se zvonea, în Monte Carlo, că noul guvern din Paris al generalului de Gaulle intenționa să anexeze principatul la Franța.

Nu cred că, după felul cum era lumea în acele ultime săptămîni ale celui de-al doilea război mondial, i-ar fi păsat cuiva că principatul Monaco dispărea de pe hartă ; și poate nici dispariția prințului domnitor Louis II nu ar fi fost regretată prea mult de locuitori.

Oricum, nu prea îl văzuseră mult. Am vorbit de curînd cu succesorul său, prințul Rainier III, și l-am întrebat în ce măsură își mai aduce aminte de Monaco-ul din zilele în care Louis (bunicul său) domnea. «Știți că familia mea nu locuia în Monaco», a spus el. «Nu cred că bunicul meu a petrecut mai mult de trei luni pe an aici. Și aceasta se întîmpla iarna, cînd veneau vizitatorii». În restul timpului, prințul Louis se afla pe domeniile sale din Franța sau vîna în Scoția. Mama prințului Rainier, prințesa Charlotte Louise Juliette, și soțul său francez, contele de Polignac, apăreau numai în timpul «sezonului» de iarnă. «Nu uitați că în acea perioadă Monaco-ul și sudul Franței erau într-adevăr considerate, vara, ca făcînd parte dintr-un pustiu» — a spus prințul. «Nimeni nu venea aici. Nici iarna nu era — a zîmbit — prea multă îmbulzeală. Erau mulți compatrioți de-ai dumneavoastră cea mai mare parte bătrîni. Dacă nu aș fi fost un locuitor al Monaco-ului și aș fi fost întrebat dacă doresc să vin aici iarna, răspunsul meu ar fi fost nu».

Prințul Rainier vorbește cu inima ușoară a omului care știe că azi, vară sau iarnă, mulți doresc să vină la Monte Carlo. Prin fereastra biroului său se vedea un port plin de ambarcațiuni de agrement. În afara palatului, șiruri de vizitatori făceau o coadă de jumătate de milă pentru a intra. Părea că Monaco-ul va avea o vară record și deja cifrele care indicau numărul vizitatorilor faimosului Muzeu Oceanografic, creat de străbunicul lui Rainier, erau mai mari decît oricînd. Noile hoteluri erau ticsite, plăjile înțesate, noul club sportiv era plin în fiecare noapte de turiști aflați în vacanță.

Cînd a venit la putere, prințul Rainier a încercat să obțină ajutorul financiar necesar din partea Franței. A semnat acorduri cu Franța, prin care această țară continua să alimenteze principatul cu gaz și energie electrică, să aibă grijă de vamă și să ridice impozitul pe vînzări ; dar s-a luptat din greu pentru a obține beneficii speciale pentru supușii săi și pentru a fi sigur că nici unul dintre privilegiile lor nu va fi încălcat. Cetățenii Monaco-ului cîștigă, în medie, între 10 și 25 la sută mai mult decît cei din Franța și Italia și nu plătesc impozite pe salariu.

Vechea imagine a Monte Carlo-ului era însă destinată să dispară. Înconjurată de o Europă occidentală din ce în ce mai zbuciumată, era o nebunie să crezi că principatul putea continua să existe ca un domeniu feudal trainic, neatins. Nu numai valurile Mediteranei se spărgeau de țărmul stîncos al principatului, ci și talazurile schimbărilor sociale.

După expresia unuia din consilierii prințului : «Eram ca una din acele stînci din Antarctica, care fusese întotdeauna domeniul nedisputat al pinguinilor regali. Apoi, într-o zi, regele pinguinilor își dă seama că stolul său nu este nici destul de numeros, nici prea doritor să lupte, și că marea clocotește de pinguini obișnuiți, care se luptă să pună piciorul pe stîncă. Problema este cît de mulți pinguini acceptă, fără să fii tu însuți împins jos de pe stîncă ?».

Nu mai era posibil ca principatul să-și bazeze finanțele pe averea vizitatorilor bogați, din iarnă, ai Monte Carlo-ului și pe profiturile jocurilor de noroc cu miză mare. E adevărat că, spre sfîrșitul anilor '50, rentierii francezi au început a-și stabili reședința aici și oamenii de afaceri francezi și-au înregistrat birourile în Monaco pentru a fi scutiți de impozite pe venit și profit. Rainier a văzut pericolele acestei evoluții și a inițiat o dezbatere pe această temă în consiliu. Nu a putut evita însă criza cu francezii.

(Va urma)

Reînnoiți-vă abonamentele la revista „LUMEA"

Abonîndu-vă din timp și pe termene cît mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Prețul unui abonament este de :

- **— anual 104 lei**
- **— pe șase luni 52 "**
- **— pe trei luni 26 "**

Abonamentele se fac, în continuare, în număr nelimitat, prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Rugăm cititorii revistei să sesizeze redacției orice nereguli sau dificultăți în contractarea abonamentelor.

Concurs O.N.U. pentru o emblemă-afiș

Ilie Petre, Tg. Jiu. În rezoluția 3377 (XXX) adoptată la 10 noiembrie 1975, Adunarea Generală a O.N.U. a cerut organizarea unui concurs internațional pentru realizarea unei embleme adecvate Deceniului de luptă pentru combaterea rasismului și a discriminării rasiale. Decizia își are originea într-o rezoluție adoptată la 2 noiembrie 1973, care a lansat drept Deceniu de luptă pentru combaterea rasismului și a discriminării rasiale perioada de 10 ani care începea la 10 decembrie 1973. Ca urmare, la 10 decembrie — Ziua drepturilor omului — O.N.U. va începe o campanie internațională în vederea selecționării unui desen de emblemă-afiș pentru a populariza respectivul deceniu. Aceasta constituie o parte a efortului avînd ca scop să atragă atenția mondială asupra discriminării rasiale și, cu deosebire, asupra politicii de apartheid din Africa de Sud. Prima etapă a concursului se va desfășura la nivel național, cele mai bune lucrări din fiecare țară urmînd a fi trimise, pentru cea de-a doua și ultima etapă a selecției, la New York sau Geneva. Selecția finală se va face de către un comitet internațional, iar premiul de 1000 dolari va fi oferit creatorului celui mai bun desen. Desenul premiat va fi reprodus de către Națiunile Unite și distribuit în toată lumea. Anunțarea cîștigătorului se va face de către secretarul general al O.N.U., la 21 martie 1977.

Ruxăndescu Dumitru, București. Problema care vă interesează este de competența „Magazinului istoric".

Iuliu Popa, Cluj-Napoca. Schimbările de adresă le anunțați oficiului poștal de care aparțineți și nu redacției revistei.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

LUNA DECEMBRIE

LUNA CADOURILOR

Vă sugerăm cîteva articole ce pot constitui cadouri agreabile ce vor fi primite cu încîntare și pe care le găsiți în magazinele și raioanele de confecții, încălțăminte, galanterie și marochinărie ale COMERȚULUI DE STAT :

— paltoane, costume, taioare, fuste, pantaloni ;
— cămăși, bluze, tricotaje ;
— fulare, șaluri, baticuri, eșarfe, cravate, pălării și căciulițe ;
— genți, serviete, sacoșe, cordoane, curele, mănuși ;
— pantofi, ghete, cizmulițe, papuci de casă.

NU UITAȚI ! Vizitați chiar astăzi magazinele COMERȚULUI DE STAT pentru a pregăti din timp darul pe care-l veți oferi celor dragi.

FESTIVALUL NAȚIONAL AL EDUCAȚIEI ȘI CULTURII SOCIALISTE

„CÎNTAREA ROMÂNIEI"

Lei 2

Cele mai recente filme artistice și documentare românești, alături de o selecție de filme reprezentative din repertoriul internațional.

Programe cinematografice atractive în peste 4 000 de localități în cadrul unor manifestări de larg interes :

- întîlniri cu realizatorii și dezbateri pe marginea filmelor românești.
- concursuri de cultură cinematografică.
- cicluri de filme artistice și documentare cu o tematică de mare diversitate inspirată din actualitatea socialistă și din istoria patriei

FESTIVALUL FILMULUI LA SATE

Două luni bogate în manifestări cinematografice organizate în toate județele țării sub egida Festivalului național al educației și culturii socialiste „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

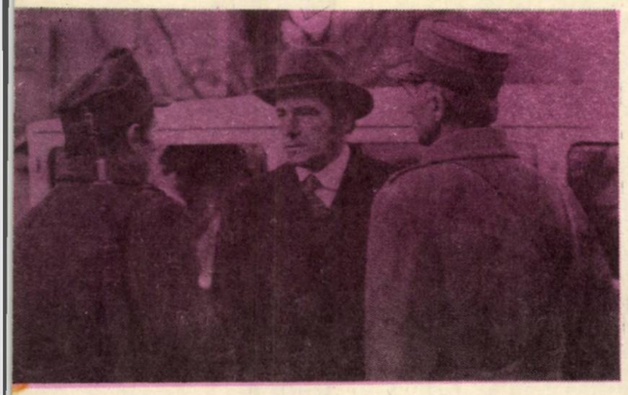

Nr. 52 23 decembrie 1976

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

O. N. U. — la închiderea sesiunii XXXI

CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI LA ACTIVITATEA NAȚIUNILOR UNITE

Din actualitatea internațională

BONN. Sub semnul continuității politice

WASHINGTON. Noua Administrație — pregătiri pentru preluarea conducerii

LONDRA. Al patrulea buget de austeritate

MADRID. Scena politică după referendum

SIRIA: obiective ale dezvoltării

Reportaj pe glob:

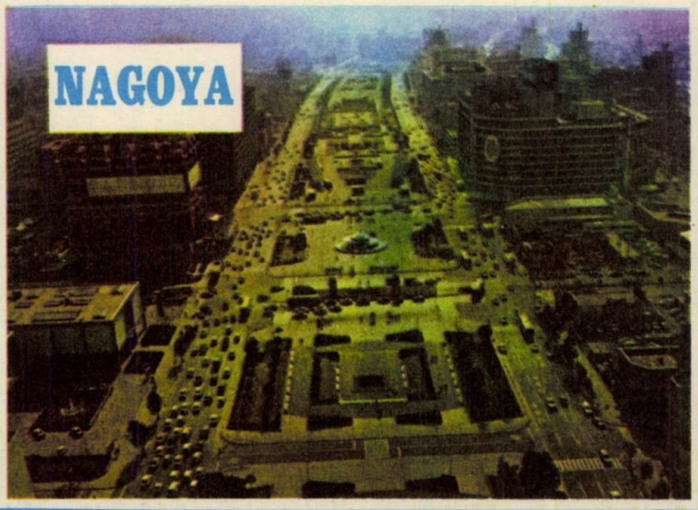

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Delegația de prietenie a poporului chinez, condusă de tovarășul Ci Pîn-fei, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, secretar general al Comitetului Permanent al Adunării Naționale a Reprezentanților Populari a Republicii Populare Chineze

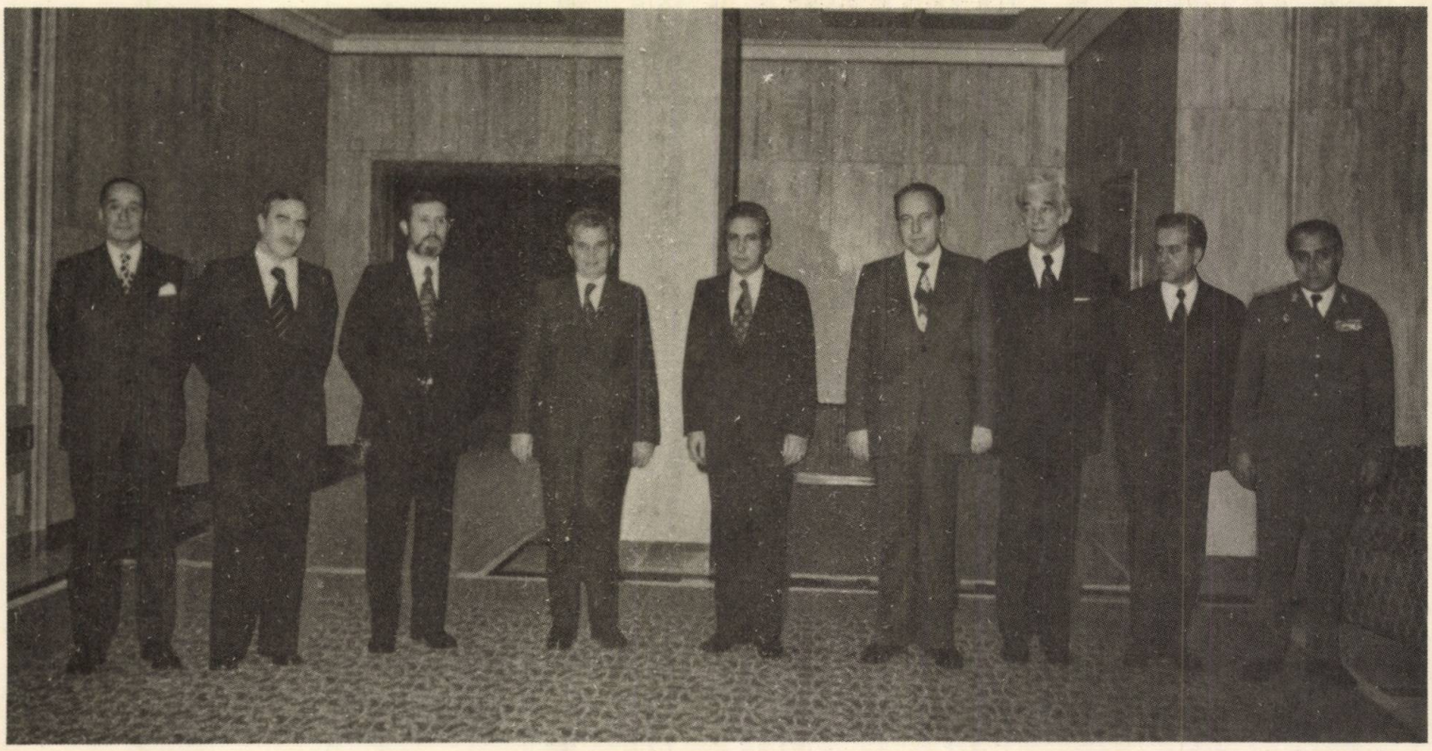

Delegația Consiliului Revoluției din Portugalia, alcătuită din generalul Franco Charais, comandantul Ribeiro Cardoso și căpitanul de fregată Victor Crespo

Mario Machungo, ministrul industriei și comerțului din Mozambic

LUMEA

Săptămînal de politică externă

52 (687)

23 decembrie 1976

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Cursul ascendent al colaborării multilaterale dintre România și Ungaria. Ilie Olteanu 2

A XXXI-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. La capătul unor dezbateri active. Romulus Neagu 3

Washington. Cabinetul Carter — oameni și orientări. Marcel Negreanu 7

Madrid. Referendumul — dincolo de cifre. Rodica Dumitrescu 8

Bonn. Sub semnul continuității politice. Vasile Crișu 9

Londra. Al patrulea buget de austeritate. Stelian Țurlea 10

Bruxelles. Guvernul Tindemans : a cincea remaniere... Eugeniu Obrea 11

Tel Aviv. Alegeri anticipate ? Ion Madoșa 12

Doha. O.P.E.C. : prețuri diferențiate. Ilie Șerbănescu 13

Republica Arabă Siriană. Priorități ale dezvoltării. Crăciun Ionescu 15

Birmania. Programul de consolidare a independenței 16

Problema rhodesiană. După 48 de zile de negocieri. Dumitru Constantin 18

INTERVIUL NOSTRU

Dom Mintoff, primul ministru al Maltei 5

Abdullahi el Hassan el Khidir, membru al Biroului Executiv al C.C. al Uniunii Socialiste Sudaneze 6

Robert Mugabe, secretar general al Z.A.N.U. 19

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.S. Cehoslovacă. Declarația-program a guvernului federal 14

R.P. Chineză. Generalizarea experienței Taciai 14

REPORTAJ PE GLOB

Nagoya. Paul Diaconu 17

DOCUMENTAR

Petrolul : prezent și viitor (II) 20

1000+1 22—23

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

„Blestemul din Valea Regilor". Guy Claisse 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 26

PROFIL

Abdel Rahman Khleifawi, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Arabe Siriene 27

POȘTA REDACȚIEI 28—30

Cursul ascendent al colaborării multilaterale dintre România și Ungaria

Interviuri cu:

Dom Mintoff

primul ministru al Maltei

Abdullahi el Hassan el Khidir

membru al Biroului Executiv al C.C. al Uniunii Socialiste Sudaneze

WASHINGTON

Cabinetul Carter: oameni și orientări

Problema rhodesiană

După 48 de zile de negocieri

TEL AVIV

Alegeri anticipate ?

DOHA

O.P.E.C.: prețuri diferențiate

BRUXELLES

Guvernul Tindemans: a cincea remaniere...

În lumea științei

„Blestemul din Valea Regilor"

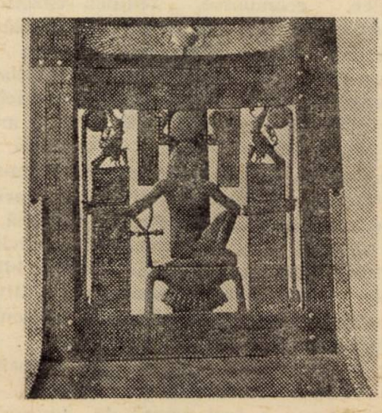

Cursul ascendent al colaborării multilaterale dintre România și Ungaria

Vizita oficială de prietenie întreprinsă în țara noastră, la invitația primului ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, tovarășul Manea Mănescu, de președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Ungare, tovarășul Lázár György, adaugă o nouă pagină bogatei cronici a raporturilor multilaterale româno-ungare, înscriindu-se ca o expresie a evoluției pozitive a relațiilor de prietenie, solidaritate și colaborare statornicite între cele două țări vecine, între partidele și popoarele noastre.

Determinate obiectiv de comunitatea de orînduire socială, de țelurile comune ale luptei pentru socialism și comunism, relațiile dintre România și Ungaria au evoluat continuu pe temeiul principiilor marxism-leninismului și solidarității internaționale, independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, integrității teritoriale, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești, în conformitate cu prevederile Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală semnat la București, în februarie 1972.

Vecinătatea de-a lungul secolelor, tradițiile colaborării dintre România și Ungaria, iar, în anii construcției socialiste, dezvoltarea în ritmuri înalte a economiilor naționale ale celor două țări au favorizat intensificarea colaborării reciproc avantajoase, adîncirea înțelegerii și întărirea prieteniei româno-ungare.

În imprimarea unui curs mereu ascendent și rodnic în raporturile româno-ungare, un rol deosebit de important revine întîlnirilor și convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul János Kádár, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, întîlniri și convorbiri care — sublinia premierul român în toastul rostit la dineul oferit în onoarea oaspetelui ungar — **„au stabilit coordonatele dezvoltării în perspectivă a raporturilor bilaterale dintre țările noastre, au dat un nou impuls colaborării noastre politice, economice, tehnico-științifice și culturale, în interesul consolidării prieteniei dintre popoarele român și ungar, al întăririi unității țărilor socialiste, al cauzei generale a socialismului și păcii".** La rîndul său, tovarășul Lázár György arăta : **„Cu ocazia vizitei de la București, în 1972, a delegației de partid și guvernamentale ungare, a fost reînnoit Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală, a fost adoptat și un aide-memoire privind sarcinile actuale ale relațiilor noastre bilaterale. Aceste două documente constituie un program amplu al edificării prieteniei noastre frățești în toate domeniile".**

În cursul vizitei sale în țara noastră, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Ungare a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Cu acest prilej, oaspetele ungar a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cordial salut tovărășesc din partea tovarășului János Kádár, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, din partea C.C. al P.M.S.U. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit și a rugat să se transmită, din partea C.C. al P.C.R. și a sa personal, un salut și cele mai bune urări tovarășului János Kádár. Cu prilejul acestei întrevederi, a fost reliefată dorința reciprocă de a întări colaborarea și solidaritatea dintre P.C.R. și P.M.S.U., de a extinde cooperarea româno-ungară, valorificîndu-se cît mai deplin posibilitățile pe care le oferă, în acest sens, realizările obținute de țările noastre vecine și prietene în construcția socialistă.

Convorbirile româno-ungare la nivelul șefilor de guvern — desfășurate într-o atmosferă prietenească, sinceră, în spiritul înțelegerii și respectului reciproc — au prilejuit un cuprinzător schimb de vederi asupra evoluției relațiilor dintre România și Ungaria, o mare atenție fiind acordată problemelor dezvoltării legăturilor dintre poporul român și poporul ungar, amplificării, în continuare, a colaborării politice, economice, culturale, în alte domenii, explorării unor noi căi de adîncire și diversificare, îndeosebi, a colaborării economice și tehnico-științifice, corespunzător largilor posibilități oferite de economiile naționale ale celor două țări vecine.

Cei doi prim-miniștri au apreciat pozitiv rezultatele activității Comisiei mixte guvernamentale de colaborare economică, a organelor centrale de planificare și comerț exterior privind coordonarea planurilor de dezvoltare a economiilor naționale, extinderea colaborării economice, în inițierea unor forme de cooperare și specializare în producție, în dezvoltarea schimburilor de mărfuri. În acest context, este demn de menționat faptul că volumul schimburilor bilaterale — potrivit prevederilor Acordului între cele două guverne privind schimburile de mărfuri și plăți pe perioada 1976—1980, încheiat la București, la începutul acestui an — va spori, în actualul cincinal, de peste două ori, față de perioada 1971—1975. Subliniem că creșterile cantitative sînt însoțite de o lărgire considerabilă a nomenclatorului de mărfuri, ponderea (60 la sută) revenind produselor industriei constructoare de mașini.

Pornindu-se de la considerentul că există mari posibilități pentru dezvoltarea dinamică, accentuată a relațiilor economice reciproce în perioada următoare, cu prilejul actualului dialog româno-ungar au fost semnate Convenția interguvernamentală privind colaborarea în exploatarea zăcămintelor de hidrocarburi în interes reciproc în zona frontierei dintre cele două țări, precum și alte înțelegeri de cooperare în producție. Au fost stabilite, totodată, o serie de acțiuni concrete menite să ducă la creșterea schimburilor reciproce de mărfuri, dezvoltarea colaborării economice pe termen lung, inclusiv pe terțe piețe, a cooperării și specializării în producție, îndeosebi în industria construcțiilor de mașini, industria chimică, alimentară, producția de medicamente și aparataj medical, în agricultură și în zootehnie.

Cele două părți — se arată în Comunicatul dat publicității la încheierea vizitei — au convenit, pornind de la posibilitățile economice și științifice ale României și Ungariei, ca organele lor de resort să intensifice eforturile în vederea amplificării colaborării tehnico-științifice, exprimîndu-și convingerea că relațiile în acest domeniu, ca și cele culturale, sportive aduc o contribuție la apropierea celor două popoare, român și ungar, la întărirea prieteniei și la adîncirea înțelegerii dintre ele.

Agenda actualului dialog româno-ungar la nivelul șefilor de guvern a cuprins și unele probleme ale vieții internaționale actuale.

Prim-miniștrii au evidențiat cu satisfacție mutațiile pozitive intervenite pe arena mondială în direcția destinderii, înțelegerii și colaborării egale în drepturi între state — procese în care au avut și au un rol important țările socialiste, creșterea forței acestora, activitatea lor intensă îndreptată spre asigurarea păcii și securității popoarelor. În cadrul convorbirilor, cele două părți au reafirmat politica lor consecventă de a dezvolta relațiile de prietenie, solidaritate și colaborare cu țările socialiste, de a extinde și adînci conlucrarea cu țările în curs de dezvoltare și statele nealiniate, cu mișcările de eliberare națională ; a fost subliniat, totodată, faptul că ele sînt gata să extindă relațiile și colaborarea cu țările capitaliste dezvoltate, pe baza principiilor coexistenței pașnice, în spiritul colaborării egale în drepturi.

O atenție deosebită a fost acordată consolidării cursului spre destindere în Europa și posibilităților de extindere a acestuia, în această ordine de idei considerîndu-se că este necesar ca toate statele participante la Conferința general-europeană să contribuie la consolidarea securității și dezvoltarea colaborării pe continentul nostru, la adoptarea de măsuri de slăbire a confruntării militare și de dezarmare în Europa.

Prin rezultatele cu care s-a încheiat, actualele convorbiri româno-ungare au fost fructuoase. Întîlnirile și convorbirile care au avut loc cu prilejul vizitei tovarășului Lázár György în România, constituie o nouă contribuție la întărirea prieteniei dintre poporul român și poporul ungar, la extinderea colaborării, pe multiple planuri, dintre România și Ungaria, în interesul reciproc, spre binele cauzei generale a socialismului și păcii.

Ilie Olteanu

A XXXI-A SESIUNE A ADUNĂRII GENERALE A O.N.U.

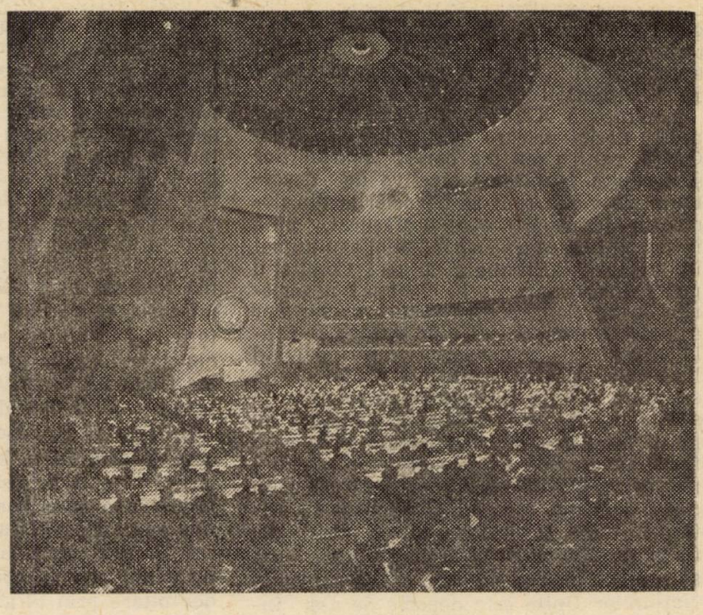

La capătul unor dezbateri active

Romulus Neagu

S-a obișnuit și se obișnuiește ca lucrările fiecărei sesiuni să fie sintetizate de observatorii politici de la O.N.U. în denumiri lapidare sub care acestea intră în istoria neoficială a Organizației. Astfel, unele sesiuni poartă peceți adînc întipărite în conștiința lumii, cum sînt : sesiunea din 1960, care — prin adoptarea Declarației asupra acordării independenței țărilor și popoarelor coloniale — este cunoscută sub numele de „sesiunea decolonizării" ; sesiunea din 1965, care a intrat în istorie ca „sesiune a tineretului", adoptînd Declarația privind promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare ; sesiunea din 1975, care s-a afirmat ca „sesiune a noii ordini economice internaționale" etc. Alte sesiuni au rezonanțe mai modeste, fără însă ca importanța lor, în cursul ascendent al contribuției O.N.U. la instaurarea unei lumi mai drepte și mai bune, să fie neapărat mai puțin semnificativă.

Așa este cazul, de exemplu, al celei de-a XXXI-a sesiuni, care — fără a avea o pecetie deosebită — s-a remarcat printr-o muncă asiduă, deosebit de laborioasă pe toate planurile : al păcii și securității, cooperării economice, schimburilor culturale etc. Tocmai de aceea ea este și denumită, simplu, „sesiune de lucru", fiind caracterizată prin faptul că a reușit, în perioada celor trei luni, cît au durat lucrările sale, să examineze peste o sută de puncte, adoptînd hotărîri de natură să ajute la soluționarea trainică a marilor probleme cu care este confruntată omenirea și O.N.U., să contribuie la instaurarea unor relații noi între state, bazate pe respectarea independenței și suveranității naționale, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, respect reciproc, neamestec în treburile interne, dreptul ca fiecare națiune să se poată dezvolta la adăpost de orice amenințare exterioară.

Concluzia fundamentală care s-a desprins, în acest sens, a fost aceea că reglementarea stărilor de tensiune și conflict ce amenință pacea omenirii, promovarea dezvoltării și realizarea cooperării internaționale, pe baze sănătoase, nu pot avea loc decît prin conjugarea eforturilor întregii omeniri, a tuturor națiunilor într-un cadru adecvat. **„Un rol important** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — revine Organizației Națiunilor Unite, celorlalte organisme internaționale, care asigură cadrul corespunzător pentru participarea tuturor statelor la dezbaterea și rezolvarea problemelor complexe ale lumii de azi".**

Ca organizație cu vocație universală, O.N.U. s-a întărit cu fiecare sesiune a sa, lărgindu-și continuu rîndurile, pe măsura destrămării și prăbușirii în final a sistemului colonial al imperialismului, a cuceririi independenței de către noi state, aflate, veacuri de-a rîndul, sub dominația și exploatarea străină, supuse discriminării rasiale. S-a remarcat, însă, că rînduieli coloniale mai persistă încă în peste 40 teritorii cu o populație de 14 milioane locuitori, dintre care jumătate este concentrată în Africa Australă, devenită una dintre cele mai periculoase regiuni de conflict din lume. Adunarea Generală s-a adresat tuturor guvernelor, precum și instituțiilor specializate și celorlalte organisme ale O.N.U., chemîndu-le să-și intensifice eforturile „pentru a se asigura aplicarea integrală și efectivă a Declarației și a celorlalte rezoluții ale Organizației Națiunilor Unite și, în această privință, să acorde prioritate problemei sprijinirii de urgență a popoarelor din teritoriile coloniale și mișcările lor de eliberare națională".

La sesiunea a XXXI-a, în rîndurile O.N.U. au fost primite noile state Seychelles și Samoa Occidentală. S-a învins obstrucția care ținea în afara Organizației Republica Populară Angola. S-a luat atitudine față de votul negativ, singular, al Statelor Unite în Consiliul de Securitate, care a împiedicat, și în acest an, admiterea în O.N.U. a Republicii Socialiste Vietnam. Rezoluția adoptată exprimă regretul profund al Adunării Generale că — așa cum se subliniază, în mod expres, în textul respectiv — „un singur vot negativ, emis la 15 noiembrie 1976 de către un membru permanent al Consiliului de Securitate, a împiedicat adoptarea proiectului de rezoluție sprijinit de (toți ceilalți — n.r.) patrusprezece membri ai Consiliului, care recomanda admiterea Republicii Socialiste Vietnam în Organizația Națiunilor Unite". Adunarea Generală, considerînd că Republica Socialistă Vietnam trebuie să fie admisă în O.N.U., a cerut Consiliului de Securitate să reexamineze favorabil chestiunea, în strictă conformitate cu Carta O.N.U. În cursul dezbaterilor s-au adus critici aspre abuzului dreptului de veto, cerîndu-se luarea de măsuri pentru împiedicarea unor asemenea situații, cînd se blochează punerea în aplicare a voinței majorității covîrșitoare a statelor membre. S-a cerut ca, în această privință, precum și în altele, Carta O.N.U. și modul său de organizare să fie adaptate cerințelor lumii de azi, prin îmbunătățiri potrivit propunerilor prezentate în decursul ultimilor ani de statele membre. Sînt avute în vedere, în primul rînd, sugestiile care au făcut obiectul examinării în Comitetul special pentru Carta Națiunilor Unite și întărirea rolului Organizației, creat la sesiunea trecută prin contopirea punctului înscris de România cu privire la creșterea rolului O.N.U. cu punctul înscris de Filipine și alte state referitor la Carta O.N.U. Prin rezoluția adoptată în unanimitate, s-a constatat, însă, că acest Comitet „nu și-a îndeplinit sarcina ce i-a fost încredințată" și, ca atare, Adunarea Generală a hotărît ca organismul respectiv să continue examinarea propunerilor și sugestiilor statelor în vederea îmbunătățirii Cartei și **creșterii eficienței Organizației,** evidențiind elementele care întrunesc acordul general. În legătură cu aceasta, guvernele statelor membre sînt invitate să transmită Comitetului special observațiile și propunerile lor. De asemenea, secretarul general al O.N.U. este rugat să acorde Comitetului sprijinul său, inclusiv prin asi-

gurarea unei prezentări analitice a dezbaterilor respective. Raportul Comitetului special va fi discutat la sesiunea următoare a Adunării Generale.

Sesiunea a XXXI-a a evidențiat, mai mult decît oricare alta, rolul ce revine O.N.U. pentru **oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri efective de dezarmare.** Este cunoscut că negocierile din domeniul dezarmării s-au desfășurat, pînă în prezent, în afara Organizației sau numai în legătură tangențială cu ea : Comitetul pentru dezarmare de la Geneva ; negocierile de la Viena pentru reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa centrală ; tratativele sovieto-americane privind limitarea armelor strategice (SALT). La sesiunile O.N.U., dezbaterile se refereau la aceste foruri, însă Adunarea Generală nu putea să-și exercite competența, ceea ce a făcut să crească cererea statelor membre pentru ca O.N.U. să intervină direct și în acest domeniu esențial al păcii și securității în lume. În documentul de poziție difuzat de România la sesiunea anterioară se spunea, în mod deschis, că „Organizația Națiunilor Unite este departe de a-și îndeplini misiunea ce i-a fost încredințată în domeniul dezarmării" și se cerea ca O.N.U. să exercite competențe directe privind negocierea, perfectarea și controlul aplicării măsurilor de dezarmare. „În acest sens — arată mai departe documentul — se impune convocarea unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite".

Ideea a fost susținută și de alte state. La reuniunea de la Colombo a țărilor nealiniate, la care România a participat în calitate de invitat, ea a primit girul acestor țări. Astfel, pe baza unui proiect de rezoluție al mai multor țări — inclusiv România —, Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît convocarea unei sesiuni extraordinare în problema dezarmării, în 1978, și crearea unui Comitet de pregătire a acestei sesiuni. În acest fel, sesiunii extraordinare îi revine sarcina de a stabili căile și mijloacele prin care Adunarea Generală să poată coordona negocierile de dezangajare militară și dezarmare, indiferent de tema sau aria de care se ocupă, pentru a le încadra în procesul direct, menit să conducă la înfăptuirea dezarmării generale și complete.

Sesiunea a evidențiat, de asemenea, **rolul** ce revine **O.N.U. în reglementarea conflictelor internaționale** și, cu precădere, a conflictelor din Orientul Mijlociu, Cipru și Africa Australă, pentru încheierea grabnică a procesului de decolonizare. În acest sens, reține atenția fermitatea cu care Adunarea Generală s-a pronunțat pentru reluarea lucrărilor Conferinței de pace, de la Geneva, în problema Orientului Mijlociu cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.), precum și sarcinile trasate secretarului general al O.N.U. de a continua să pună bunele sale oficii la dispoziția celor două comunități din Cipru, pentru a se ajunge la o înțelegere care să asigure conviețuirea armonioasă a întregii populații de pe insulă, în cadrul unui stat unitar, independent și suveran. S-au stabilit, de asemenea, măsuri pentru accesul la libertate al popoarelor din Rhodesia, Namibia, Africa de Sud și alte teritorii în care domină exploatarea colonială și discriminarea rasială.

La sesiune au avut loc negocieri ample pentru evidențierea măsurilor ce se impun privind punerea în aplicare a Cartei și Programului de acțiune în vederea instaurării unei **noi ordini economice internaționale,** prin lichidarea stării de subdezvoltare în care se găsesc majoritatea statelor lumii, a marilor decalaje care separă țările industrializate de cele în curs de dezvoltare. Departe de a se diminua, decalajele între țările dezvoltate și cele rămase în urmă se măresc în continuare ; problema energiei și a materiilor prime capătă un caracter tot mai ascuțit ; criza alimentară a devenit cronică în regiuni întinse ale globului ; pe piețele internaționale au loc fluctuații anarhice ale prețurilor ; sistemul valutar este dezorganizat.

În legătură cu repercusiunile negative pe care această stare de lucruri o are asupra țărilor în curs de dezvoltare, s-a arătat că la sesiunea anterioară, precum și la sesiunile speciale, a VI-a și a VII-a, în cadrul O.N.U. s-a ajuns la anumite acorduri de principiu privind sprijinirea procesului de dezvoltare prin pîrghiile pe care le reprezintă comerțul internațional, industrializarea, transferul de tehnologie, stimularea producției alimentare, ajutorul financiar și stabilitatea monetară, cooperarea economică și tehnică. Ca urmare, la această sesiune accentul principal a fost pus pe elaborarea de măsuri concrete de transpunere în viață a acordurilor de principiu.

O importanță deosebită s-a acordat Conferinței de la Paris asupra cooperării economice internaționale. Adunarea Generală, constatînd cu îngrijorare că cea mai mare parte a țărilor dezvoltate participante la conferință nu au dovedit, încă, voința politică necesară începerii acestui proces de realizare practică a noii ordini economice, a exprimat preocuparea sa profundă față de influența defavorabilă pe care eșecul acestei conferințe l-ar avea asupra cooperării economice internaționale. De rezultatul negocierilor respective au fost legate și concluziile sesiunii Adunării Generale privind problematica economică. Ca atare, s-a evocat posibilitatea ca, din acest punct de vedere, lucrările celei de-a XXXI-a sesiuni a Adunării Generale să poată fi reluate la începutul anului 1977.

În dezbaterile pe tematica social-umanitară și culturală, s-a reliefat legătura care există între **dezvoltare și efectuarea de reforme social-economice** menite să pună în valoare toate resursele umane și materiale ale țărilor în curs de dezvoltare. Una din rezoluțiile pe această temă „subliniază că realizarea de transformări sociale și economice interne fundamentale, vizînd salvgardarea independenței naționale și asigurarea creșterii rapide a bunăstării populației, prezintă o mare importanță pentru realizarea progresului economic și social".

Pe baza unui proiect de rezoluție românesc, Adunarea Generală a stabilit o serie de măsuri pentru aplicarea Declarației adoptate, în 1965, la propunerea României, privind promovarea, în rîndurile tineretului, a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. A fost subliniat, în mod deosebit, **rolul tineretului în procesul dezvoltării social-economice.** Adunarea Generală a salutat cu satisfacție organizarea celui de-al doilea Festival mondial de artă și cultură negro-africană.

De asemenea, la sesiune s-a pus problema rolului ce revine Secretariatului O.N.U. — care, în prezent, cuprinde 12 000 funcționari — pentru sprijinirea noului curs spre destindere și a îndeplinirii hotărîrilor Adunării Generale în ceea ce privește noua ordine economică internațională, dezvoltarea cooperării și înțelegerii internaționale. Este cunoscut că aproape nu există rezoluție a O.N.U. care, printre altele, să nu prevadă și sarcini specifice pentru secretarul general al O.N.U. În acest sens, s-au relevat hotărîrile, adoptate anterior, pentru ca Secretariatul să corespundă, prin structura sa organizatorică și componența sa națională, cerințelor actuale și schimbărilor intervenite în lume și la O.N.U. În mod deosebit, a atras atenția faptul că evoluează încet procesul de restructurare a sectoarelor economic și social și s-au dat noi indicații pentru grăbirea acestui proces. De asemenea, s-a exprimat preocuparea că reformele politicii de personal, menite să asigure o reprezentare corespunzătoare în Secretariatul O.N.U. a țărilor în curs de dezvoltare, își găsesc o slabă aplicare. Ca atare, recunoscînd importanța calificării profesionale a lucrătorilor, Adunarea Generală a reafirmat că „principiul repartiției geografice echitabile trebuie să se aplice ansamblului Secretariatului și că, în acest sens, nici un post, departament, divizie sau serviciu ale Secretariatului nu trebuie să fie considerat ca apanaj al vreunui stat membru sau al vreunei regiuni". Printr-o hotărîre a Adunării Generale a fost întărit sectorul pentru dezarmare al Secretariatului, creîndu-se Centrul O.N.U. de dezarmare, condus de un subsecretar general.

Dezbaterile și hotărîrile adoptate de Adunarea Generală la această sesiune au confirmat justețea și clarviziunea celor trei documente prezentate de România la sesiunea a XXX-a, privind noua ordine economică internațională, dezarmarea și rolul O.N.U. Astfel, și-au găsit realizarea o serie de idei și propuneri importante în ceea ce privește creșterea eficienței și aportului Națiunilor Unite la reglementarea marilor probleme internaționale, necesitatea afirmării O.N.U. ca centru al negocierilor de dezarmare și promotor al noii ordini economice, care să ofere tuturor națiunilor posibilitatea dezvoltării libere, fără amestec din afară. În plenară, ca și în comisii, delegația română a conlucrat activ cu celelalte delegații pentru ca activitatea Organizației Națiunilor Unite să devină mai eficientă și să contribuie mai activ la rezolvarea problemelor importante înscrise pe ordinea de zi a sesiunii.

Caracterul de lucru al sesiunii, colaborarea largă dintre statele participante și numărul important de rezoluții adoptate au pus bazele unei activități internaționale dintre cele mai extinse în anul 1977, cînd urmează să aibă loc o serie de conferințe mondiale, precum și peste 300 reuniuni ale organelor și organismelor O.N.U. Este vorba de un proces care se afirmă tot mai pregnant — un proces de democratizare a relațiilor internaționale, de dezbatere, cu participarea tuturor, a marilor probleme ce stau în fața omenirii, pentru asigurarea unei vieți fericite fiecărui popor.

„Malta întreţine relaţii politice excelente cu România"

Dom Mintoff

primul ministru al Maltei

Evoluţia situaţiei politice din Malta, după recentele alegeri parlamentare, orientările principale ale politicii interne şi externe a acestei ţări, precum şi raporturile româno-malteze — constituie obiectul interviului pe care primul ministru al Maltei, Dom Mintoff, l-a acordat, în exclusivitate, revistei „Lumea" şi pe care îl publicăm în continuare.

La început, domnia-sa s-a referit, cu prioritate, la semnificaţia reconfirmării la conducerea ţării, de către electoratul maltez, a partidului laburist.

— Victoria Partidului Laburist din Malta în alegerile din septembrie 1976 asigură, pentru încă cinci ani, stabilitatea politică a ţării. Ea asigură, de asemenea, continuarea evoluţiei Maltei pe o cale socialistă. Revenirea la putere a Partidului Laburist reflectă aprobarea de către electoratul maltez a realizărilor guvernului în domeniul economic, precum şi a succeselor politicii sale dinamice, pe plan intern şi extern.

După cum este ştiut, în ultimii cinci ani, Malta a înregistrat o expansiune economică rapidă — iar aceasta, în ciuda consecinţelor negative pe care le-au determinat în lume criza petrolului, inflaţia şi recesiunea. Exporturile Maltei au sporit de patru ori, iar, din punct de vedere economic, guvernul a reuşit să elibereze ţara de dominaţia străină. Astăzi, statul dispune de un sistem eficient de telecomunicaţii şi radio-televiziune, înfiinţîndu-şi, totodată, propriile linii de transporturi aeriene şi navale. Serviciile bancare se află, într-o mare măsură, sub controlul maltez, iar statul deţine o largă participare într-un număr de întreprinderi industriale.

Infrastructura Maltei nu a rămas în urma progreselor înregistrate în celelalte domenii. De pildă, se află în faza de încheiere a lucrărilor construcţia unui doc capabil să primească supertancurile petroliere şi nu este departe vremea cînd şantierele navale malteze vor avea capacitatea să repare orice tip de nave care trec prin Mediterana. Se află, de asemenea, în construcţie un nou şantier naval care va construi nave pînă la 120 000 de tone.

De aceea, nu este de mirare că, în contextul acestei politici economice, electoratul a votat din nou în favoarea Partidului Laburist. Următorii cinci ani vor asigura continuitatea acestei politici sănătoase, care va face ca Malta să devină independentă din punct de vedere economic, în condiţiile unei lumi a interdependenţelor. Astăzi, în Malta se înregistrează o stabilitate politică, în cadrul căreia poporul maltez cooperează cu guvernul pentru a construi o ţară nouă, pentru a transforma economia — de la o economie grevată de concesiuni militare, la una pusă în serviciul păcii şi securităţii în Mediterana şi în întreaga lume. Excelentele relaţii care există între guvern şi sindicate au contribuit la asigurarea unui climat social propice stabilităţii şi dezvoltării economice.

— Vă rugăm să vă referiţi la obiectivele politicii de dezvoltare industrială în Malta.

— Principalul obiectiv al politicii de dezvoltare industrială a Maltei este acela ca ţara noastră să-şi construiască o economie viabilă, fără a mai fi nevoită, pentru a obţine fondurile necesare, să ofere teritoriul naţional unor baze militare deţinute de puteri străine. Pentru aceasta, Malta trebuie să-şi dezvolte agricultura, turismul, sectorul său industrial şi, îndeosebi, sectoarele reparaţiilor şi construcţiei de nave. Am arătat, deja, că, în acest sens, în perioada ultimilor cinci ani, s-au înregistrat multe realizări ; totuşi, mai sînt încă multe de făcut.

Pe plan tehnologic, Maltei îi lipseşte „know-how"-ul şi, de asemenea, ea nu dispune de materii prime. Principala sa premisă a dezvoltării o reprezintă poporul, care şi-a format o calificare tehnică — ceea ce reprezintă un factor ce poate fi utilizat cu succes în cadrul eforturilor de industrializare a ţării.

Malta priveşte către ţările prietene, pentru înfiinţarea unor societăţi mixte în domeniul industrial. Deja, au fost create unele industrii care funcţionează pe baza unor societăţi mixte, înfiinţate împreună cu un mare număr de state, inclusiv ţări socialiste. Considerăm că există condiţii pentru instituirea unor societăţi mixte şi cu România, îndeosebi în domeniul industriei constructoare de maşini. Cu ajutorul acestui tip de cooperare, Malta poate să-şi edifice propriul sector industrial, să asigure locuri de muncă pentru întreaga populaţie a ţării şi să se elibereze complet de bazele militare străine, pentru a promova o politică de nealiniere, în serviciul păcii.

— Care sînt orientările principale ale politicii externe promovate de ţara dv. ?

— În cursul ultimilor cinci ani, Malta a acţionat, în mod consecvent, pentru instaurarea unei noi ordini în Mediterana. În acest scop, politica externă a Maltei a urmărit, în mod deliberat, dezmembrarea bazelor militare folosite de foştii stăpîni ai Mediteranei şi construirea unor punţi politice între Europa şi statele arabe. În acest scop, ţara noastră a promovat, din 1971, o politică de neutralitate şi nealiniere.

Istoria politică a Maltei, după 1971, este bine cunoscută. În momentul în care a venit la putere, guvernul laburist a închis cartierul N.A.T.O., în scopul de a se elibera de ingerinţele uneia dintre marile puteri. În martie 1972, a fost semnat un acord cu Marea Britanie prin care s-au stabilit etapele de lichidare a bazelor militare britanice şi s-a precizat, în acelaşi timp, că teritoriul maltez nu va fi folosit pentru acţiuni ostile ţărilor arabe vecine. În timpul celor cinci ani care au trecut din 1971, Malta a acţionat cu succes în direcţia îmbunătăţirii relaţiilor sale cu europenii şi arabii. Renegocierea, cu succes, a acordului de asociere la Comunitatea economică vest-europeană, acordurile bilaterale de cooperare cu Republica Arabă Libia şi cu Italia instituirea unor convorbiri periodice cvadripartite cu Libia, Tunisia şi Italia — toate acestea sînt mărturii ale reuşitei unor iniţiative economice şi politice.

La Conferinţa general-europeană de la Helsinki, Malta a atras, în mod ferm, atenţia tuturor statelor participante asupra problemei securităţii în bazinul mediteranean. Toate statele participante au acceptat ideea că nu poate exista securitate în Europa fără securitate în Mediterana. Ca rezultat al iniţiativei malteze la Helsinki, avem acum un document mediteranean care statuează cooperarea economică şi politică între toate statele participante şi ţările mediteraneene neparticipante. Îndeplinirea prevederilor acestui document va însemna, fără îndoială, transformarea Mediteranei într-o mare a păcii şi securităţii. La Helsinki, Malta a fost intens susţinută de România şi contăm, de asemenea, pe sprijinul român în 1977, la Belgrad, pentru a determina toate statele să acţioneze în vederea îndeplinirii angajamentelor solemne asumate la Helsinki.

Sîntem hotărîţi ca, după martie 1979, cînd expiră acordul cu Marea Britanie, să continuăm realizarea obiectivelor noastre de strictă neutralitate, de promovare a unei politici de nealiniere, în efortul de a transforma Malta într-un centru al păcii şi cooperării în Mediterana. Pentru a crea condiţiile necesare realizării cu succes a vocaţiei noastre mediteraneene, am solicitat unui număr de ţări arabe şi europene prietene să ne sprijine în această acţiune. Ţările arabe au acceptat deja să coopereze cu noi şi, totodată, am angajat procesul de convingere că Malta nu poate fi o „fortăreaţă vest-europeană" şi, în acelaşi timp, o punte de legătură cu lumea arabă. Şi subliniez din nou, politica externă a Maltei este o politică de neutralitate şi nealiniere. Malta consideră că aceasta este singura cale prin care ea poate contribui la o politică de pace, unitate şi independenţă în zona Mediteranei.

— Cum apreciaţi evoluţia relaţiilor dintre Malta şi România ?

— Malta întreţine relaţii politice excelente cu România. Am cooperat cu ţara dv la O.N.U., la Helsinki, precum şi în alte foruri internaţionale. Urmărim acum să consolidăm relaţiile noastre politice, prin dezvoltarea cooperării în domeniile comercial şi industrial. Există dorinţa politică pentru amplificarea cooperării economice. Se depun eforturi pentru identificarea acelor ramuri industriale care pot oferi bazele pentru crearea unor societăţi mixte între cele două ţări, ceea ce ar cimenta prietenia, deja existentă, între popoarele celor două ţări ale noastre. În domeniul comercial există, de asemenea, posibilităţi de extindere a cooperării. Deşi, în prezent, el se află la un nivel redus, comerţul între România şi Malta poate fi extins prin identificarea acelor mărfuri care interesează ambele ţări. Alt sector, ce poate ajuta popoarele noastre să se cunoască mai bine unul pe altul, este turismul, ceea ce va contribui, desigur, la strîngerea relaţiilor dintre cele două state.

Interviu realizat de Radu Bogdan

„Cred sincer în prietenia dintre Sudan şi România"

Abdullahi el Hassan el Khidir

membru al Biroului Executiv al C.C. al Uniunii Socialiste Sudaneze,
ministru la preşedinţia Guvernului,
secretar general al Consiliului Naţional pentru Prietenie, Solidaritate şi Pace din Sudan

O delegaţie a Consiliului Naţional pentru Prietenie, Solidaritate şi Pace, din Sudan, a făcut recent o vizită de prietenie în ţara noastră, la invitaţia Comitetului Naţional pentru Apărarea Păcii. Delegaţia a fost condusă de Abdullahi el Hassan el Khidir, membru al Biroului Executiv al C.C. al Uniunii Socialiste Sudaneze, ministru la preşedinţia Guvernului, secretar general al C.N.P.S.P.

Oaspetele a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea". Impresiile sale despre convorbirile avute în ţara noastră, despre obiectivele de dezvoltare economico-socială a Sudanului, despre rolul pe care această ţară prietenă înţelege să-l joace pe arena mondială, prezintă pentru cititorii noştri un interes cu atît mai mare, cu cît Sudanul se află, acum, în preajma celei de-a XXI-a aniversări a proclamării independenţei sale naţionale.

— Este prima dv. vizită în România. Aceasta presupune, printre altele, o verificare a cunoştinţelor, a imaginii formate anterior despre ţara noastră...

— In cazul meu, verificarea este însoţită de confirmarea unora din lucrurile cunoscute, de revelaţia altora. In tot cazul, nimic nu poate înlocui contactele directe, constatarea, la faţa locului, a realităţilor, înţelegerea mai îndeaproape a modalităţilor de realizare a unor obiective şi concepţia care determină o serie de acţiuni întreprinse pe plan intern sau internaţional. După cum ştiţi, în timpul vizitei, am avut o serie de întîlniri şi trebuie să vă spun că apreciez foarte mult discuţiile avute, schimbul de informaţii şi de vederi cu privire la activitatea şi preocupările actuale ale P.C.R. şi Uniunii Socialiste Sudaneze (U.S.S.), la dezvoltarea multilaterală a relaţiilor de prietenie, colaborare dintre cele două partide, ţări şi popoare. Toate convorbirile şi întîlnirile avute au evidenţiat similitudinea poziţiilor ţărilor noastre în probleme ce ne interesează în cel mai înalt grad, dintre acestea nelipsind reglementarea problemei palestiniene, necesitatea retragerii trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate — aceasta în cadrul soluţionării problemelor din Orientul Apropiat — apoi, mişcarea nealiniaţilor şi sprijinul activ pe care sîntem decişi să i-o acordăm, însemnătatea majoră pe care o are eliberarea de sub opresiunea colonialistă, rasistă a unor popoare africane. Pe plan internaţional, cele două ţări beneficiază de un larg teren de colaborare, Sudanul şi România militînd pentru democratizarea raporturilor interstatale, pentru o cooperare economică bazată pe principii noi, pentru mai multă echitate în distribuirea şi valorificarea resurselor naturale.

— Se poate, deci, înţelege, din cele ce aţi spus, că întrevederile pe care le-aţi avut, acum, la Bucureşti, v-au prilejuit o mai profundă cunoaştere a orientărilor de politică externă românească...

— De fapt, am primit, mai ales, o serie de confirmări şi clarificări, politica externă românească interesîndu-mă de multă vreme. Modul de a gîndi, de a concepe această politică este foarte interesant, ca şi originalitatea ei, ţinînd seama de contextul internaţional atît de complex. Şi, venind în România, am fost preocupat să desluşesc mai bine resorturile acestei politici, elementele ce o definesc. Firește, acest interes nu este străin de bunele raporturi existente între ţările noastre, determinante în stabilirea unui asemenea curs fiind întîlnirile dintre preşedintele Gaafar El-Nimeiri şi preşedintele Nicolae Ceauşescu. Acordurile semnate între cele două ţări şi, în general, cooperarea ce se dezvoltă acţionează cu eficienţă în direcţia consolidării raporturilor româno-sudaneze. Mi se pare, de asemenea, elocvent faptul că un mare număr de tineri sudanezi studiază în ţara dv., pentru Sudan, ca ţară în curs de dezvoltare, problema pregătirii cadrelor necesare avînd o însemnătate cu totul deosebită. Am vorbit cu mulţi tineri care au studiat şi studiază în România şi am rămas foarte plăcut impresionat de relatările lor despre bunele condiţii de studii create, despre prietenia şi ospitalitatea cu care sînt înconjuraţi nu numai de colegii lor români, ci şi de populaţie. Ei nu au deloc sentimentul singurătăţii şi, personal, apreciez aceasta ca un criteriu al simpatiei ce leagă popoarele noastre.

— Ţinînd seama tocmai de bunele legături dintre ţările noastre, cititorii revistei v-ar fi, de asemenea, recunoscători dacă le-aţi spune ceva în legătură cu problemele dezvoltării Sudanului.

— Concepţia fundamentală ce se află la baza întregii politici interne de dezvoltare a ţării noastre este unitatea naţională. Pentru noi — ţară în acelaşi timp arabă şi africană — problema are o importanţă extremă. Nerezolvarea acestei probleme ne-a adus în trecut mari daune politice, economice şi sociale. În plus, situaţia crea un teren propice pentru intervenţia cercurilor colonialiste, ostile dezvoltării paşnice şi în unitate a poporului nostru. Lucrurile s-au schimbat radical începînd din mai 1969, cînd Consiliul Revoluţiei, în frunte cu preşedintele Gaafar El-Nimeiri, şi-a asumat răspunderea conducerii ţării. Pentru prima oară, după 17 ani de înfruntări interne, s-a realizat un acord pe plan naţional nu printr-o soluţie militară, ci prin negocieri. De atunci, întregul nostru popor s-a putut consacra obiectivelor de dezvoltare a ţării. Acestea sînt numeroase şi, deseori, foarte complexe, în cadrul eforturilor pe care le solicită realizarea lor. Noul plan de dezvoltare, 1977—1982, va acorda o mare atenţie agriculturii, irigării unor suprafeţe întinse, constituirii unor mari exploatări agro-zootehnice şi, bineînţeles, industriei, transportului (feroviar şi fluvial), comunicaţiilor. Deţinînd cea mai extinsă suprafaţă agricolă în rîndul ţărilor arabe, Sudanul alocă dezvoltării agriculturii fonduri importante, o serie de alte state arabe furnizînd, la rîndul lor, credite substanţiale. Producţiile realizate vor satisface nevoile noastre interne şi, în acelaşi timp, vor putea răspunde necesităţilor celorlalte state arabe. Utilizarea intensivă a potenţialului hidrologic al Nilului va permite transformarea în regiuni agricole roditoare a unor vaste zone încă insuficient exploatate. Alături de bumbac — căruia îi revine o pondere masivă în veniturile realizate prin exporturi — vor fi cultivate, de asemenea, orezul şi sorgul. Valorificarea pămînturilor are în vedere şi crearea păşunilor atît de necesare şeptelului care constituie o însemnată sursă de hrană pentru populaţia ţării.

Alte sectoare ale economiei se află, paralel, în plină dezvoltare ; se construiesc, de pildă, noi fabrici de zahăr, textile etc. O intensă activitate este concentrată în vederea descoperirii de noi resurse naturale, de noi minereuri. Fierul, zincul, cuprul, petrolul, gazele naturale aşteaptă să îşi aducă o contribuţie de preţ la ridicarea economico-socială a Sudanului. În amplul proces în care ne-am angajat, o preocupare de frunte o constituie dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor ţării, chiar dacă implantarea unor industrii în unele zone ridică probleme mai dificile. Dar, ceea ce contează este ca poporul, oriunde ar trăi el în ţara noastră, să poată beneficia direct de roadele politicii promovate de conducerea republicii.

— Care sînt principalele direcţii de acţiune ale Sudanului pe plan extern, de la ce idee fundamentală porneşte ţara dv. în activitatea sa internaţională?

— Plecăm de la principiul că dezvoltarea noastră internă trebuie să-şi găsească un sprijin solid în existenţa unor condiţii internaţionale favorabile. Este vorba, în primul rînd, de pace, de lichidarea totală a colonialismului şi neocolonialismului, a dominaţiei şi asupririi străine, indiferent în ce forme ar încerca să se manifeste. Luăm parte activă la găsirea unor soluţii juste în problema palestiniană, considerăm urgentă încetarea dominaţiei colonialiste şi rasiste a minorităţilor albe din Africa de Sud, Zimbabwe, Namibia. Toate aceste situaţii se menţin în contradicţie cu sensul istoriei şi, ca atare, ele nu au nici o şansă de supravieţuire în viitor. Dar, cu cît mai grabnic se rezolvă aceste probleme, cu atît se reduc posibilităţile degenerării lor în conflicte şi tulburări foarte grave. În raport cu toate acestea, acţionăm în cadrul comunităţii arabe, a O.U.A., a mişcării nealiniaţilor, la O.N.U.

Dorim relaţii bune cu toate ţările interesate, cu toate popoarele lumii, convinşi că aceasta se va răsfrînge în beneficiul reciproc, că vom avea de cîştigat şi unii şi alţii. Avem, de asemenea, nevoie de o balanţă economică mai echilibrată. Politica noastră, în acest domeniu, reclamă, însă, şi un context internaţional propice, un sistem economic mondial clădit pe noi principii şi reguli. Pentru afirmarea unui asemenea sistem, considerăm că este necesară o largă colaborare şi solidaritate a tuturor statelor ce împărtăşesc acest obiectiv.

— Sintetizînd impresiile dv....

— Aş spune doar atît : cred sincer în prietenia dintre ţările noastre şi în dorinţa reciprocă de a extinde şi mai mult relaţiile bune, deja existente, între Sudan şi România. M-au impresionat convorbirile deschise pe care le-am avut aici, mi-am reconfirmat imaginea atît de pozitivă despre ţara dv. Îmi dau, acum, seama că vizita a fost prea scurtă. Dar aceasta nu face decît să mă determine să revin. Este o mare şi adîncă dorinţă pe care ţin s-o comunic cititorilor dv.

Interviu realizat de George Serafin

WASHINGTON

Cabinetul Carter — oameni și orientări

Formarea viitorului cabinet ministerial se desfășoară potrivit unui dozaj ce exprimă atenția minuțioasă cu care Jimmy Carter își alege colaboratorii cu care va lucra la Casa Albă. Președintele ales apreciază că este vorba de „un proces lent și detaliat", căruia își dedică cea mai mare parte din perioada de tranziție, întrucît intenționează să atribuie un rol mai mare titularilor portofoliilor, decît au avut aceștia în ultimii ani.

Numirile pe care Jimmy Carter le-a anunțat în ultimele două săptămîni, într-un ritm de veritabil „maraton" („Newsweek"), oferă de pe acum o imagine sugestivă a ceea ce vor fi cîteva din principalele compartimente ale echipei sale ministeriale. Responsabilitățile sporite, pe care intenționează viitorul președinte să le atribuie celor selecționați — asociate cu orientările pe care aceștia le-au promovat în activitatea lor anterioară — constituie pentru observatori motive de previziune a ceea ce va fi și va face viitoarea administrație democrată.

Sectorul economic pare să fi fost, în aceste zile, preocuparea principală a președintelui ales. Primele responsabilități economice vor fi asumate, după 20 ianuarie, de Michael Blumenthal, în calitate de secretar al finanțelor, Juanita Kreps, la comerț, Charles Shultze, ca șef al consilierilor economici de la Casa Albă, și Thomas Bertram Lance, ca director al Biroului bugetului și gestiunii. Potrivit agenției „France Presse", observatorii apreciază că desemnarea acestora „ar exclude riscurile unei politici protecționiste și izolaționiste a Statelor Unite în acest domeniu", ei împărtășind în comun viziunea unui „liberalism pragmatic" în economie.

Jimmy Carter și-a exprimat intenția, încă înainte de 2 noiembrie, de a coordona mai bine diferitele departamente în promovarea politicii economice internaționale americane. Michael Blumenthal ar fi, din acest punct de vedere, alegerea cea mai potrivită. În anii '60, el și-a cîștigat reputația unui bun negociator (a participat la convorbirile de la Geneva ale așa-numitei „runde Kennedy"). Părăsind Administrația Johnson în 1967, Blumenthal și-a declarat dezacordul față de escaladarea intervenției americane în Vietnam. Ostil practicii mitelor, el este autorul unei propuneri pentru înființarea unui cod de conduită în industria americană.

În ceea ce-l privește pe Charles Shultze, profesor la Universitatea din Maryland, Jimmy Carter a declarat : „El va fi brațul meu drept în cursul următorilor ani, atunci cînd voi lua decizii economice". Considerat ca un promotor al școlii liberale, Shultze a jucat un rol important și în elaborarea obiectivelor economice ale Administrației Johnson, în calitate de director al bugetului. Ca membru („senior fellow") al Institutului Brookings din Washington, el a făcut parte din grupul de specialiști care au recomandat, în toamna trecută, Statelor Unite, Germaniei federale și Japoniei adoptarea unor măsuri în scopul redresării economiilor lor. Domeniul de care Shultze, totuși, va trebui să se preocupe este cel al problemelor economice interne. Prima sa sarcină va fi să pregătească programul de măsuri pentru stimularea economiei. Recentele sale declarații conțin indicații în favoarea „unei mai mari doze de stimulare fiscală", cu ajutorul reducerilor de impozite

În fine, alte portofolii legate de viitoarele programe economice guvernamentale și-au primit titularii. Prin atribuirea portofoliului comerțului Juanitei Kreps, profesoară de economie la Universitatea Duke din Carolina de Nord, aceasta devine astfel prima femeie numită în cabinetul viitorului președinte. Ministerul agriculturii va fi condus de Robert Bergland, reprezentant al statului Minnesota în Congres. Brock Adams, economist și jurist, membru al Camerei Reprezentanților din 1964, îi va succede lui William Coleman la Departamentul transporturilor. Acest departament, care a fost adus în ultimul timp pe primele pagini ale ziarelor datorită confruntărilor generate de „Concorde"-ul franco-britanic, va fi condus de aici înainte de unul din cei mai fervenți apărători ai cauzei căilor ferate americane. Declarațiile sale — potrivit cărora unele decizii anterioare referitoare la aterizarea supersonicului pe aeroporturile din S.U.A. vor fi revăzute — au apărut de aceea ca firești. Guvernatorul statului Idaho, Cecil Andrus, va deveni, la rîndul său, șeful Departamentului de interne, departament care, în S.U.A., se ocupă, în principal, de administrarea resurselor naturale.

După desemnarea lui Cyrus Vance în fruntea Departamentului de Stat, preocupările lui Jimmy Carter de a continua selecționarea echipei ce va coordona diplomația americană n-au devenit mai simple. O serie de posturi din acest domeniu sînt destul de controversate, avînd în vedere însemnătatea lor în elaborarea și aplicarea politicii externe a Statelor Unite. Astfel, alegerea lui Andrew Young, ca reprezentant al S.U.A. la O.N.U., a făcut obiectul a numeroase comentarii. „Washington Post" scria într-un editorial de săptămîna trecută : „numirea lui Young este cea mai interesantă și poate cea mai surprinzătoare. Ea sugerează că participarea negrilor urmează să fie lărgită și în domeniul politicii externe". Unul din cei mai reputați reprezentanți de culoare din Congres, Andrew Young este un cunoscut militant împotriva rasismului. El a fost principalul colaborator al lui Martin Luther King, a participat la toate marșurile și manifestările din anii '60 pentru promovarea egalității rasiale în S.U.A. După asasinarea lui Martin Luther King, el a devenit liderul mișcării pentru drepturile civile ale populației de culoare. Observatorii notează că desemnarea lui Andrew Young ar putea aduce unele schimbări în relațiile dintre

Jimmy Carter împreună cu doi dintre membrii viitorului său cabinet : Michael Blumenthal (dreapta) și Brock Adams

Statele Unite și O.N.U. Între primele sale declarații : va sprijini cererea de admitere a R. S. Vietnam în Organizația Națiunilor Unite și va pleda pentru accesul la putere al majorității în Africa australă.

Numele lui Zbigniew Brzezinski a fost deseori vehiculat în săptămînile precedente în paginile ziarelor americane, și desemnarea sa în calitate de consilier cu problemele securității naționale n-a fost o surpriză. El preia, astfel, funcția pe care a avut-o Henry Kissinger la începutul Administrației Nixon. De altfel, Brzezinski este, ca și predecesorul său, una din acele personalități ale sistemului universitar american a cărui carieră (la Harvard, apoi la Columbia) a fost jalonată de numeroase volume de autoritate în materie de relații internaționale. Opiniile sale diferă, însă, în multe privințe, de acelea ale actualului secretar de stat. Deși a declarat, de la început, că nu-și concepe rolul său la Consiliul Național al Securității ca unul de „arhitect al politicii externe americane" (așa cum a fost Kissinger între 1969 ș 1973), ci doar ca un expert ce va pregăti opțiunile și studiile pe care le va utiliza Pentagonul și Departamentul de Stat, comentatorii n-au putut să nu observe că întîiile sale precizări reprezintă — așa cum scrie agenția U.P.I. — „primele critici importante pe care unul din colaboratorii desemnați de Carter le-au făcut politicii externe a Administrației republicane și, de asemenea, primele recomandări pentru modificări în abordarea unor probleme internaționale".

În ceea ce privește Departamentul apărării, o serie de cercuri politice americane au încercat să-l convingă pe președintele ales să-l readucă pe James Schlesinger. Jimmy Carter a rămas, însă, consecvent într-o mai veche intenție a sa, numindu-l în acest post pe Harold Brown, unul dintre cunoscuții experți americani în fizica nucleară. Familiarizat cu problemele militare ale S.U.A. încă din 1965, cînd a fost numit de Lyndon Johnson secretar la aviație, Harold Brown a făcut parte din delegația americană la negocierile SALT în 1969.

Lista viitorului guvern a fost completată prin desemnarea a încă trei titulari : Griffin Bell (fost judecător în Georgia) ca ministru al justiției, Patricia Roberts Harris la Departamentul locuințelor și dezvoltării urbane (ea este prima femeie de culoare inclusă de președintele ales în cabinet) și Ray Marshall (profesor de economie politică), care va fi secretarul Departamentului muncii.

Marcel Negreanu

MADRID

Referendumul — dincolo de cifre

Din cele aproape 23 de milioane de spanioli cu drept la vot, 77,5 la sută s-au prezentat la urne în cadrul referendumului privind reforma politică propusă de guvernul Suarez. 22,5 la sută s-au abținut (un procent deosebit de mare de abțineri — 45,7 la sută — a fost înregistrat în Țara Bascilor și Catalonia). 94,2 la sută din totalitatea sufragiilor exprimate au fost favorabile „proiectului Suarez", ce vizează dizolvarea actualelor Cortes-uri (parlament compus din deputați desemnați) și înlocuirea lor cu un parlament ales. 2,6 la sută din voturi au fost împotrivă.

Cifrele, în sine, nu exprimă, însă, complexitatea situației politice spaniole. După referendum, climatul rămîne la fel de încordat. Răpirea lui Antonio María de Oriol y Urquijo, președintele Consiliului de Stat, a adus un element în plus.

Una din ideile care se degajă după referendum a fost exprimată într-o ediție specială a cotidianului madrilen „El País": „Amploarea campaniei de propagandă oficială, restricțiile aduse exercitării abținerii și efectele psihologice ale răpirii lui Antonio María de Oriol ne determină să ne întrebăm care ar fi fost rezultatele în condiții diferite..."

Într-adevăr. Pe de o parte — zecile de arestări efectuate în ajunul scrutinului ; intervenția energică a poliției împotriva partizanilor abținerii de la referendum, dispersați cu grenade lacrimogene în seara zilei de 13 decembrie, în timpul unei manifestații desfășurate în Piața Spaniei din Madrid; interzicerea a numeroase reuniuni în favoarea amnistiei generale și a respectării drepturilor omului. Pe de altă parte — mijloacele de informare de masă, puse în slujba guvernului care a desfășurat o campanie în sens unic. Toate aceste elemente, conjugate cu absența informării exacte a opiniei publice asupra subtilităților proiectului de reformă politică, explică, în mare măsură, rezultatele referendumului de la 15 decembrie.

Absența, în cadrul campaniei electorale, a libertății de exprimare pentru întregul evantai al forțelor politice (un cerc restrîns de partide, declarate „legale", au avut acces la posturile de radio și televiziune, dintre acestea lipsind tocmai forțele opoziției democratice) „a falsificat — după cum se arată într-un comunicat al Comisiei Executive a Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol — opțiunile posibile, nedînd spaniolilor prilejul de a alege decît între franchism și reformismul conservator". „Comisiile muncitorești" (sindicatele ilegale) consideră, într-un comunicat dat publicității, că referendumul nu a întrunit „condițiile democratice minime", necesare pentru o asemenea consultare.

„O bună parte a voturilor favorabile, în contextul campaniei guvernamentale, au demonstrat — se arată, însă, în continuare — existența unei voințe de a stabili în Spania democrația și de a termina, o dată pentru totdeauna, cu dictatura". Toți observatorii sînt, de altfel, unanimi în aprecierea că singurul învins al acestei consultări electorale este franchismul. Cei 500 000 de spanioli (din totalul de 23 000 000) care s-au împotrivit proiectului de reformă politică îi reprezintă, și ca număr și ca opinii, pe cei care, la 1 octombrie anul trecut, umpleau Piața Orientului din Madrid pentru a-l aclama pe Franco. Liderul „stîngii democratice", Joaquín Ruíz Giménez, consideră că numărul redus de răspunsuri negative (2,6 la sută) demonstrează clar că „poporul spaniol nu dorește să revină la forme de guvernămînt dispărute o dată pentru totdeauna". Ziarul „Arriba" dezvoltă aceeași idee : „Procentul minim de «nu» demonstrează, încă o dată, că este imposibil să reînvii trecutul și că un popor, ale cărui aspirații n-au fost ascultate vreme îndelungată, dorește, acum, să aibă un purtător de cuvînt care să-i transmită preocupările".

Pentru înțelegerea motivației social-politice a votului majoritar în cadrul referendumului, raportarea nu se poate limita numai la formula de reformă propusă de guvern. Substratul este mai profund. El își găsește resorturile în cerința de autentică schimbare democratică a structurilor societății spaniole. Momentul urnelor de la 15 decembrie nu putea să nu aibă rezonanță socială — și, desigur, emoțională — pentru un popor care, timp de 40 de ani de regim dictatorial, n-a avut nici dreptul, nici posibilitatea să-și exprime opțiunile. „Aprobați proiectul de lege privind reforma politică ?" — suna întrebarea la care referendumul trebuia să-i răspundă. Cei care au spus „da" au exprimat, în

CAIRO

Întîlnirea Assad-Sadat

O activitate politică și diplomatică din ce în ce mai intensă, avînd ca obiect examinarea problematicii Orientului Mijlociu și reconvocarea Conferinței de pace de la Geneva, și-a găsit una din expresiile elocvente prin vizita efectuată la Cairo, între 18 și 21 decembrie, de către șeful statului sirian, Hafez Al Assad. Este prima vizită oficială a președintelui Assad în capitala egipteană după cel de-al doilea acord de dezangajare militară în Sinai, din septembrie 1975, și după cele două conferințe interarabe la nivel înalt, din luna octombrie 1976, la care Siria și Egiptul au decis să-și îmbunătățească relațiile bilaterale și să acționeze în comun pentru întărirea solidarității între statele arabe.

La deschiderea întrevederilor oficiale dintre cele două delegații, atît președintele Sadat, cît și președintele Assad au relevat, în alocuțiunile rostite, importanța apropierii și armonizării pozițiilor celor două țări. „Egiptul și Siria — a subliniat Anwar Sadat — nu au avut niciodată divergențe în ce privește principiile și obiectivele strategiei lor". La rîndul său, președintele Assad și-a exprimat convingerea că încrederea și unitatea între cele două țări le vor permite să depășească orice obstacol.

Caracterizate printr-o atmosferă de încredere și bunăvoință, convorbirile egipteano-siriene s-au axat, potrivit surselor guvernamentale din Cairo, pe problema coordonării strategiei celor două țări în etapa imediat următoare, mai ales în contextul pregătirilor, deja amorsate, pentru reluarea Conferinței

Aspect din timpul convorbirilor egipteano-siriene la nivel înalt

de pace de la Geneva asupra Orientului Mijlociu. După cum se știe, reconvocarea acestei reuniuni, pînă la sfîrșitul lui martie 1977, a fost cerută, recent, printr-o rezoluție a celei de-a XXXI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Pe de altă parte, secretarul general al Organizației mondiale, Kurt Waldheim, a anunțat, în urma recomandărilor Adunării Generale, că intenționează să întreprindă un turneu în regiune și să aibă convorbiri cu toate părțile interesate, inclusiv cu O.E.P. ; după aceasta, a spus el, va decide asupra datei reconvocării Conferinței de la Geneva. Or, atît Egiptul, cît și Siria s-au pronunțat pentru reluarea cît mai grabnică a acestei reuniuni, menită să contribuie la realizarea unei reglementări pașnice și durabile în Orientul Mijlociu. În ajunul sosirii sale în capitala egipteană, șeful statului sirian sublinia, de altfel, că țara sa va merge la Geneva pentru a urmări două obiective esențiale : retragerea totală a Israelului din teritoriile arabe ocupate și recunoașterea drepturilor poporului palestinian. Într-un interviu difuzat de postul de radio Cairo, el s-a pronunțat, de asemenea, pentru constituirea unei delegații arabe unice la conferință, din reprezentanți ai Egiptului, Siriei, Iordaniei și O.E.P.

Referindu-se, luni, la rezultatul convorbirilor dintre președinții Sadat și Assad, vicepreședintele R.A. Egipt, Hosny Moubarak, a declarat că acestea au fost „foarte rodnice" și că ele au fost duse „în interesul întregii națiuni arabe".

Marți seara, în timpul unei conferințe de presă care a avut loc după încheierea vizitei șefului statului sirian, ministrul de externe al Egiptului, Ismail Fahmy, a anunțat că cele două țări au convenit să creeze un Comandament politic unificat egipteano-sirian, organism care urmează să examineze căile privind „întărirea și dezvoltarea relațiilor unionale între cele două țări".

I.M